

Nationale Risico Analyse 2019 – medio 2020

Publieke versie

REPUBLIEK SURINAME

CENTRALE BANK
VAN SURINAME

PRESIDENT van de REPUBLIEK SURINAME

Voorwoord

Als lid van de Caribbean Financial Action Task Force (CFATF), heeft Suriname zich gecommitteerd om volledig te voldoen aan de internationale normen op het gebied van de bestrijding van Money Laundering en de Financiering van Terrorisme (AML/CFT). In overeenstemming met de FATF-Aanbevelingen, alsmede ter voorbereiding op de 4e ronde wederzijdse evaluatie door de CFATF van de effectiviteit van Suriname's AML/CFT-raamwerk, is een National Risk Assessment (NRA) door Suriname uitgevoerd. De NRA is door een daartoe ingesteld Project Management Team in de periode 2019 tot en met medio 2020 uitgevoerd, waarna op basis van de discussies en uitkomsten een gedetailleerd rapport en een samenvattend rapport (voor publicatiedoeleinden) zijn opgesteld. Door de Regering van Suriname zijn op 20 oktober 2021 beide rapporten goedgekeurd.

Het NRA rapport is bedoeld om de private sector, de publieke sector en de toezichthouders te informeren omtrent de risico's van money laundering en terrorisme financiering in Suriname. Met de resultaten van de NRA zal op korte termijn in samenwerking met alle relevante actoren een nationaal AML/CFT Strategisch Plan worden ontwikkeld, welke moet resulteren in de versterking van het AML/CFT regiem in ons land.

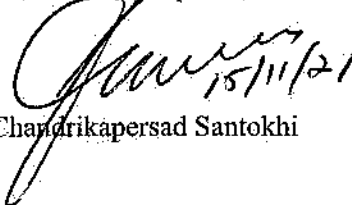
De uitvoering van de eerste NRA in Suriname heeft vele uitdagingen gekend, waaronder de beperkte beschikbaarheid van informatie en de effecten van de Covid-19 pandemie. Het beslaat een specifieke periode en legt diverse dreigingen en kwetsbaarheden van ons land bloot. Aangezien risico's echter voortdurend aan verandering onderhevig zijn dient ingevolge aanbeveling 1 van de FATF periodiek een nieuwe Assessment uitgevoerd te worden.

De NRA is daarom geen eenmalig project en de Regering is voornemens deze assessment binnen 3 jaar te herhalen.

Wij spreken onze waardering uit aan de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) en de International Development Bank die het NRA project hebben ondersteund. Ook zeggen wij dank aan het Project Management Team onder leiding van mevrouw Mr. Jennifer van Dijk-Silos en alle stakeholders die met grote toewijding een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van dit voor Suriname belangrijk rapport.

De Regering heeft er het volste vertrouwen in dat met gezamenlijke inspanningen van alle stakeholders Suriname haar bijdrage zal blijven leveren aan de internationale strijd tegen Money Laundering en Terrorisme Financiering.

De President van de Republiek Suriname,

Chandrikapersad Santokhi

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Introductie	10
1.1	Normatief en institutioneel raamwerk	10
1.1.1	Juridisch raamwerk	10
1.1.2	Money Laundering	16
1.1.3	Terrorisme	17
1.1.4	Terroristisch oogmerk	20
1.1.5	Terrorisme Financiering	20
1.1.6	Verdragen	20
1.1.7	Nationaal beleid	34
1.2	Het Project Management Team en andere betrokken actoren	35
1.3	Belang van de Nationale Risico Analyse	38
1.4	Doelen van de Nationale Risico Analyse	39
1.5	Methodologie en opzet van het rapport	39
1.6	Beperkende omstandigheden tijdens het onderzoek	42
1.7	Conclusie	42
Hoofdstuk 2	Macro-economische situatie van Suriname	44
Hoofdstuk 3	Kwantitatieve data-analyse	49
Hoofdstuk 4	Technical Compliance Analyse	57
Hoofdstuk 5	Analyse van de ML/TF dreigingen	61
5.1	Publieke sector	63
5.2	Financiële sector	65
5.3	De niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen (DNFBP's)	67
Hoofdstuk 6	Effectiviteitsanalyse AML/CFT beheerssystemen	71
6.1	Publieke sector	72
6.2	Private sector	76
6.3	Effectiviteit van de toezichthouderprocedures en praktijken	79
6.4	Toezicht	80
6.5	Effectiviteitsanalyse Financiële sector: indicatoren 3 – 13	87
6.6	Effectiviteitsanalyse niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen: indicatoren 3 - 13	95
6.7	Kapitaalmarkt	100
6.8	Remittances	101

6.9	Financiële inclusiviteit/Financial inclusion	102
6.10	Niet geobserveerde economie (Non Observed Economy (NOE))	103
Hoofdstuk 7 Risicoanalyse		105
7.1	Input variabelen risicoanalyse: beoordelingen dreigingen en kwetsbaarheden	105
7.2	Risicoberekeningswijze	106
7.3	Uitkomsten uit de risicoanalyse	107
Hoofdstuk 8 Aanbevolen acties		110
8.1	Aanbevolen acties voor wetgevende instanties inzake het juridisch kader	110
8.2	Aanbevolen acties voor de Publieke sector	118
8.3	Aanbevolen acties voor de AML/CFT toezichthouder	122
8.4	Aanbevolen acties voor de Financiële Instellingen	134
8.5	Aanbevolen acties DNFBP's: advocaten, notarissen, accountants en makelaars, goudhandelaren, autohandelaren en casino's	142
8.6	Aanbevolen acties op basis van de dreigingen analyse	145

Lijst van afkortingen

ABS	Algemeen Bureau voor de Statistiek
AML	Anti Money Laundering
AML/CFT	Anti Money Laundering / Combating the Financing of Terrorism
AMLSC	Anti Money Laundering Steering Council
AMOG	Associatie van Makelaars in Onroerend Goed
APF	Algemeen Pensioenfonds
BBP	Bruto Binnenlands Product
BNP	Bruto Nationaal Product
C	Corruptie
CAMELS	Capital adequacy, Asset quality, Management, Earnings, Liquidity, and Sensitivity
CBvS	Centrale Bank van Suriname
CDD	Customer Due Dilligence
CFATF	Caribbean Financial Action Task Force
CFT	Combating the Financing of Terrorism
CLAD	Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD)
DNA	De Nationale Assemblée
DNFBP's	Niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen (Designated Non-Financial Businesses and Professions)
DNV	Directoraat Nationale Veiligheid
DTK	Directoraat Toezicht Kredietwezen
ECDD	Enhanced Customer Due Dilligence
EIC	Examiner in Charge
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative
FATF	Financial Action Task Force
FI's	Financiële instelling
FIBA	Florida International Banking Association
FIU	Financial Intelligence Unit
GDP	Gross Domestic Product
GTK(s)	Geldtransactiekantoren
GVK(s)	Geldverzendkantoren
IDB	Inter-American Development Bank
IGSR	Institute for Graduate Studies and Research
IMF	Internationaal Monetair Fonds
KKF	Kamer van Koophandel en Fabrieken
KPS	Korps Politie Suriname
KYC	Know Your Customer

KYCC	Know Your Customer's Customer
MER	Mutual Evaluation Report
ML	Money laundering
ML/TF/PF/C	Money Laundering, Terrorisme financiering, Proliferatie financiering, Corruptie
MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
MOU	Memorandum of Understanding
MP	Militaire Politie
MVTS	Money or Value Transfer Services
NAMLAC	National Anti-Money Laundering Committee
NRA	Nationale Risico Analyse (National Risk Assessment)
NOE	Non-Observed Economy
NPO's	Non-Profit Organizations
OAS	Organisatie van Amerikaanse Staten
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OM	Openbaar Ministerie
PEPs	Politiek Prominente Personen
PF	Proliferatie Financiering
PMT	Project Management Team
PMT-NRA	Project Management Team Nationale Risico Analyse
RBA	Risk Based Approach
SB	Staatsblad
SEB	Surinaamse Effecten Beurs
SEITI	Suriname Extractive Industries Transparency Initiative
SNB	Surinaamse Notariële Beroepsorganisatie
SOVA	Surinaamse Orde van Advocaten
SPS	Stichting Planbureau Suriname
SURVAM	Surinaamse Verenging van Assurantiemaatschappijen
STR	Suspicious Transaction Reporting
TF	Terrorisme financiering
TFS	Targeted Financial Sanctions
UBO	Ultimate Beneficial Owner (uiteindelijke begunstigde)
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
UNSCR	United Nations Security Council Resolution
VN	Verenigde Naties
VSA	Verenigde Staten van Amerika
WID	Wet Identificatieplicht Dienstverleners
Wet MOT	Wet Melding Ongebruikelijke Transacties
WTK 2011	Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011

Lijst van tabellen

Tabel 1.1	Nationale wettelijke regelingen ten aanzien van ML/TF
Tabel 1.2	Verdragen van de Verenigde Naties betreffende Terrorisme
Tabel 1.3	FATF aangewezen categorieën strafbare feiten
Tabel 1.4	Nationaal beleid of strategie ten aanzien van ML/TF
Tabel 2.1	Procentuele jaarlijkse BBP-groei en het BBP in lopende (markt) prijzen in miljarden SRD voor verschillende sectoren in de economie
Tabel 2.2	Betalingsbalans in miljoenen USD 2014 - 1ste helft 2020
Tabel 2.3	Overheidsfinanciën op kasbasis (in miljoenen SRD)
Tabel 2.4	Bruto binnenlandse en buitenlandse schuld 2017 - juni 2020 op kasbasis (miljoen SRD) en Schuld-BBP ratio's op basis van de schulddefinitie in de Wet op de Staatsschuld
Tabel 3.1	Follow up acties van de FIU Suriname, 2018
Tabel 3.2	Toezicht door de Centrale Bank van Suriname, 2018
Tabel 3.3	Statistieken Korps Politie Suriname (KPS), 2015-2018
Tabel 3.4	Statistieken van de Douane, 2015 – 2018
Tabel 5.1	Waardering dreiging per type delict, 2015-2018
Tabel 5.2	Gemiddeld dreigingsniveau per sector en op landelijk niveau
Tabel 6.1	Indicatoren voor onderzoek effectiviteit van de AML/CFT processen en procedures private sector
Tabel 6.2	Indicatoren voor onderzoek effectiviteit publieke sector
Tabel 7.1	Eindresultaat risicoanalyse

Lijst van figuren

- Figuur 1.1 Werkstructuur uitvoering NRA 2019
- Figuur 6.1 Reële groei-ratio in Suriname, 1990-2012
- Figuur 7.1 Kwaliteit AML/CFT controls naar private sub-sector
- Figuur 7.2 Kwaliteit van de AML/CFT controls: totale private sector, per indicator
- Figuur 7.3 Kwaliteit van de AML/CFT controls binnen de publieke sector, per indicator

Hoofdstuk 1 **Introductie**

In dit hoofdstuk wordt eerst inleidend uitgelegd hoe het normatief en institutioneel raamwerk voor ML en TF er landelijk uitziet. Daarbij wordt een uiteenzetting gegeven van het juridisch raamwerk en de instrumenten betreffende ‘money laundering’ (ML) en terrorisme financiering (TF) die de Staat ter beschikking heeft, alsook het beschikbaar raamwerk van verdragen. Verder wordt aangegeven wat de Nationale Risico Analyse 2019 (NRA) (‘National Risk Assessment’) inhoudt, het belang ervan en de wijze waarop deze analyse is uitgevoerd in Suriname. De rol en taakstelling van het ingesteld projectmanagementteam en andere actoren worden eveneens belicht. Verder wordt de methode van onderzoek en wijze van dataverzameling en -analyse besproken.

1.1 Normatief en institutioneel raamwerk

1.1.1 Juridisch raamwerk

In onderstaande tabel 1.1 worden de ML- en TF-instrumenten, welke de Staat ter beschikking heeft, opgesomd. Daarbij is de wetgeving verkort omschreven en aangevuld met een korte inhoud en de in de wet opgenomen straffen.

Daarna volgt tabel 1.2 met de lijst van de door de ‘Financial Action Task Force’ (FATF) aangewezen categorieën van strafbare feiten, met de corresponderende misdrijven uit het Wetboek van Strafrecht en separate wetten. In tabel 1.3 zijn de beleidsstrategieën inzake criminaliteitsbestrijding op nationaal niveau aangegeven.

Tabel 1.1 Nationale wettelijke regelingen ten aanzien van ML/TF

Nationale Wettelijke Regelingen			
	Basisregelingen ML en TF	Verkorte inhoud m.b.t. ML en TF	Straffen
1.	Wet Strafbaarstelling 'Money Laundering'	- Misdrijf ML - Straffen ML	- Maximum 20 jaren hechtenis - Maximum geldboete SRD 1.000.000,- en ontzetting van rechten (wetboek van Strafrecht, artikel 46 lid 1)
2.	Wet Melding Ongebruikelijke Transacties	- Instelling Financial Intelligence Unit (FIU (voorheen Meldpunt Ongebruikelijke Transacties - MOT) - Meldingsplicht dienstverleners - Instelling Commissie Meldingsplicht Ongebruikelijke Transacties - FIU als toezichthouder op niet-financiële dienstverleners - Centrale Bank van Suriname (CBvS) als toezichthouder op financiële instellingen - Gaming Board als toezichthouder op kansspelwezen	- Maximum hechtenis 10 jaren - Maximum geldboete SRD 5.000.000,-
3.	Wet Identificatieplicht Dienstverleners	- Identificatieplicht cliënten - Omvang cliëntenonderzoek - Omvang verscherpt cliëntenonderzoek - Cliëntenonderzoek - Risicoprofiel cliënten - Verbod op 'tipping-off' - Recordkeeping	- Maximum 10 jaren hechtenis - Maximum geldboete SRD 5.000.000,-
4.	Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties	Vaststelling indicatoren op grond waarvan dienstverleners meldingen van ongebruikelijke transacties moeten doen	
5.	Wetboek van Strafrecht	Onderliggende misdrijven bij ML, zie tabel 1.3	- Algemeen: maximum 20 jaren hechtenis. Bij strafverhoging tot maximum 50 jaren - Voorts: ontzetting van rechten en verbeurdverklaring
6.	Wet Internationale Sancties	- Bestuurlijke bevoegdheid tot het bevroren van tegoeden - Instelling Raad Internationale Sancties - Beroepsmogelijkheid	- Maximum 15 jaren hechtenis - Maximum SRD 100.000,- geldboete
7.	Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011	Toezicht op financiële dienstverleners	- Maximum 2 jaren hechtenis - Maximum SRD 1.000.000,- geldboete
8.	Wet Toezicht Geldtransactie-kantoren 2012	Toezicht op cambio's en geldwisselkantoren	- Maximum 2 jaren hechtenis - Maximum SRD 1.000.000,- geldboete

9.	Wet Toezicht en Controle Kansspelen	- Toezicht op Loterijwet 1939 - Wet Hazardspelen 1962: aanbieders van kansspelen	- Administratieve boete SRD 10.000,- - Hechtenis maximum 6 maanden
10.	Wet Controle Valutaverkeer en Transactiekantoren		
Overige relevante Nationale Wettelijke Regelingen			
	Basisregelingen ML en TF	Verkorte inhoud m.b.t. ML en TF	Straffen
11.	Wet Verdovende Middelen	Strafbaarstelling: illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen	- Levenslang/maximum 50 jaren hechtenis - Maximum SRD 100.000,- geldboete
12.	Wet tegengaan Smokkelen	Strafbaarstelling: illegale handel in goederen	- Maximum 6 jaren hechtenis - Maximum SRD 1.000.000,- geldboete; bijkomende straf: artikel 9 lid 1b Wetboek van Strafrecht
13.	Decreet Mijnbouw	Strafbaarstelling: uitvoering mijnbouwwerkzaamheden (verkenning, exploratie, exploitatie en klein mijnbouw), zonder dat daartoe een recht/vergunning is verleend bv illegale kleinschalige goudwinning	- Maximum 6 jaren hechtenis - Maximum SRD 1.000.000,- geldboete; bijkomende straf: artikel 9 lid 1b Wetboek van Strafrecht
14.	Wet Bosbeheer	Strafbaarstelling: illegale bosexploitatie	- Maximum 6 jaren - Maximum SRD 1.000.000,- geldboete; bijkomende straf: artikel 9 lid 1b Wetboek van Strafrecht
15.	Vuurwapenwet	Strafbaarstelling: illegale wapenhandel	- Maximum 6 jaren hechtenis - Geldboete ook mogelijk
16.	Vreemdelingenwet	Regels inzake toelating en verblijf, tegengaan illegale vreemdelingen bv bevoegdheden tot ongewenst verklaren, inverzekeringstelling en uitzetten van vreemdelingen	- Maximum 6 maanden hechtenis - Geldboete ook mogelijk
17.	Vreemdelingenbesluit 1995	Controle op binnenkomst, toelatingsvereisten, procedurele waarborgen uitzetting en inverzekeringstelling	- Uitzetting en verhaal van kosten

	Basisregelingen ML en TF	Verkorte inhoud m.b.t. ML en TF	Straffen
18.	i-Corruptiewet	Regels inzake preventie en bestrijding van corruptie in de (semi)publieke sector en de instelling van een Anti-Corruptie commissie, die een centrale plaats heeft bij de praktische uitvoering en monitoring van het preventiebeleid	- Maximum 4 jaren hechtenis - Geldboete maximum SRD 50.000,-
19.	Wet Notarisambt 2019	Dit betreft een uitbreiding van het aantal notarissen tot 50 en een aangevuld artikel 24. Integrale herziening van de wet voor het tegengaan van misstanden ontbreekt	- Geen strafrechtelijke sancties geregeld, wel tuchtrechtelijke sancties geregeld - Wetboek van Strafrecht ook toepasselijk
20.	Advocatenwet	Regeling van de tuchtrechtspraak	- Geen stafrechtelijke sancties geregeld, wel tuchtrechtelijke sancties mogelijk - Wetboek van Strafrecht ook toepasselijk
21.	Wet op de Jaarrekening	Verplichte jaarrekening en betrouwbaarheid financiële verslaglegging voor onderzoek door onafhankelijke gecertificeerde accountants	- Maximum administratieve boete SRD 10.000,- om SRD 100.000,- - Bij herhaling wordt de overtreding aangemerkt als een economisch delict
22.	Wet 'Suriname Chartered Accountants Institute'	Waarborgen opleiding tot en erkenning van accountants	
23.	Ontwerpwet Industriële Hennepteelt	Toezicht Autoriteit Industriële Hennepteelt, moet voor de te verlenen vergunningen erop toezien dat het THC-gehalte van geteelde cannabis onder de wettelijke norm blijft op basis van de Wet Verdovende Middelen	
24.	Wet Bedrijven en Beroepen (Beschikking ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (voorheen Handel, Industrie en Toerisme) d.d. 20 maart 2019, no. 630 (SB 2019, no. 35), inzake algemene voorwaarden voor vergunningplichtige bedrijven en beroepen)	- Classificatie bedrijven en beroepen, uitgebreid vergunningstelsel, registratie via de Handelsregisterwet: categorieën amusementspelen, goud- en zilversmeden <u>Noot:</u> Evaluatie & update van deze beschikking lijkt gewenst	

	Basisregelingen ML en TF	Verkorte inhoud m.b.t. ML en TF	Straffen
25.	Scheepvaartwet	Basiswet voor de douane/douane bevoegdheden	- Geldboete of 3 maal de hoogte van de invoerrechten - Verbeurdverklaring
26.	Wet Kapitaalmarkt	Strafbaarstelling markt-manipulatie en handelen met voorkennis	- Maximum hechtenis 2 jaren om 6 maanden - Maximum geldboete 6e en 7e categorie van de Geldboetewet - Ontneming van waarde van zaken of de zaak in zijn geheel of gedeeltelijk
27.	Wetboek van Koophandel	Het is de N.V. niet meer toegestaan om aandelen aan toonder uit te geven. Reeds bestaande aandelen aan toonder moesten binnen 3 jaar na afkondiging van de laatste wijziging worden omgezet in aandelen op naam, met aanpassing van de statuten gevolgd door inlevering van de toonderpapieren en registratie van de (niet meer anonieme) aandeelhouders in het aandeelhoudersregister	
28.	Wet Economische Delicten	- Vaststelling welke misdrijven economische delicten zijn - Regeling zwaardere straffen voor economische delicten	- Doleus delict maximum 6 jaren gevangenisstraf en culpoos delict maximum 4 jaren gevangenisstraf - Geldboete doleus delict maximum SF 1.000.000,- - Geldboete culpoos delict maximum SF 500.000,- - Ontzetting van rechten - Geheel of gedeeltelijke stillegging van de onderneming - Verbeurdverklaring van voorwerpen en vorderingen, gehele of gedeeltelijke ontzetting van bepaalde rechten of gehele of gedeeltelijke ontzegging van bepaalde voordelen en openbaarmaking van het vonnis

1.1.1.a Bijkomende straffen en maatregelen ingevolge het Wetboek van Strafrecht en de Anti-Corruptiewet

Wetboek van Strafrecht

Naast de maximale straffen die in de bovenstaande tabel zijn genoemd, zijn bijkomende straffen en maatregelen ingevolge het Wetboek van Strafrecht ook mogelijk.

Artikel 9 van het Wetboek van Strafrecht maakt onder meer verbeurdverklaring van bepaalde voorwerpen mogelijk, terwijl artikel 50 van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat verbeurdverklaring kan worden uitgesproken bij veroordeling wegens een misdrijf. Artikel 54^e van het Wetboek van Strafrecht maakt de maatregel 'ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel' ook mogelijk.

De ontnemingsmaatregel uit 2002 ter bestrijding van georganiseerde- en lucratieve vormen van criminaliteit zoals 'money laundering', handel in verdovende middelen, fraude en mensenhandel is in 2015 aangescherpt opgenomen in artikel 54^e van het Wetboek van Strafrecht. Het accent van deze maatregel ligt op het afnemen van het wederrechtelijk verkregen voordeel, inclusief alle daarmee verworven zaken of vermogensrechten zoals huizen en aandelen. Ook de uit deze zaken of vermogensrechten verkregen voordelen zoals huurpenningen en dividenduitkeringen, kunnen op grond van dit artikel worden ontnomen.

Anti-Corruptiewet

De Anti-Corruptiewet voorziet in artikel 15 lid 1 eveneens in de bevoegdheid tot terugvordering van hetgeen onrechtmatig is verkregen, of betaling van een bedrag ter hoogte van hetgeen onrechtmatig is verkregen, of betaling van de schade of het geleden nadeel. Ingevolge lid 2 van het voornoemd artikel is deze maatregel ook van toepassing op andere dan in de Anti-Corruptiewet opgenomen strafbare feiten, waarbij onrechtmatige middelen zijn verkregen.

Strafverzwaring ingevolge de Wet Economische Delicten

De Wet Economische Delicten maakt het mogelijk zwaardere straffen, bijkomende straffen en maatregelen toe te passen en de opsporingsbevoegdheden te verruimen indien er sprake is van een economisch delict. Ingevolge artikel 1 lid 1 van deze wet is er sprake van een economisch delict wanneer voorschriften gesteld bij of krachtens de in dat lid opgesomde wetten worden overtreden.

De overtredingen uit de volgende wetten (die genoemd zijn in bovenstaande tabellen), zijn tevens economische delicten:

1. Wet tegengaan Smokkelen;
2. Decreet Mijnbouw;
3. Wet Bosbeheer;
4. Deviezenregeling 1947;
5. Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011; en
6. Wet Internationale Sancties.

De bijkomende straffen die naast de genoemde straffen en de maatregel 'ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel', op grond van de Wet Economische Delicten kunnen worden opgelegd, zijn:

- a. **Ontzetting van de rechten** genoemd in artikel 46 van het Wetboek van Strafrecht voor een tijd, de duur der vrijheidsstraf tenminste twee maanden en ten hoogste vijf jaar te boven gaande of in geval van veroordeling tot geldboete als enige hoofdstraf, voor een tijd van tenminste twee maanden en ten hoogste vijf jaar;
- b. **Gehele of gedeeltelijke stillegging van de onderneming van de veroordeelde waarin het economisch delict is begaan**, voor de tijd van ten hoogste één jaar;
- c. **Verbeurdverklaring van voorwerpen** zoals in het Wetboek van Strafrecht geregeld;
- d. **Verbeurdverklaring van voorwerpen en vorderingen behorend tot de onderneming** alwaar de veroordeelde het bedrijf uitoefende, waarin hij zich aan het economisch delict heeft schuldig gemaakt en die vallen onder artikel 50a lid 1 van het Wetboek van Strafrecht;
- e. **Gehele of gedeeltelijke ontzetting van bepaalde rechten of gehele of gedeeltelijke ontzegging van bepaalde voordelen**, welke rechten of voordelen de veroordeelde in verband met zijn onderneming van overheidswege zijn of zouden kunnen worden toegekend voor een tijd van ten hoogste twee jaar; en
- f. **Openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.**

1.1.2 Money Laundering

Uit de Wet Strafbearstelling 'Money Laundering' (SB 2002, no. 64) is de omschrijving die de wetgever aan het strafbare feit 'money laundering' vermeld, namelijk:

- a. het *opzettelijk* of bij *redelijk vermoeden* verbergen of verhullen van:
 - de werkelijke aard, de herkomst, de vindplaats, de vervreemding of de verplaatsing van een voorwerp (alle vermogensbestanddelen, zowel roerende en onroerende goederen, alsmede zakelijke en persoonlijke rechten);
 - de persoon die de rechthebbende op een voorwerp is of het voorhanden heeft, terwijl het voorwerp – middellijk of onmiddellijk – afkomstig is uit enig misdrijf.
- b. het *opzettelijk* verwerven, voorhanden hebben, overdragen, omzetten of gebruik maken van een voorwerp dat – middellijk of onmiddellijk – afkomstig is uit enig misdrijf.

De strafbepalingen zijn als volgt:

- a. Straf bij opzet:
 - gevangenisstraf van ten hoogste 15 jaren en
 - geldboete van ten hoogste SRD 500.000,- (artikel 1 Wet Strafbearstelling 'Money Laundering')
- b. Straf bij redelijk vermoeden van schuld:
 - Gevangenisstraf of hechtenis van ten hoogste 6 jaren en
 - Geldboete van ten hoogste SRD 300.000,- (artikel 3 Wet Strafbearstelling 'Money Laundering')

- c. Straf bij gewoonte:
 - Gevangenisstraf van ten hoogste 20 jaren en
 - Geldboete van ten hoogste SRD 700.000,- (artikel 2 Wet Strafbaarstelling 'Money Laundering')
- d. Bestuurlijke straffen:
 - Ontzetting van de in artikel 46 lid 1 onder 1 t/m 5 van het Wetboek van Strafrecht vermelde rechten en
 - Ontzetting van de uitoefening van het beroep waarin het misdrijf is begaan (artikel 5 Wet Strafbaarstelling 'Money Laundering')

1.1.3 Terrorisme

In de Surinaamse wetten is er geen expliciete definitie gegeven van terrorisme of van de financiering van terrorisme. In het Wetboek van Strafrecht worden in verband met terrorisme, de volgende begrippen en omschrijvingen gevonden:

Terroristisch misdrijf

In de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties – Wet MOT (SB 2002, no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2016, no. 33) wordt onder artikel 1 onderdeel j, de term 'terroristisch misdrijf' omschreven als een misdrijf als bedoeld in artikel 111b van het Wetboek van Strafrecht.

'Onder een terroristisch misdrijf wordt verstaan elke misdrijf, genoemd in onderstaande artikelen, die begaan wordt met een terroristisch oogmerk, namelijk:

Artikel	Verkorte Inhoud	Straffen
128	Vervallen	Vervallen
129	Aanslag op het Staatshoofd, Wnd. Staatshoofd, Lid van Regering, De Nationale Assemblée (DNA), Rechterlijke Macht met het oogmerk van vrijheidsberoving of ongeschikt maken voor de taakuitoefening	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste 50 jaren
130	Aanslag met het oogmerk om de Staat geheel of gedeeltelijk onder vreemde heerschappij te brengen of een deel daarvan te scheiden	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste 50 jaren
131	Aanslag met het oogmerk om omwenteling teweeg te brengen	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste 50 jaren
132	Schuldig maken aan opstand	- Gevangenisstraf van ten hoogste 15 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie - Hetzij met één van beide straffen
133	Samenspanning	- Gevangenisstraf van ten hoogste 12 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie

155 lid 2, 3	Aanslag, aanranding en geweldpleging tegen hoofden van bevriende staten en andere internationaal beschermde personen (lid 1)	- Gevangenisstraf van ten hoogste 18 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie
155 lid 2	Aanslag op het leven met de dood ten gevolge of met voorbedachten rade	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
155a lid 2		
207 onderdeel 3	Opzettelijke brandstichting, een ontploffing teweegbrengen of een overstroming veroorzaken met de dood ten gevolge	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
216 lid 2	Opzettelijk gevaar veroorzaken voor het verkeer door mechanische kracht over een spoorweg met de dood tot gevolg	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
218 onderdeel 3	Opzettelijk een voor de veiligheid van de scheepvaart of luchtvaart gesteld teken of hulpmiddel vernielen, beschadigen, wegnemen of verplaatsen, de werking daarvan vrijdelen of een verkeerd teken stellen met de dood tot gevolg	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
220 onderdeel 2	Een vaartuig, voertuig of luchtvaartuig opzettelijk en wederrechtelijk doen zinken, stranden of verongelukken, vernielen, onbruikbaar maken of beschadigen met de dood tot gevolg	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
222 onderdeel 3	Een gebouw, getimmerte, installatie ter zee of voor het publiek toegankelijke plaats opzettelijk vernielen of beschadigen met de dood tot gevolg	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
224 lid 2	Vergiftiging drinkwatervoorziening met de dood tot gevolg	- Gevangenisstraf van ten hoogste 15 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie
226 lid 2	Aan de man brengen van schadelijke waren met de dood tot gevolg	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
349	Moord	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren

'Alle misdrijven waarop ingevolge de onderstaande artikelen van het Wetboek van Strafrecht gevangenisstraf is gesteld, te weten:

Artikel	Verkorte inhoud	Straffen
149 lid 2	Feitelijke aanranding op het Staatshoofd/Wnd. Staatshoofd met een terroristisch oogmerk	- Gevangenisstraf van ten hoogste 10½ jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie
160a	- Misdrijf van artikel 155 met een terroristisch oogmerk - Misdrijf van artikel 156 of 157 met een terroristisch oogmerk	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren - In dat artikel bepaalde tijdelijke gevangenisstraf wordt met de helft verhoogd
168a	Misdrijf van artikel 161 of 162 met een	In dat artikel bepaalde tijdelijke gevangenisstraf

	terroristisch oogmerk	wordt met de helft verhoogd
228a	Misdrijf van de artikelen 207, 209, 210, 211, 212, 213a onder 1 ^o , 213c, 214, 214a, 218, 220, 221a, 222, 224, 225a en 226 met een terroristisch oogmerk begaan	- Tijdelijke gevangenisstraf wordt met de helft verhoogd
278 lid 3	Valsheid in geschrifte met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijk te maken	- Gevangenisstraf van ten hoogste 8 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie
364a	Zware mishandeling met een terroristisch oogmerk	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
479a	Misdrijven, strafbaar gesteld in een der artikelen 448a tot en met 448d met een terroristisch oogmerk	- In dat artikel bepaalde tijdelijke gevangenisstraf wordt met de helft verhoogd en - Indien op het misdrijf een tijdelijke gevangenisstraf van ten hoogste 15 jaren is gesteld, dan wordt het levenslange gevangenisstraf of tijdelijke van ten hoogste 20 jaren opgelegd
24a Vuurwapen wet	Het begaan van strafbaar feit gesteld in de artikelen 22, 23, 24 of 25 Vuurwapenwet met een terroristisch oogmerk als bedoeld in artikel 111a van het Wetboek van Strafrecht, dan wel met het oogmerk om een terroristisch misdrijf als bedoeld in artikel 111b van dat wetboek voor te bereiden of te vergemakkelijken	- Gevangenisstraf van ten hoogste 8 jaren

'Alle misdrijven omschreven in de onderstaande artikelen van het Wetboek van Strafrecht:

Artikel	Verkorte inhoud	Straffen
188a	Deelneming criminele organisatie met terroristisch oogmerk	- Gevangenisstraf van ten hoogste 20 jaren - Geldboete van ten hoogste SRD 1.000.000,-
342b	Vrijheidsberoving met terroristisch oogmerk	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
345 lid 3	Bedreiging met terroristische misdrijf	- Gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie
348a	Doodslag met terroristisch oogmerk	- Levenslange gevangenisstraf - Tijdelijke van ten hoogste 50 jaren
372 lid 3	Diefstal met geweldpleging met de dood tot gevolg	- Gevangenisstraf van ten hoogste 20 jaren - Geldboete van de 5 ^{de} categorie

1.1.4 Terroristisch oogmerk

Terroristisch oogmerk wordt in artikel 111a van het Wetboek van Strafrecht omschreven als *'het oogmerk om de bevolking of een deel van de bevolking van een land vrees aan te jagen dan*

wel een overheid of internationale organisatie wederrechtelijk te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden, dan wel de fundamentele politieke, constitutionele, economische of sociale structuren van een land, of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen’.

De wetgever heeft bij deze omschrijving van terroristisch oogmerk, het Internationaal verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme als grondslag gebruikt.

1.1.5 Terrorisme Financiering

In de Wet MOT wordt onder artikel 1 onderdeel k het begrip ‘financiering van terrorisme’ omschreven als:

1. Het opzettelijk verwerven of voorhanden hebben van geldswaarden of voorwerpen met geldswaarde bestemd tot het begaan van een terroristisch misdrijf;
2. Het opzettelijk verschaffen van middelen met geldswaarde tot het plegen van een terroristisch misdrijf of;
3. Het verschaffen van geldelijke of materiële steun tot het verwerven van geld of voorwerpen ten behoeve van een organisatie die tot oogmerk heeft, het plegen van een terroristisch misdrijf.

1.1.6 Verdragen

De Surinaamse wetgever heeft bij de beschrijving van ‘money laundering’ en terrorisme financiering zich bediend van internationale instrumenten, namelijk internationale verdragen.

Het gaat in deze om de volgende verdragen:

1. Het op 14 december 1973 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal beschermde personen, met inbegrip van diplomaten;
2. Het op 9 december 1994 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de veiligheid van VN (Verenigde Naties) personeel en geassocieerd personeel;
3. Het op 24 februari 1988 te Montreal tot stand gekomen protocol tot bestrijding van daden van geweld op luchthavens behorende bij het Verdrag van Montreal (Burgerluchtvaartverdrag);
4. Het op 15 december 1997 te New York tot stand gekomen Verdrag inzake de bestrijding van terroristische bomaanslagen;
5. Het op 9 december 1999 te New York tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme.

United Nations Verdragen inzake Terrorisme gerelateerd aan de UN TF Convention (voor aanbeveling 5)

Visit <http://www.un.org/es/terrorism/instruments/instruments.shtml> and indicate for each of the Conventions listed in the Annex to the FT Conventions if you identify that they have been ratified and applied, and if criminal conduct of these Conventions have been criminalised Suriname

Tabel 1.2 Verdragen van de Verenigde Naties inzake Terrorisme (United Nations Terrorism Conventions)

Verdrag/Conventie	Ondertekend, geratificeerd & uitgevoerd (data en wetgeving)	Criminele gedragingen uit de Verdragen/Conventies die in Suriname strafbaar zijn gesteld
<p>1. 14 september 1963 'Convention on Offenses and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft (Tokyo Convention)'</p> <p>Verdrag inzake strafbare feiten en bepaalde andere handelingen begaan aan boord van luchtvaartuigen</p> <p>Dit Verdrag is van toepassing op:</p> <p>1.a strafbare feiten en</p> <p>1.b handelingen die, al dan niet strafbare feiten zijnde, de veiligheid van het vliegtuig of van de personen of goederen aan boord daarvan in gevaar brengen of kunnen brengen of die de goede orde en discipline aan boord in gevaar brengen;</p> <p>2. Onder voorbehoud van de bepalingen van hoofdstuk III heeft dit Verdrag betrekking op strafbare feiten of handelingen, begaan door een persoon aan boord van een luchtvaartuig dat ingeschreven is in een Verdragsluitende Staat, terwijl dat luchtvaartuig zich in de lucht bevindt of op de volle zee of in een gebied dat niet tot het grondgebied van een Staat behoort;</p> <p>3. In dit Verdrag wordt een luchtvaartuig geacht in vlucht te zijn vanaf het ogenblik waarop motorvermogen wordt aangewend om op te stijgen tot het ogenblik waarop het uitloop na de landing is geëindigd;</p>	<p>Geen datum van ondertekening¹</p> <p>Datum van nederlegging akte van bekrachtiging, toetreding of opvolging: 10 september 1979</p> <p>Ingangsdatum: 25 november 1975</p>	<p>Wetboek van Strafrecht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikel 3: Aan boord van een Surinaams vaartuig of luchtvaartuig - Artikel 4: Toepasselijkheid buiten Suriname - Artikel 7: Bijzondere rechtsmacht scheepvaart en luchtvaart feiten - Artikel 117a: Surinaamse luchtvaartuigen - Artikel 215a: Vernielingen op de luchthaven - Artikel 218: Vernieling veiligheidstekens sloop- en luchtvaart - Artikel 219 - Artikel 220: Verongelukken vaar-, voer- en luchtvaartuigen - Artikel 221 - Artikel 235: Met ambtenaren gelijkgesteld - Artikel 236: Negeren ambtelijk bevel - Artikel 389: Brandstichting, vernieling van schepen

	<p>4. Dit Verdrag is niet van toepassing op luchtvaartuigen gebruikt door de strijdkrachten, de douane of de politie.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 418: Beschadiging gebouw, vaartuig of luchtvaartuig - Artikel 444 - 448: Piraterij - Artikel 448a: Kaping - Artikel 448b+448c+448d: Geweld aan boord van een (lucht-) vaartuig of installatie ter zee - Artikel 476: Weigering verdachte/veroordeelde aan boord te nemen. - Artikel 477: Bevrijding verdachte/veroordeelde - Artikel 527: Bijhouden registers schepen en luchtvaartuig - Artikel 563+564+564a+564c+: overtredingen aan boord van luchtvaartuigen
<p>2.</p>	<p>16 december 1970 'Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft (The Hague Convention)' Verdrag tot bestrijding van het wederrechtelijk in zijn macht brengen van luchtvaartuigen</p> <p>Dit Verdrag is van toepassing op degene die aan boord van een luchtvaartuig tijdens de vlucht:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wederrechtelijk door geweld, bedreiging met geweld of enige andere vorm van vreesaanjaging, het luchtvaartuig in zijn macht brengt of houdt, of een poging daartoe onderneemt, dan wel; 	<p>Geen datum van ondertekening:</p> <p>Datum van nederlegging akte van bekrachtiging, toetreding of opvolging: 27 oktober 1978 (opvolging)</p>	<p>idem de artikelen genoemd onder 1.</p>

https://www.icao.int/secretariat/legal/List%20of%20Parties/Hague_EN.pdf

	<p>2. medeplichtige is van een persoon die een zodanig feit pleegt of poogt te plegen, maakt zich schuldig aan een strafbaar feit (hierna te noemen 'het strafbare feit').</p>		
3.	<p>10 september 2010 'Supplementary Protocol to the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft'</p>		
4.	<p>23 september 1971 'Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation (Convention on Civil Aviation)' Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart (Verdrag inzake de burgerluchtvaart) Aan een strafbaar feit maakt zich schuldig hij die wederrechtelijk en opzettelijk: 1. een daad van geweld begaat tegen een persoon aan boord van een luchtvaartuig tijdens de vlucht, indien deze daad naar haar aard de veiligheid van dat luchtvaartuig in gevaar kan brengen; 2. een luchtvaartuig in bedrijf verniet of daaraan schade toebrengt die het ongeschikt voor een vlucht maakt of van zodanige aard is dat zijn veiligheid tijdens de vlucht in gevaar wordt gebracht; 3. in een luchtvaartuig in bedrijf, op welke wijze dan ook, een voorwerp of substantie plaatst of doet plaatszetten, waarvan waarschijnlijk is dat deze dit luchtvaartuig zal vernielen of er schade aan zal toebrengen, die het ongeschikt voor een vlucht maakt of van zodanige aard is</p>	<p>Geen datum van ondertekening⁴ Ingangsdatum: 27 oktober 1978 (opvolging)</p>	<p>idem de artikelen genoemd onder 1</p>

⁴ https://www.icao.int/secretariat/legal/List%20of%20Parties/Amt171_EN.pdf

	<p>gebracht; of</p> <p>4. hulpmiddelen ten behoeve van de luchtvaart vernielt of beschadigt, dan wel hun werking hindert, indien één van deze gedragingen van zodanige aard is dat daardoor de veiligheid van luchtvaartuigen tijdens de vlucht in gevaar wordt gebracht;</p> <p>5. gegevens doorgeeft waarvan hij weet dat zij onjuist zijn, daardoor de veiligheid van een luchtvaartuig tijdens de vlucht in gevaar brengend.</p> <p>1bis. Aan een strafbaar feit maakt zich schuldig hij die wederrechtelijk en opzettelijk, met gebruikmaking van welk voorwerp, welke substantie of welk wapen dan ook:</p> <p>(a) van geweld begaat tegen een persoon op een luchthaven voor de internationale burgerluchtvaart, die ernstig letsel of de dood veroorzaakt of kan veroorzaken; of</p> <p>(b) de voorzieningen van een luchthaven voor de internationale burgerluchtvaart of aldaar geïnstalleerde luchtvaartuigen die niet in bedrijf zijn, vernielt of daaraan ernstige schade toebrengt of de diensten van de luchthaven verstoort, indien een zodanige daad de veiligheid op die luchthaven in gevaar brengt of kan brengen.</p> <p>2. aan een strafbaar feit maakt zich eveneens schuldig hij die:</p> <p>(a) een poging doet één der in het eerste lid of eerste lid <i>bis</i> van dit artikel genoemde strafbare feiten te plegen; of</p> <p>(b) medeplichtige is van een persoon die een zodanig feit pleegt of poogt te plegen</p>	
<p>5. 14 December 1973</p>		<p>5</p>
<p>https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVII-78&chapter=18&clang=en</p>		

Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents (Convention on Diplomatic Official)

Verdrag inzake de voorkoming en bestraffing van misdrijven tegen internationaal beschermde personen, met inbegrip van diplomaten. (Verdrag inzake diplomaten)

Voor de toepassing van dit Verdrag:

1. wordt onder 'een internationaal beschermd persoon' verstaan:

(a) een staatshoofd, met inbegrip van enig lid van een college dat de functies van een staatshoofd vervult krachtens de constitutie van de betrokken Staat, een hoofd van een regering of een minister van Buitenlandse Zaken, in alle gevallen waarin een zodanige persoon zich in een vreemde Staat bevindt, alsmede de hem vergezellende gezinsleden;

(b) een vertegenwoordiger of een functionaris van een Staat of een functionaris of een andere vertegenwoordiger van een internationale intergouvernementele organisatie, die, op het tijdstip waarop en ter plaatse waar een misdrijf tegen hemzelf, de door hem gebruikte officiële gebouwen, zijn particuliere woning of zijn vervoermiddel wordt gepleegd, ingevolge het internationale recht aanspraak kan maken op bijzondere bescherming tegen een aanslag op zijn persoon, vrijheid of waardigheid, alsmede de inwonende gezinsleden;

2. wordt onder 'vermoedelijke dader' verstaan een persoon tegen wie voldoende bewijs aanwezig is om prima facie vast te stellen dat hij één of meer van de in artikel 2 vermelde misdrijven heeft gepleegd of daaraan heeft deelgenomen.

Het opzettelijk plegen van:

(a) een moord, een ontvoering van, of een andere aanslag

	<p>groep personen, te dwingen een handeling te verrichten of zich te onthouden van het verrichten daarvan als al dan niet uitdrukkelijke voorwaarde voor de vrijlating van de gijzelaar, pleegt het misdrijf van gijzeling in de zin van dit Verdrag.</p> <p>2. Een ieder die:</p> <p>(a) een poging doet tot het plegen van een gijzelingshandeling of</p> <p>(b) daaraan deelneemt als medeplichtige of medepleger van iemand die een gijzelingshandeling pleegt of een poging daartoe doet, begaat voor de toepassing van dit Verdrag eveneens een strafbaar feit.</p>		
7.	<p>3 maart 1980 'Convention on the Physical Protection of Nuclear Material (Convention on Nuclear Material)'</p>		

⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Convention_on_the_Physical_Protection_of_Nuclear_Material

<p>8.</p> <p>24 februari 1988</p> <p>'Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation Supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation (Extends and supplements the provisions of the Montreal Convention on Aviation Safety) (Airport Protocol)'</p> <p>Protocol tot bestrijding van wederrechtelijke daden van geweld op luchthavens voor de internationale burgerluchtvaart. Aanvullend op het Verdrag tot bestrijding van wederrechtelijke gedragingen gericht tegen de veiligheid van de burgerluchtvaart (verlenging en aanvulling van de bepalingen van het Verdrag van Montreal inzake de veiligheid van de luchtvaart) (Luchthaven protocol)</p>	<p>Datum van nederlegging akte van bekrachtiging; toetreding opvolging: 27 maart 2003⁸</p> <p>ingangsdatum: 26 april 2003</p>	
<p>9.</p> <p>10 maart 1988</p> <p>'Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation (Maritime Convention)'</p>		
<p>10.</p> <p>14 oktober 2005</p> <p><u>'The Protocol to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation (SUA Prot)'</u></p>		

⁸ https://www.icao.int/secretariat/legal/List%20of%20Parties/VIA_EN.pdf

⁹ <https://treaties.un.org/pages/showDetails.aspx?objid=0800000280069bd7>

¹⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Protocol_for_the_Suppression_of_Unlawful_Acts_against_the_Safety_of_Fixed_Platforms_Located_on_the_Continental_Shelf

11.	10 maart 1988 'Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf (Protocol on Fixed Platforms)'	Geen datum van ondertekening ¹⁴	Terrorisme: - Artikel 160b - Artikel 228b Samenspanning - Artikel 342c - Artikel 349a - Artikel 365 Samenspanning - Artikel 478 Verzuim hulpverlening Deze nieuwe delicten zijn opgenomen ten gevolge van de antiterrorisme wetgeving (de artikelen 160b, 228b, 342c, 349a, 365 en 478b)
12.	01 maart 1991 'Convention on the Marking of Plastic Explosives for Detection Purposes (Convention on Plastic Explosives)' Verdrag inzake het merken van kneedspringsstoffen ten behoeve van de opsporing ervan	Datum van nederlegging akte van bekrachtiging, toetreding of opvolging: 27 maart 2003 (toetreding) Ingangsdatum: 26 mei 2003	- artikelen 113b ('terroristisch misdrijf') en 113c ('terroristisch oogmerk'). Deze artikelen zijn toegevoegd in verband met de bestrijding van het terrorisme. Het voorbereiden van en het oogmerk hebben op een terroristisch misdrijf wordt als strafverzend bestanddeel voorgesteld in de artikelen 278, 371, 372 en 377 en bedreiging met een terroristisch misdrijf in artikel 345. Het hebben van een terroristisch oogmerk wordt genoemd in de artikelen 149, 160a, 160b, 168a (de verscherpte terrorismebestrijding), 228a, 228b, 342b, 348a, 349a, 364a, 365a alsmede 478a en 478b. - de artikelen 188 en 188a een eigen betekenis hebben, namelijk het behoren tot de organisatie en tevens het hebben van een aandeel in of het ondersteunen van gedragingen die strekken tot of rechtstreeks verband houden met de verwezenlijking van het oogmerk van de organisatie. In artikel 188b is de mogelijkheid om deelnemers aan een criminele dan wel terroristische organisatie te ontzetten uit alle

¹⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Protocol_for_the_Suppression_of_Unlawful_Acts_against_the_Safety_of_Fixed_Platforms, located on the Continental Shelf, text of the 1988 Convention on the Marking of Plastic Explosives for Detection Purposes.

¹⁵ https://www.icao.int/secretariat/legal/List/List%20of%20Parties/MEX_EN.pdf

		<p>In artikel 46 lid 1 vermeldde rechten, inclusief het reis- of gebiedsverbod, opgenomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - artikelen 211, 212 en 213 zijn in verband met terrorisme gebracht. De artikelen 213c en 213d (vernietiging van geautomatiseerde werken) mede opgenomen in het kader van de bestrijding van het terrorisme. Voor de begrippen 'gegevens', 'geautomatiseerd werk' en 'telecommunicatie' in de artikelen 213c en 213d wordt verwezen naar de artikelen 109b, respectievelijk 109c en 109d - artikelen 228a en 228b zijn nieuw. Zij zijn opgenomen in verband met de internationale verplichtingen in de strijd tegen het terrorisme. - artikel 257 (werven voor vreemde krijgsmacht) is aangepast in verband met de bestrijding van het terrorisme. - de artikelen 342b en 342c zijn in verband met de internationale strijd tegen het terrorisme - artikelen 364a en 365 (terroristisch oogmerk): de bestrijding van terrorisme. - artikel 382a is het plegen van de in de artikelen 381 en 382 omschreven feiten met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, strafbaar gesteld - artikel 386 lid 2 is in verband met de strijd tegen terrorisme oplichting gepleegd met het oogmerk om een terroristisch misdrijf voor te bereiden of gemakkelijker te maken, strafbaar gesteld - artikelen 478a en 478b: bestrijding van terrorisme
<p>¹³ https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-9&chapter=18&lang=en</p>		

	15 december 1997 'International Convention for the Suppression of Terrorist Bombings (Terrorist Bombings Convention)'		
14.	13 april 2005 'International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism (Convention on Nuclear Terrorism)'		
15.	10 september 2010 'The Convention for the Suppression of Unlawful Acts Related to International Civil Aviation (New Civil Aviation Convention)'		

¹⁴ https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-15&chapter=18&Temp=mtdsg3&clang=_en

¹⁵ <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20974/volume-974-I-14118-English.pdf>

Aangewezen categorieën van strafbare feiten

Ingevolge de strafbaarstelling van ML in artikel 1 van de Wet Strafbaarstelling ‘Money Laundering’, kan in beginsel ‘*elk strafbaar feit dat als misdrijf is gekwalificeerd het onderliggende strafbare feit of gronddelict voor ‘money laundering’ zijn*’. In het genoemd artikel is namelijk de formulering: “... afkomstig van enig misdrijf” opgenomen.

De meeste misdrijven zijn opgenomen in het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht. In andere separate wetten zijn ook misdrijven opgenomen die tot de aangewezen categorieën van strafbare feiten worden gerekend. Zo zijn bijvoorbeeld respectievelijk sommige fiscale misdrijven en de misdrijven terzake het handelen met voorkennis en marktmanipulatie in de belastingwetten en in de Wet Kapitaalmarkt opgenomen.

In de onderstaande tabel 1.3 zijn de FATF aangewezen categorieën van strafbare feiten oftewel gronddelicten opgenomen, met daarnaast de corresponderende artikelen uit het Wetboek van Strafrecht en in de laatste kolom, waar relevant, de overige wetten waarin misdrijven zijn opgenomen die in het kader van ML worden gepleegd.

Tabel 1.3 FATF aangewezen categorieën van strafbare feiten

	FATF aangewezen categorieën van strafbare feiten	De belangrijkste strafbare feiten uit elk van de aangewezen categorieën	
		Wetboek van Strafrecht, Tweede Boek	Overige wetten
1.	Deelnemen aan een criminele organisatie en georganiseerde afpersing	Artikel: 188 Artikel: 377	
2.	Terrorisme met inbegrip van financiering van terrorisme	Artikelen: 160 a en b, 162a, 228 a en b, 342b, 348a, 349a, 364a, 365, 478a	
3.	Mensenhandel en het smokkelen van migranten	Artikel: 334 Artikel: 249b	
4.	Seksuele uitbuiting met inbegrip van seksuele uitbuiting van kinderen	Artikel: 334	
5.	Illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen		Wet Verdovende Middelen
6.	Illegale wapenhandel		Vuurwapenwet
7.	Illegale handel in gestolen en andere goederen	Artikelen: 480 t/m 483	
8.	Corruptie en omkoping	Artikelen: 426 t/m	Anti-Corruptiewet

		427a Artikelen: 229 en 390a	
9.	Fraude	Artikelen: 527b en 527c	
10	Valsmunterij	Artikelen: 260 en 261	
11	Namaak van producten en productpiraterij	Artikelen: 400	Wet Auteursrecht
12	Milieucriminaliteit	Artikelen: 224 t/m 225b	
13	Moord, doodslag en zware mishandeling	Artikelen: 347 t/m 349a Artikelen: 362 en 363	
14	Ontvoering, wederrechtelijke vrijheidsberoving en gijzeling	Artikelen: 342 t/m 342b	
15	Roof en diefstal	Artikelen: 370 t/m 372	
16	Smokkel (onder meer douanerechten, accijnzen en belastingen)		Belastingwetgeving
17	Fiscale misdrijven (directe belastingen en indirecte belastingen)		Belastingwetgeving
18	Afpersing	Artikel: 377	
19	Vervalsing	Artikel: 424	
20	Piraterij	Artikelen: 444 t/m 448	
21	Handel met voorkennis en marktmanipulatie		Wet Kapitaalmarkt

1.1.7 Nationaal beleid

Suriname heeft (nog) geen uitgewerkt gedetailleerd integraal nationaal strategisch beleidsprogramma met betrekking tot 'Anti Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism' (AML/CFT), op basis waarvan het beleid wordt uitgeoefend en de relevante sectoren worden gevoed en gemonitord. Desalniettemin zijn er wel enkele documenten en strategische samenwerkingen die als doel hebben om ML en TF te bestrijden c.q. de dreigingen, zwaktes en risico's die hiermee gepaard gaan, te mitigeren. Hieruit kunnen segmenten ten aanzien van het huidige nationaal AML/CFT beleid gedestilleerd worden. In tabel 1.4 is een opsomming gegeven van de bestaande documenten en strategische samenwerkingen.

Tabel 1.4 Belangrijke zaken in het huidige Nationaal beleid of strategie mede in het kader van de bestrijding van ML/TF

Beleids of strategie welke op nationaal niveau wordt gehanteerd mede tegen ML/TF misdaden
<ol style="list-style-type: none">1. Zie de website van het ministerie van Justitie en Politie: het lopend CariSECURE project. Het CariSECURE project is een regionaal project met als doel het op beleidsniveau ontwikkelen van beleid en strategieën voor 'crime reduction' en misdaadpreventie met verplichte rapportage-procedure. De bestrijding van ML en TF zijn hier onderdeel van.2. Zie de vermelde verdragen en internationale overeenkomsten in de tabel 1.2 'Verdragen van de Verenigde Naties inzake Terrorisme'. De uitvoering van die overeenkomsten maakt onderdeel uit van de beleidsontwikkeling terzake de bestrijding van ML en TF.3. In het kader van de internationale samenwerking onderhouden de bevoegde overheidsorganen contacten met de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS), Inter-American Drug Abuse Control Commission (CICAD), United Nations Office on Drugs and Crime, (UNODC), International Narcotics Control Board (INCB), Europese Commissie (EC) en CARICOM. Suriname participeert in het 'EU-LAC Drug Demand Reduction Partnership'. Uit de samenwerking met CICAD zijn de afgelopen jaren enkele projecten gefaseerd opgezet, waaronder geautomatiseerd databeheersysteem Openbaar Ministerie (OM), Focus Assessment Study on Drug Use and Risk Behaviors amongs Prisoners en het Drug Supply Information Network. Suriname heeft periodieke rapportageverplichting aan CICAD middels het 'Multilateral Evaluation Mechanism' (MEM); een beoordelingsmechanisme om vorderingen van de OAS-lidlanden in de strijd tegen drugs te kunnen beoordelen/benchmarken. De landenevaluatie vindt periodiek plaats, aan de hand waarvan aanbevelingen worden gedaan ten behoeve van het nationaal drugsbeleid. Naast multilaterale samenwerking heeft het ministerie van Justitie en Politie ook bilaterale samenwerking met de buurlanden, de regio, de Verenigde Staten van Amerika (VSA) en de Europese Unie (EU) (zie de samenwerkingsovereenkomsten tussen de Staat Suriname en de voornoemde organisaties).4. Op de website van de NAR (Nationale Anti-Drugsraad) staat onderstaande informatie (samengevat); mogelijk geeft dit deels het beleid weer (http://www.nar.gov.sr/ internationale-samenwerking/achtergrond-informatie)).5. Intensivering van contacten met internationale antidrugs organisaties als CICAD/OAS, CARICOM, CFATF, INCB, UNODC, INTERPOL en HONLEA/VN.6. Met landen in de regio zijn door Suriname samenwerkingsverbanden aangegaan om een overlegplatform te creëren teneinde drugsinvoer drastisch terug te dringen.7. Met betrekking tot de gezamenlijke inspanningen in de Caraïbische regio bij het verminderen

van het aanbod en de doorvoer van drugs door dit geografisch gebied, zal de ordehandhaving en justitiële samenwerking met landen van de regio worden verhoogd.

8. Suriname heeft ondersteuning verleend bij de totstandkoming van een regionale maritieme drugsbestrijdingsovereenkomst in de Caraïbische regio.
9. De Rivierpolitie en Marine hebben een samenwerking met andere ondersteunende diensten: voor wat betreft de ter hand neming van operationele maritieme rechtshandhaving en controle van binnenkomende en uitgaande vaartuigen.
10. Op basis van het Raamverdrag tussen Suriname en Nederland: is er een nauwere samenwerking om grensoverschrijdende drugscriminaliteit effectiever te bestrijden; zie ook de samenwerkingsovereenkomst tussen Suriname en Nederland op het gebied van de drugsbestrijding en het Rechtshulpverdrag betreffende drugsbestrijding.
11. Intensivering van de samenwerking met de Verenigde Staten van Amerika (VSA) op het gebied van drugsbestrijding zal worden uitgebreid. Er wordt verwezen naar de aankondiging van de geplande vestiging van een kantoor van de 'Drug Enforcement Agency' (DEA) in Suriname.
12. De implementatie van de maritieme rechtshandhavingsovereenkomst met de VSA met technische bijstand van de VSA.
13. De implementatie van bilaterale anti-drugsverdragen met Guyana, Brazilië, Venezuela en Columbia middels 'Joint Working Groups' voor de uitvoering van drugsverdragen en gezamenlijke anti-drugsoperaties. In dit kader hebben Suriname en Guyana implementatiemodellen ontwikkeld en zijn er met Frans-Guyana informele samenwerkingsvormen gestart; formalisering zal geschieden door het samenwerkingsverdrag met Frankrijk.
14. Waar mogelijk worden nieuwe bilaterale anti-drugs-samenwerkingsvormen aangaan met overige landen.
15. Suriname is ook in het proces van toetreding tot EITI (Extractive Industries Transparency Initiative), waardoor de mijnbouwsector en wetgeving binnen bepaalde tijd geheel in compliance zal moeten zijn met de richtlijnen van EITI. Vermeldenswaard is dat de richtlijnen van EITI complimentenderend werken op de FATF-aanbevelingen.

1.2 Het Project Management Team en andere betrokken actoren

De Anti Money Laundering Steering Council (AML Steering Council) is een beleidsorgaan van de Surinaamse overheid, speciaal in het leven geroepen in het kader van AML/CFT, waarin de minister van Justitie en Politie, de minister van Financiën en de Governor van de Centrale Bank van Suriname (CBvS), zitting hebben. De minister van Justitie en Politie is als voorzitter aangewezen. De AML Steering Council ontleent haar bestaansrecht aan een samenwerkingsovereenkomst, welke door de voornoemde ministers is ondertekend en geïmplementeerd.

De 'Financial Action Task Force' (FATF) is een internationale organisatie dat verantwoordelijk is voor het vaststellen van internationale normen met betrekking tot en het bevorderen van een effectieve uitvoering van wettelijke, regelgevende en operationele maatregelen ter bestrijding van ML/TF, corruptie (C) en de verspreiding- en de financiering van de verspreiding van massavernietigingswapens (profileratie¹⁶ - PF).

¹⁶ Financiering, ontwikkeling en verspreiding van massavernietigingswapens

De FATF heeft een reeks aanbevelingen ontwikkeld die worden erkend als de internationale norm op dit gebied.¹⁷ Hoewel de FATF-aanbevelingen niet dwangmatig opgelegd kunnen worden, heeft het niet naleven hieraan zeer verregaande consequenties voor landen die gezonde samenwerkingen met andere landen kunnen tegengaan en dientengevolge grote economische gevolgen met zich meebrengen.

De 'Caribbean Financial Action Task Force' (CFATF), de Caraibische aan de FATF geassocieerde organisatie die autonoom is van de FATF, deze organisatie bestaat uit landen uit het Caraibische gebied en Midden- en Zuid-Amerika, die zijn overeengekomen om gemeenschappelijke maatregelen te nemen om ML/TF, proliferatie (PF) en corruptie (C) aan te pakken op basis van de FATF-aanbevelingen. De CFATF is één van de negen geassocieerde organisaties van de FATF.

Suriname is sinds 1998 lid van de CFATF. Daarmee heeft Suriname zich geëngaat om door middel van wetgeving, beleid en procedures, de noodzakelijke maatregelen te treffen ter mitigatie of preventie van risico's in verband met 'money laundering', terrorisme financiering, proliferatie en corruptie.

Op donderdag 23 mei 2019 werd het 'Project Management Team' (PMT) ten behoeve van de NRA geïnstalleerd door de minister van Justitie en Politie. Bij resolutie d.d. 2 augustus 2019/11.052/19 heeft de regering beslist dat het PMT onder de coördinatie valt van de CBvS.

De risicoanalyse heeft plaatsgevonden onder leiding en begeleiding van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) en de Inter-American Development Bank, die gefaciliteerd worden door de regering van de Verenigde Staten van Amerika, door tussenkomst van de ambassade van de Verenigde Staten van Amerika in Suriname.

Het PMT bestaat uit de volgende leden, lokale experts, moderators en ondersteuners:

- Mw. Mr. dr. Jennifer V. van Dijk-Silos: lid/voorzitter/coördinator
- Dhr. Winston Arichero: lid/ICT supervisor
- Lokale experts:
 - Technical Compliance Analyse: mw. Mr. Nailah U. van Dijk AMLCA
 - Dataverwerking en Risicoanalyse: mw. dr. Rosita Woodly-Sobhie
 - Sectordeskundigen:
 - Bankwezen: dhr. Drs. Jimmy Bousaid
 - Belastingen: dhr. Mr. Roy Gietel
- Moderators/analisten: dhr. Drs. Regillio Dodson, MSc; mw. Mr. Anneke Chin a Lin; dhr. Ing. Patrick Pengel en mw. dr. Rosita Woodly-Sobhie
- Survey ontwerper: mw. Drs. Wonnie Boedhoe
- Juridische ondersteuners: mw. Mr. Marijke Rommy; dhr. Mr. Samseerali Sheikh-Alibaks; dhr. Mr. Maarten Ferier; dhr. Mr. Marciano Westmaas en mw. Mr. Nailah U. van Dijk AMLCA
- Analyse en schatting van de Informele Economie: dhr. Drs. Reynold Simons en mw. dr. Rosita Woodly-Sobhie
- Ondersteuner Publieke Sector: dhr. Antonio Chin, gewezen Commissaris van Politie

¹⁷ FATF, 2013

- Ondersteuner goudsector: dhr. Drs. Winston Wilson
- CBvS ondersteuners: mw. Drs. Rachida Pengel; mw. Drs. Deborah Landolf AMLCA en dhr. Ir. Joao Wong a Foe (ICT-expert)
- Secretariaat: mw. Marlene Smith, mw. Naiema Suliman BSc en mw. Madelon Menke
- Editing team: mw. Mr. dr. Jennifer V. van Dijk-Silos, mw. dr. Rosita Woodly-Sobhie, mw. Mr. Nailah U. van Dijk AMLCA en mw. Mr. Faranaaz Guman-Pahalwankhan

Deze NRA strekt zich uit over de periode 2015 - medio 2020. Ten aanzien van het dreigingen-onderzoek is gewerkt met de door FATF aangewezen lijst van 21 gronddelicten, zoals door FATF gepubliceerd (FATF, 2013). Op basis van deze 21 gronddelicten is er een kwantitatieve analyse uitgevoerd. Er is verder een nadere kwalitatieve analyse uitgevoerd, waarbij is ingegaan op een tiental (10-tal) door de OAS aangewezen gronddelicten, die de voornaamste dreigingen zijn voor het voorkomen van ML/TF, met name:

1. Corruptie;
2. Smokkel;
3. Mensenhandel;
4. Drugshandel;
5. Wapenhandel;
6. Belastingontduiking;
7. Illegale goudhandel;
8. Illegale houthandel;
9. Illegale wapenhandel; en
10. Illegale vreemdelingen.

Het basisuitgangspunt bij de selectie is dat deze dreigingen, de meest voorkomende gronddelicten zijn voor 'money laundering' (witwassen), terrorisme financiering, proliferatie en corruptie. Bij deze NRA is corruptie als gronddelict van ML/TF beschouwd en diepgaand geanalyseerd, omdat het proces reeds gaande was en de OAS-deskundige ons informeerde dat corruptie recent door de FATF was toegevoegd als focusgebied. Vanwege het niet voorkomen van zichtbare activiteiten van proliferatie in Suriname, alsook het volledig ontbreken van enige data omtrent de risico's die hieraan verbonden zijn voor Suriname, wordt bij dit onderzoek niet diepgaand ingegaan op dit onderwerp. Echter is er bij de Technical Compliance Analyse wel uitgebreid aandacht besteed aan dit onderwerp vanuit een Technical Compliance perspectief.

Het PMT heeft met de uitvoering van een kwalitatief en kwantitatief onderzoek, de basis gelegd voor de risicoanalyse. De aangetrokken ondersteuners hebben samen met het PMT, de kwantitatieve- en kwalitatieve survey ontwikkeld om de dreigingen en de kwetsbaarheden (threats and vulnerabilities) van de verschillende sectoren in kaart te brengen. Middels de kwantitatieve- en kwalitatieve analyse van alle sectoren is het risico op nationaal niveau vastgesteld. Ter bescherming van de confidentialiteit van de respondenten/ bedrijven is gewerkt met geanonimiseerde data in het rapport.

Er zijn per sector, werkgroepen ingesteld die de door hun sub-sector aangeleverde informatie hebben gevalideerd en geanalyseerd.

Hierdoor zijn de dreigingen en de kwetsbaarheden van de diverse sub-sectoren in beeld gekomen. Tevens hebben zij de ernst van de dreigingen en kwetsbaarheden gewaardeerd.

1.3 Belang van de Nationale Risico Analyse

Suriname voert voor de eerste keer een Nationale Risico Analyse (NRA) uit. Het uitvoeren van een NRA is van belang om vast te stellen welke acties er zijn ondernomen om ‘money laundering’, terrorisme financiering, proliferatie en corruptie dreigingen te identificeren, om de kwetsbaarheid op sectoraal en nationaal niveau te toetsen en om vast te stellen of er beleid is in een land om de money laundering’ (ML), /terrorisme financiering (TF), /proliferatie en corruptie risico’s te mitigeren en/of te voorkomen.

Volgens aanbeveling 1 van de FATF dient een dergelijke risicoanalyse periodiek te worden uitgevoerd om de nieuwe dreigingen en/of kwetsbaarheden te mitigeren en ter evaluatie van het lopend AML/CFT regime alsook de actuele risico’s te analyseren. Op basis van deze risicoanalyse moet het land een effectief nationaal strategisch beleidsprogramma en een daaraan gekoppeld actieplan ontwikkelen ter bestrijding van ML/TF/PF/C.

Bij de analyse worden het AML/CFT beleid, de huidige wet- en regelgeving en de administratieve en strafrechtelijke handhaving getoetst en wordt op nationaal en sectoraal niveau beoordeeld in welke mate processen en procedures effectief zijn om de ML/TF/PF/C dreigingen op te vangen. De NRA is dus onder meer gericht op het identificeren van hiaten in de wet- en regelgeving en het beleid conform de FATF-richtlijnen (FATF, 2013) en tekortkomingen in de effectiviteit van processen en procedures. De vorm en reikwijdte van een onderzoek naar het risico naar ML/TF/PF/C moet worden geformuleerd met een bepaalde doelgroep voor ogen.

Tot deze doelgroep behoren volgens de FATF, de publieke (overheid) en private sector (financiële sector en een aantal aangewezen niet-financiële bedrijven en beroepen (in het engels: ‘Designated Non-Financial Businesses and Profession’s - DNFBP’s).

De NRA heeft een tweeledig karakter. Enerzijds wordt de verzamelde data gebruikt om een technische analyse en toetsing uit te voeren op de naleving van de FATF-aanbevelingen.

Hierbij wordt onder meer de nadruk gelegd op de toetsing van het wettelijk en institutioneel AML/CFT raamwerk op volledigheid en het praktische functioneren van het voornoemde. Het doel is om te komen tot een evaluatie van de wijze waarop Suriname voldoet aan de FATF-aanbevelingen tegen het witwassen van geld en terrorisme financiering. Actoren uit verschillende sectoren maken een analyse met betrekking tot hoe Suriname omgaat met het witwassen van geld, terrorisme financiering, proliferatie en corruptie en hoe zowel het eigen bedrijf/ organisatie alsook desbetreffende sector met hiermee omgaat. Er is nagegaan, welke bestaande wetten, systemen en procedures beschikbaar zijn. De analyse van voornoemde zaken vallen onder de noemer ‘Technical Compliance Analysis’.

Anderzijds betreft de NRA een effectiviteitsanalyse die bedoeld is om te beoordelen of de maatregelen/systemen die de sectoren getroffen hebben al dan niet effectief zijn en in welke mate. Hierbij kan gedacht worden aan de huidige mogelijkheden en/of methoden en instituten om te detecteren wanneer men zich schuldig maakt aan ML/TF/PF/C.

Bij het onderzoek naar de effectiviteit van de geïmplementeerde wetten, procedures en maatregelen, is een analyse gemaakt om vast te stellen in welke mate de geïdentificeerde kwetsbaarheden en dreigingen worden gemitigeerd.

1.4 Doelen van de Nationale Risico Analyse

Het doel van deze NRA is naast het beoordelen van in hoeverre het bestaand AML/CFT regime voldoet aan de door het FATF uitgevaardigde aanbevelingen ter bestrijding van ML/TF/PF/C, tevens het nationaal risicoprofiel vast te stellen. Het streven van dit onderzoek is om op basis van objectieve standaarden en indicatoren vast te stellen in hoeverre organisaties/bedrijven die operationeel zijn binnen de publieke sector en private sector in Suriname, op de hoogte zijn van de ML/TF/PF/C risico's, en in hoeverre de sectoren beschikken over de nodige instrumenten (wetten, procedures of systemen) en financiën om de risico's te mitigeren en/of te voorkomen. Door de tekortkomingen van de (veelal door de FATF onderscheiden) sectoren in kaart te brengen, is het mogelijk om op sectoraal en landelijk niveau, een beeld te scheppen van de huidige situatie met betrekking tot AML/CFT in Suriname.

De beeldvorming op sectoraal niveau resulteert in het vaststellen van tekortkomingen per onderscheiden sub-sector en het onderling kunnen rangschikken van de diverse sub-sectoren op basis van hun risicoprofiel. De vastgestelde risicobeoordeling van de verschillende sub-sectoren geeft meteen aan in welke mate er sprake is van een dringende situatie.

De integrale risicoanalyse en -beoordeling via de NRA moet resulteren in een duidelijk beeld voor de Surinaamse overheid, waarmee een effectief Nationaal Strategisch AML/CFT beleidsprogramma en daaraan gekoppeld actieplan ontwikkeld kan worden om het AML/CFT regime te verscherpen, uit te breiden en waar nodig te versterken met het oog om ML/TF/FP/C effectief te mitigeren in Suriname.

1.5 Methodologie en opzet van het rapport

De onderzoekswerkzaamheden zijn in 4 fasen opgedeeld:

- Fase 1: initiële fase van identificatie van de stakeholders en participanten uit de verschillende sectoren (focal points) voor deelname aan de surveys;
- Fase 2: kwantitatieve en kwalitatieve dataverzameling en analyse;
- Fase 3: technische compliance analyse en analyse van de dreigingen en kwetsbaarheden;
- Fase 4: de risicoanalyse.

Op basis van het onderzoek en de analyse zijn er voor de verschillende (sub)sectoren gedetailleerde aanbevelingen gegeven en zijn er tevens, gelet op de dreigingen, aparte aanbevelingen gegeven. Deze aanbevelingen kunnen nader uitgewerkt worden en zijn de bouwstenen voor het formuleren van een deugdelijk en effectief Nationaal Strategisch

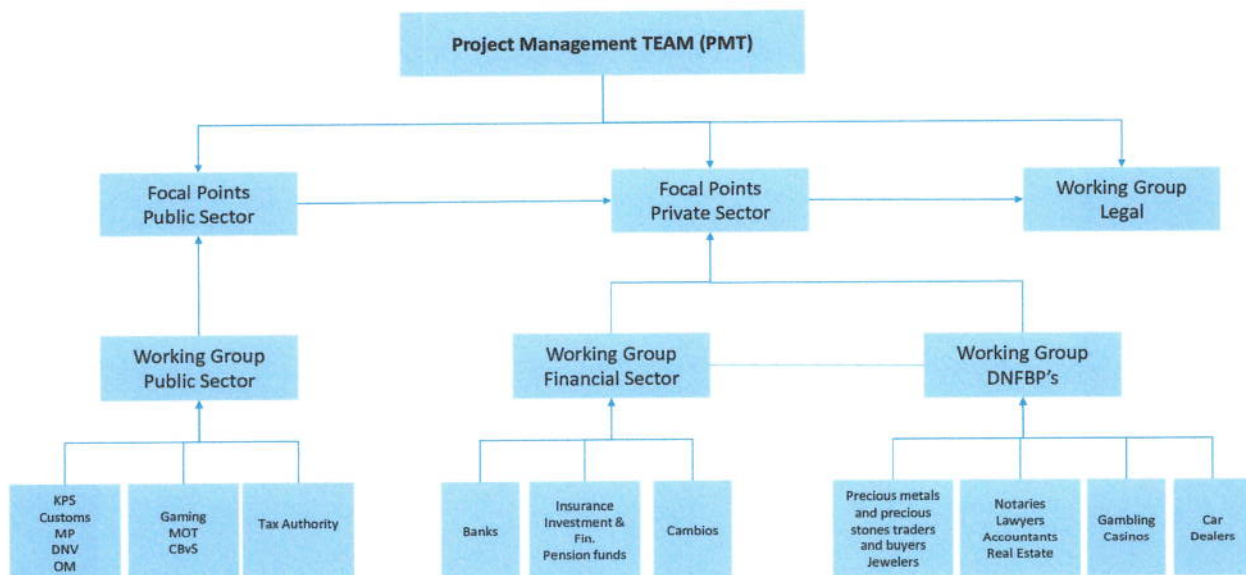
AML/CFT beleidsprogramma en de noodzakelijke ingrediënten voor deugdelijke wet – en regelgeving.

Een belangrijk aspect van de NRA is dat deze conform de richtlijnen van de FATF, een op risico gebaseerde benadering toepast (hier en verder 'Risk Based Approach' (RBA) genoemd). De toepassing van een RBA is van belang om de geïdentificeerde risico's effectief te mitigeren.

Op grond van de uitkomst van de identificatie van de bestaande risico's zal er dan een adequate en effectieve nationale strategische AML/CFT compliance beleidsprogramma ontwikkeld moeten worden. Op landelijk niveau is een onderscheid gemaakt in 3 sectoren: de publieke sector, de financiële sector en de aangewezen niet-financiële bedrijven en beroepen. De laatste twee sectoren zijn onderdeel van de private sector. Iedere sector bestaat verder uit verschillende sub-sectoren.

Figuur 1.1 geeft de werkstructuur en de geïdentificeerde sectoren/sub-sectoren aan.

Figuur 1.1 Werkstructuur uitvoering NRA 2019

Steekproef

Binnen de sub-sectoren zijn bedrijven benaderd om te responderen op de surveys op basis van de omvang van de sub-sector. Daarbij is zowel kwalitatieve als kwantitatieve data verzameld. De steekproef is aselekt bepaald, indien de sub-sector uit 10 of meer bedrijven bestaat. Uit elke sector zijn 3 grote, 3 middelgrote en 3 kleine bedrijven geselecteerd. Van de kleinere sectoren is de totale groep bedrijven benaderd. In totaal zijn 140 bedrijven benaderd, waarvan

uiteindelijk 104 bedrijven uit verschillende sectoren hebben deelgenomen aan het onderzoek en hun bijdrage hebben geleverd.

Kwantitatieve dataverzameling

Het kwantitatief onderzoek concentreerde zich voornamelijk op het verzamelen van beschikbare algemene en aan ML/TF/PF/C gerelateerde statistieken van elk van de subsectoren over de periode 2015-2018. Het Korps Politie Suriname heeft data aangeleverd tot en met medio 2020.

Technical Compliance Analyse

In de Technical Compliance Analyse zijn aan de hand van de bevindingen uit de 3de 'Mutual Evaluation Report' (MER) en de daaropvolgende voortgangsrapporten (follow-up reports), geanalyseerd welke vorderingen er op nationaal niveau zijn gemaakt op het gebied van de relevante wet- en regelgeving in Suriname. Vervolgens heeft er een toetsing plaatsgevonden op de volledigheid van en de naleving van wetten en regelgeving, conform de indicatoren behorende bij de 40 FATF aanbevelingen. Op basis van de resultaten van de toetsing is er een rating gegeven per individuele FATF-aanbeveling.

Kwalitatieve dataverzameling

Flankerend aan het kwantitatief onderzoek is er ook kwalitatief onderzoek over de periode 2015-2019 verricht om meer inzicht te krijgen in de ML/TF/PF/C dreigingen en kwetsbaarheden. Voor het kwalitatief onderzoek zijn twee surveys ontwikkeld, één over de dreigingen en een ander over de kwetsbaarheden. Deze surveys zijn verzonden naar de verschillende deelnemende actoren ter beantwoording. Na beantwoording zijn deze teruggestuurd naar PMT, waarna de data verwerkt en geanalyseerd is.

Effectiviteit van de AML/CFT processen

De effectiviteit van het geheel AML/CFT beheersinstrumentarium (AML/CFT quality controls) van elke (sub)sector is getoetst, zijnde het totaal systeem van processen en procedures, waarbij de aanbevolen minimum randvoorwaarden genoemd in wederom de 40 aanbevelingen van FATF de norm vormen. Ook de bij wet erkende toezichthouders zijn getoetst op de kwaliteit van de door hun uitgevoerde AML/CFT-supervisie. Er is getoetst op volledigheid, doeltreffendheid en beschikbaarheid van de uitgeoefende supervisie en beschikbare supervisie instrumenten.

Risicoanalyse

In de risicoanalyse is de landelijke risicograad van ML/TF/PF/C vastgesteld, uitgaande van een cijfermatige benadering zijnde het product van het vastgesteld niveau van dreigingen en kwetsbaarheden.

Aanbevelingen

De aanbevelingen voor de verschillende (sub)sectoren zijn gedetailleerd gegeven, waarbij er voor de dreigingen aparte aanbevelingen zijn gegeven. Deze aanbevelingen kunnen nader uitgewerkt worden en zijn de bouwstenen voor het formuleren van een deugdelijk en effectief

Nationaal Strategisch AML/CFT beleidsprogramma en de noodzakelijke ingrediënten voor deugdelijke wet- en regelgeving.

1.6 Beperkende omstandigheden tijdens het onderzoek

Bij dit onderzoek zijn er enkele beperkende omstandigheden geweest. Ten eerste de Covid-19 pandemie. Zo waren er experts vanuit het buitenland aangetrokken om het proces te begeleiden, maar vanwege de pandemie kon deze begeleiding niet fysiek plaatsvinden. Ten tweede was deelname aan dit onderzoek (het invullen van de surveys), niet verplicht gesteld. De verschillende stakeholders mochten weigeren om hun medewerking te verlenen. Hiernaast is ook gebleken dat de stakeholders in de verschillende sectoren niet volledig op de hoogte te zijn van ML/TF/PF/C gerelateerde dreigingen. Ten derde is bij de instelling van het PMT niet gezorgd voor een budget en huisvesting voor het PMT en het onderzoek.

De 'National Anti Money Laundering Committee' (NAMLAC), onder wie het PMT eerst ressorteerde, had geen budget noch locatie voor het PMT beschikbaar. Dit heeft erin geresulteerd dat aan de minister van Financiën werd gevraagd om een budget ter beschikking te stellen. Uiteindelijk is de CBvS, als één van de directe belanghebbenden, bereid gevonden om het onderzoek onder haar coördinatie te doen plaatsvinden, waardoor het PMT uiteindelijk de beschikking had over een zeer beperkt budget.

Als laatste beperkende factor kan de huisvesting van het PMT worden genoemd. Per toeval was het zo dat de voorzitter van het PMT tevens de voorzitter van het Onafhankelijk Kiesbureau was, waardoor het PMT in eerste instantie gehuisvest kon worden in het gebouw van het Onafhankelijk Kiesbureau. Vanaf 1 oktober 2020 is het PMT geheel kosteloos gehuisvest in het advocatenkantoor van Dijk-Silos (van local technical compliance expert en de voorzitter). Het PMT heeft vanaf 1 oktober 2020 noodgedwongen vergaderd in het Institute for Graduate Studies and Research (IGSR) van de Anton de Kom Universiteit van Suriname. Vermeldenswaard is dat het IGSR het PMT-NRA eveneens kosteloos heeft willen faciliteren. Belangrijk is tevens te vermelden dat de beperkingen grotendeels zijn opgeheven doordat het PMT en haar team hun eigen netwerk hebben weten te gebruiken en dat die bereid waren een bijdrage te leveren.

1.7 Conclusie

Uit het voorbereidend onderzoek van het bestaand normatief en juridisch raamwerk die momenteel van toepassing is in Suriname ten aanzien van AML/CFT, is gebleken dat er wel een wettelijke basis geregeld is voor de meeste vereisten uit hoofde van de FATF-aanbevelingen. Echter is er sprake van versplintering en gebrek aan eenduidigheid in de wettelijke regelingen voor wat betreft het sanctiestelsel.

Suriname heeft de navolgende verdragen (nog) niet geratificeerd:

1. 'Supplementary Protocol to the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft';
2. 'Convention on the Physical Protection of Nuclear Material (Convention on Nuclear Material)';
3. 'Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation (Maritime Convention)';

4. 'The Protocol to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation (SUA Prot)';
5. 'Convention on the Prevention and Punishment of Crimes against Internationally Protected Persons, including Diplomatic Agents (Convention on Diplomatic Officials)'.

Alhoewel Suriname sinds 1998 lid is van de CFATF en zich daarmee heeft gecommitteerd om door middel van wetgeving, beleid en procedures, maatregelen te treffen ter mitigatie of preventie van 'money laundering' (ML), terrorisme financiering (TF), proliferatie (PF) en corruptie risico's, heeft Suriname (nog) geen uitgewerkt gedetailleerd integraal nationaal AML/CTF strategisch beleidsdocument, op basis waarvan het beleid wordt uitgeoefend en de relevante sectoren worden gevoed en gemonitord. Desalniettemin zijn er wel enkele documenten en strategische samenwerkingen die als doel hebben om ML en TF te bestrijden c.q. de dreigingen, zwaktes en risico's die hiermee gepaard gaan te mitigeren.

Het PMT heeft vanwege gebrekkige beschikbare statistieken en data alsook het kort tijdsbestek waarbinnen de NRA moest worden afgerond, met goedkeuring van de externe deskundigen van de OAS en Inter-American Development Bank, een aangepaste onderzoeksmethode toegepast, om de NRA te kunnen doen.

Uit deze NRA, welke mede vanwege een tekort aan statistieken en andere data, enigszins moeizaam op gang is gekomen is onomstotelijk gebleken dat het van eminent belang is dat Suriname regulier een NRA dient uit te voeren en op basis van de resultaten, die maatregelen, welke noodzakelijk worden geacht voor het duurzaam en effectief mitigeren c.q. bestrijden van ML/TF/PF/C, onvoorwaardelijk laat treffen.

Met in begrip van de ernstige tekortkomingen in het wettelijk raamwerk alsook het gebrekkig nationaal AML/CFT beleid, kan geconcludeerd worden dat Suriname een onvoldoende solide fundament heeft om ML/TF/PF/C doeltreffend en duurzaam te bestrijden.

Hoofdstuk 2 Macro-economische situatie van Suriname

Suriname is met een landmassa van 163.820 KM², het kleinste onafhankelijk land van Zuid-Amerika en ligt in het noorden van het continent. Het bevolkingsaantal was bij de laatste Census van 2012, 541.638 inwoners.

Suriname wordt door de Wereldbank geclassificeerd als een land met een hoog-midden inkomen¹⁸. Het geschatte Bruto Binnenlands Product (BBP) bedraagt SRD 29,01 miljard per ultimo 2019 (Stichting Planbureau Suriname - SPS, 2020), wat vooral het gevolg is van de activiteiten in de minerale sectoren, hun uitstralingseffecten en een relatief grote overheidssector. In tabel 2.4 zijn de groeipercentages van het BBP over de periode 2014-2021 gepresenteerd, met een opdeling naar sectoren. De cijfers laten zien dat de minerale sector, bestaande uit goud en aardolie, de grote drijvers zijn van de economie. Volgens het Planbureau groeide de economie in 2018 en 2019, met respectievelijk 2,1% en 0,4%, na een periode van economische recessie in de periode 2015-2016.

Een belangrijke drijver van de groei van 2018-2019 komt door de toename van de consumptie in de economie, die is veroorzaakt door de toename van zowel de kapitaal - en materiële uitgaven van de overheid alsook de koopkracht van de gezinnen, vanwege de loonsverhogingen in de publieke sector. De toename van de consumptieve uitgaven leidde tot een extra stimulans bij de sectoren handel en constructie. Ze groeiden met respectievelijk 12,4% om 5,4% en 5% en 4% in 2019.

Voor 2020 schat het Planbureau een inkrimping van de economie met 8,8%. De inkrimping komt voornamelijk door de inkrimping in de niet-minerale sector van bijkans 18% en de inkrimping in de minerale sector van 0,4% (SPS, 2020).

De schattingen van het Planbureau zijn gebaseerd op de verwachtingen dat de niet-minerale sector, zowel in de productie- als de dienstverlening, achteruit zal gaan met respectievelijk 19% en 17%. De forse daling wordt verwacht vanwege de huidige economische crisis en de forse productiedaling van 75% in de toerismesector vanwege de Covid-19 pandemie. De betrokken bedrijfstakken transport, hotel en restaurants maken als gevolg zware tijden mee.

Tot de niet-minerale sector worden onder andere gerekend de hout-, garnalen-, vis-, rijst- en bananensector. In vergelijking met de minerale sector, is het aandeel van deze producten in de totale exportopbrengst van het land bescheiden, namelijk minder dan 15% (SPS, 2020).

¹⁸ <https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-and-lending-groups>, per 26 oktober 2020

Tabel 2.1 Procentuele jaarlijkse BBP-groei en het BBP in lopende (markt) prijzen in miljarden SRD voor verschillende sectoren in de economie

Omschrijving	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*	2020**	2021** *
<i>Procentuele jaarlijkse groei van het BBP in constante (markt) prijzen (basisjaar 2007)</i>								
Groei totaal BBP (mp) in constante prijzen	0.3	-3.4	-8.1	1.7	2.1	0.4	-8.8	0.2
Totaal Minerale sector	-7.7	-9.4	-28.3	7.1	-0.3	-4.0	-0.4	9.4
Goud	-18.4	3.2	3.0	4.2	0.1	-4.3	1.1	3.4
Olie	-3.4	-1.5	-37.8	14.7	-1.2	-3.4	-3.9	23.9
Niet-Minerale sector	-0.5	-0.02	-0.3	0.6	3.3	1.7	-17.5	-3.9
- Productiesector	0.0	8.1	29.2	5.0	-3.7	-1.3	-19.0	-16.2
- Dienstensector	-0.7	-3.2	-13.2	-1.4	6.6	2.9	-16.9	1.0
Overheid	19.3	-9.0	3.8	-5.6	1.3	3.5	21.9	0.8
Indirecte belastingen minus subsidie op productie	2.2	-7.0	-36.5	6.7	0.8	-1.6	-8.8	0.2
*) Voorlopige cijfers								
***) Schatting								
****) Projectie								

Bron: 2014 en 2015 ABS; 2016-2021 SPS projecties per september 2020

Suriname kent, mede vanwege haar afhankelijkheid van prijzen op de wereldmarkt en het niet-continue investeringspatroon, een wisselvallige economische groei. Waar de economische groei in de periode 2005-2012 gemiddeld 5% bedroeg, sloeg deze groei geleidelijk om in een krimp van 5% in 2012 tot 8.1% in 2016. Hierna bleef het kwakkelen, waarbij de Covid-19 pandemie, de daling in de algemene bedrijvigheid accentueerde.

Macro-economische situatie

Om een goed beeld te schetsen van het economisch klimaat in Suriname, wordt in onderstaande tabellen de macro-economische situatie van de afgelopen 5 jaar gepresenteerd.

Tabel 2.2 Betalingsbalans in miljoenen USD 2014 - 1ste helft 2020

Omschrijving	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*	1e helft 2020*
Saldo Lopende rekening	-416,3	-786,5	-160,5	61,0	-118,0	-410,3	37,1
Saldo Goederenrekening	133,0	-375,9	186,7	672,0	547,1	407,1	407,0
Saldo Dienstenrekening	-550,1	-462,6	-282,6	-316,7	-380,3	-494,4	-225,2
Saldo Inkomensrekening	-70,4	-13,3	-166,4	-394,0	-387,5	-412,7	-201,1
Saldo Inkomensoverdrachtenrekening	71,2	65,3	101,8	99,7	102,7	89,7	56,4
Saldo Vermogensoverdrachtenrekening	-0,4	1,3	19,4	0,0	-0,4	-2,9	0,0
Saldo Financiële rekening	696,9	769,6	482,5	112,6	298,2	777,1	-171,8
Saldo Directe investeringen	164,1	266,7	300,0	98,2	119,2	-19,5	-63,4
Saldo Beleggingen	0,6	-9,5	507,8	-26,6	-58,5	116,5	-11,3
Saldo Overig financieel verkeer	532,2	512,4	-325,3	41,0	237,5	680,1	-97,1
Saldo Totaal Rekening	280,2	-15,6	341,4	173,6	179,8	363,9	-134,7
Statistische verschillen	-430,3	-250,3	-262,0	-151,8	-31,9	-286,2	15,6
Mutatie in de Internationale reserves**) ^	150,2	265,8	-79,4	-21,7	-147,9	-44,8	119,0
*) Voorlopige cijfers							
**) Een minteken duidt op een toename in de reserves							
^ Exclusief herwaarderingsverschillen							

Bron: Centrale Bank van Suriname/bewerking SPS in Jaarplan 2020

De positieve, maar wisselende omvang van het saldo op de goederenrekening sedert 2016 is met name een gevolg van de gemiddeld hogere prijzen van onze minerale exportproducten. Door de groei van de economie en de overbesteding voortvloeiend uit monetaire financiering van overheidstekorten, nam echter ook de import van goederen toe, en wel zodanig dat het overschot op de handelsbalans terugliep van US\$ 547 miljoen in 2018 naar US\$ 407 miljoen in 2019. Ook de lopende rekening is in deze periode fors verslechterd, van US\$ 118 miljoen negatief in 2018, naar US\$ 410 miljoen negatief in 2019.

Vooraf door een forse instroom van kapitaal uit overheidsleningen, sloot de totale rekening met een overschot van US\$ 148 miljoen in 2018 en een overschot van US\$ 45 miljoen in 2019.

Tabel 2.3 Overheidsfinanciën op kasbasis (in miljoenen SRD)

	2016	2017	2018*	2019	2020 t/m juli
Ontvangsten en schenkingen,	3.519	5.114	5.970	6.344	3.215
waarvan:					
Belastingen	2.586	3.544	4.142	4.716	2.243
Niet-belastingen	933	1.570	1.828	1.717	972
Schenken	-	-	-	-	-
Uitgaven, waarvan:	5.563	7.457	8.984	12.292	7.465
Lonen en salarissen	1.602	1.923	2.414	3.251	2.471
Goederen en diensten	1.089	1.119	871	1.818	875
Subsidies/overheidsbijdragen	1.77	2.404	3.501	4.218	2.379
Interest staatsschuld	516	851	1.010	913	1.230
Kapitaaluitgaven	586	1.160	1.188	2.092	509
Saldo	-2.044	-2.343	-3.014	-5.857	-4.250
Statistische verschillen	-143	15	-7	14	449
Financieringssaldo	-2.082	-2.107	-2.028	5.843	3.801
Netto verkrijging financiële activa	-474	-71	563	869	-869
Binnenlandse financiering	-2.052	1.414	2.131	2.035	220
Buitenlandse financiering	4.713	983	327	2.939	4.450

Bron: Ministerie van Financiën

De stijging in overheidsinkomsten in bovenstaande tabel wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere afdrachten vanuit de minerale sector. De overheidsuitgaven stegen van SRD 5,5 miljard in 2016 naar SRD 12,2 miljard in 2019. De post 'Lonen en Salarissen' steeg met meer dan een derde tot ruim SRD 3,3 miljard. Ook de interestbetalingen op de staatsschuld stegen verder, tot boven de SRD 1 miljard. In de kapitaaluitgaven viel geen groei waar te nemen, dit hangt mogelijk samen met capaciteitsproblemen.

Het tekort op de begroting werd deels gefinancierd door het aangaan van de lokale financiering, het aangaan van buitenlandse leningen bij bilaterale -en multilaterale instellingen, alsook door plaatsing van twee omvangrijke obligatieleningen op de commerciële kapitaalmarkt. Dit komt tot uiting in de ontwikkeling van de staatsschuld. Niet alleen in nominale termen is er een stijgende trend bij de staatsschuld, maar ook de schuldratio's geven hetzelfde beeld.

Tabel 2.4 Bruto binnenlandse en buitenlandse schuld 2017 - juni 2020 op kasbasis (miljoen SRD) en Schuld-BBP ratio's op basis van de schulddefinitie in de Wet op de Staatsschuld

	2017	2018	2019	Juni 2020*
Binnenlandse schuld waarvan:	5.389,2	5.833,27	7.499,70	13.001,33
Centrale Bank van Suriname	2.350,1	2.343,1	3.638,3	9.620,98
Bankwezen	2.153,1	2.621,8	2.950,6	2.340,24
Particulieren	893,5	872,8	951,3	1.040,11
Buitenlandse schuld waarvan:	12.595,01	12.899,81	14.942,24	15.250,56
- Multilaterale crediteuren	4.766,45	4.652,62	4.783,47	4.921,84
- Bilaterale crediteuren	2.576,34	3.093,73	3.927,70	4.075,84
- Commerciële crediteuren	5.252,22	5.153,46	6.231,82	6.252,88
Totaal schuld	17.987,3	18.733,6	22.442,6	28.251,6
In procenten van het BBP/mp (%)				
Binnenlandse schuld (%)	61	56	57	59
*obligoplaafond is 35%				
Buitenlandse schuld (%)	26	25	29	50
*obligoplaafond is 25 %				
Totaal	87	81	86	109
*obligoplaafond is 25 %				
Gehanteerde BBP	20.420,2	22.977,9	25.806,0	25.806,0
Gehanteerde wisselkoers	7,485	7,52	7,52	7,52

Bron: Bureau voor de Staatsschuld (Financiële Nota 2021). Schuld/BBP ratio's op basis van de publicaties per eind van de respectieve jaren.

Per ultimo 2019 bedroeg de bruto staatsschuld SRD 22.4 miljard (US\$ 3,0 miljard), waarvan SRD 14.9 miljard (US\$ 2,0 miljard) tot de buitenlandse schuld gerekend kan worden. De totale staatsschuld bedraagt per ultimo 2019, 86% van het BBP.

De buitenlandse staatsschuld bedraagt 29% van ons BBP, wat zeer riskant is gezien de beperkte schokbestendigheid van Suriname, onze historie van periodieke devaluaties en onze lage 'sovereign rating' van (inmiddels) C.

De absolute en relatieve omvang van de staatsschuld werden verder opgestuwd door de verdubbeling van de koers van de Centrale Bank van Suriname (CBvS) in juni 2020. Aflossing en rentebetaling op de staatsschuld leidt tot verdringing van noodzakelijke overheidsuitgaven om economische groei te stimuleren. Herfinanciering van de staatsschuld, het afbouwen van subsidies en het verlagen van de kosten van het overheidsapparaat zijn onvermijdelijke acties die op korte termijn moeten worden uitgevoerd, wil Suriname niet in nog ernstigere problemen terechtkomen. Er wordt thans naarstig gezocht naar verlichting van deze problemen, mede in overleg met het Internationale Monetaire Fonds.

Hoofdstuk 3 Kwantitatieve data-analyse

Aan de NRA hebben zowel de private als de publieke sector deelgenomen.

Onder de publieke sector vallen de overheidsinstanties en bij deze sector speelt ML/TF/PF/C op twee verschillende manieren een rol.

1. Enerzijds treft de publieke sector maatregelen om ML/TF/PF/C te voorkomen of te mitigeren voor de andere sectoren.
2. Anderzijds kunnen ook binnen de publieke sector ML/TF/PF/C activiteiten plaatsvinden.

Corruptie binnen overheidsinstanties of onder de relevante ambtenaren (politiek prominente personen) scheidt voor de georganiseerde misdaad, gunstige omstandigheden om invloed uit te oefenen op beleidsmakers c.q. het beleid van het land, of in ieder geval op een sector van het land.

Bij de publieke sector zijn de volgende instanties benaderd voor participatie in de NRA:

- a. Korps Militaire Politie (MP)
- b. Korps Politie Suriname (KPS)
- c. Douane
- d. Belastingdienst
- e. Deviezencommissie
- f. Centrale Bank van Suriname (CBvS)
- g. Gaming Board (Toezicht en Controle Instituut voor Kansspelen)
- h. Directoraat Nationale Veiligheid (DNV)
- i. Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie
- j. Ministerie van Buitenlandse Zaken, Internationale Business en Internationale Samenwerking
- k. Ministerie van Defensie (Immigratiedienst)
- l. Parket van de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie (Openbaar Ministerie)
- m. Raad Internationale Sancties
- n. Kamer van Koophandel en Fabrieken (KKF) en
- o. Financial Intelligence Unit Suriname (FIU), voorheen bekend als Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT).

In de private sector zijn er in totaal zijn 16 sub-sectoren benaderd voor dit onderzoek:

- a. De Financiële sector: banken, spaar- en kredietcoöperaties, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, financieringsmaatschappijen/secundaire banken, geldverzendkantoren en wisselkantoren;
- b. De DNFBP's groep 1: handelaren in edelstenen en edelmetalen (juwelierszaken en goudhandelaren), goudproducenten, autohandelaren, casino's en kansspelen; en
- c. DNFBP's groep 2: notarissen, advocaten, accountants en makelaars.

Het kwantitatief onderzoek concentreerde zich voornamelijk op het verzamelen van beschikbare algemene statistieken van elk van de sub-sectoren over de periode 2015-2018.

De verzamelde data betreft informatie over hun dienstverlening/productie, de omzet, de grootte van de bedrijven, het aantal aangeboden diensten, en ook ML/TF/PF/C gerelateerde statistieken zoals het aantal verstuurd MOT-meldingen, het aantal cliënten met een hoog risicoprofiel en het aantal cliënten met een onvolledig dossier. In de juli - oktober 2019 is de survey voor het kwantitatief onderzoek naar de sub-sectoren doorgestuurd.

Publieke sector

Meldingen van ongebruikelijke transacties moeten worden gedaan bij de Financial Intelligence Unit (FIU). Uit de statistieken van de FIU (2018) blijkt dat er meldingen zijn gedaan door de diverse sub-sectoren op basis van zowel objectieve als subjectieve indicatoren. Het aantal meldingen op basis van objectieve indicatoren is echter veel meer. De meeste meldingen heeft de FIU ontvangen van de banken, waarna de wisselkantoren, geldovermakingskantoren en notarissen volgen.

In de periode 2015 – 2018 zijn er, op basis van de meldingen, 16 rapporten doorgeleid naar het Openbaar Ministerie, dat nog geen 1% van alle meldingen die zijn binnengekomen betreft. Het aantal informatieverzoeken vanuit het Openbaar Ministerie betrof over de genoemde periode ongeveer 28. De FIU Suriname geen informatieverzoeken gedaan aan buitenlandse FIU's, maar wel 3 aanvragen vanuit buitenlandse FIU's ontvangen. In 2018 is het aantal voorlichtingssessies voor betrokken actoren opgevoerd, waarbij er 15 sessies zijn gehouden.

Uit de data van de Centrale Bank van Suriname over 2018 blijkt dat zij voornamelijk on-site inspectie heeft uitgevoerd bij de algemene banken (7), waarbij er 1 sanctie is opgelegd. De off-site monitoring vindt continue plaats. Bij wisselkantoren hebben 3 on-site inspecties plaatsgevonden.

Het Korps Politie Suriname heeft over de onderzoeksperiode gemeld, geen gevallen te hebben geregistreerd ten aanzien van ML/TF. Echter is zij wel onderzoeken gestart met betrekking tot ML/TF, waarbij er 4 arrestaties zijn verricht (1 in 2016 en 3 in 2017). In alle jaren zijn goederen afkomstig uit ML activiteiten in beslag genomen.

Private sector

Financiële sector

Vrijwel alle banken hebben KYC/CDD ('know your customer/customer due diligence') onderzoek bij hun cliënten en, waar nodig, ook een verscherpt cliëntenonderzoek in hun procedures en processen opgenomen. Zoals eerder gesteld zijn de banken de voornaamste sub-sector die meldingen van ongebruikelijke transacties doen bij de FIU. Het aantal meldingen op basis van de objectieve indicatoren is relatief meer. Opvallend is de minimale informatie die beschikbaar is van het type transacties.

Bij de verzekeringsmaatschappijen hebben drie maatschappijen gemeld een verscherpt cliëntonderzoeken uit te voeren.

De in Suriname actieve pensioenfondsen geven aan geen 'KYC/CDD ('know your customer/customer due diligence') of verscherpt cliëntonderzoeken uit te voeren.

Bij de wisselkantoren valt op te merken dat ze veel data opslaan over de verschillende kastransacties die worden uitgevoerd, ondanks het feit dat er veel transacties plaatsvinden. Van de transacties die via de bank verlopen zijn relatief minder statistieken beschikbaar. Veel geldtransacties worden gedaan voor de Euro- en USD-munteenheden. Uit de statistieken blijkt dat de bedragen die worden verkocht en gekocht, niet hoog zijn. De meeste aan- en verkopen lopen op tot een bedrag van US\$ 3000,-.

Door twee geldverzendkantoren is melding gedaan van ongebruikelijke transacties op basis van de objectieve en subjectieve indicatoren. Hierbij zijn er geen meldingen van ongebruikelijke transacties gedaan voor de SRD, maar wel voor de Euro en USD.

Bij de spaar- en kredietcoöperaties kan geconstateerd worden dat er geen KYC/CDD onderzoeken zijn uitgevoerd of, na een verscherpt onderzoek, eventuele meldingen aan de FIU zijn gedaan.

Aangewezen Niet-Financiële Instellingen en Beroepsgroepen

Enkele van de goudhandelaren en -opkopers die data hebben aangeleverd, geven aan geen meldingen te hebben gedaan aan de FIU. Eén actor meldde nooit een melding te hebben gedaan aan de CBvS, terwijl een andere actor wel meldingen doet, maar opvallend is dat het aantal meldingen constant blijft gedurende de onderzochte periode, nl. steeds 24 meldingen.

Door goudproducenten, casino's en kansspelbedrijven zijn er geen ongebruikelijke transacties gemeld. Twee van de autohandelaren die data hebben aangeleverd hebben meldingen gedaan bij de FIU op basis van objectieve indicatoren en één op basis van subjectieve indicatoren.

Hoewel makelaars sommige transacties wel als verdacht categoriseren, wordt er geen melding gedaan aan de FIU. Notarissen doen frequent melding aan de FIU inzake ongebruikelijke transacties. Door accountants worden echter geen meldingen gedaan aan de FIU ten aanzien van ongebruikelijke transacties.

Tabel 3.1 Follow up acties van de FIU Suriname, 2018

		2015	2016	2017	2018
1	Aantal doorgestuurde rapporten naar het Openbaar Ministerie	3	1	5	7
2	Aantal betrokken ongebruikelijke transacties	129	1	1.086	8.358
3	Aantal informatieverzoeken aan instellingen en andere instanties	7	4	8	9
4	Aantal informatieverzoeken van het Openbaar Ministerie	4	7	10	6
	Aantal door de FIU beantwoorde informatieverzoeken van het Openbaar Ministerie	1	1	15	8
5	Aantal afgesloten overeenkomsten met buitenlandse FIUs	0	2	0	1
6	Aantal informatieverzoeken van buitenlandse FIUs	1	1	0	2
7	Aantal informatie verzoeken naar buitenlandse FIUs	0	0	0	0
8	Aantal voorlichtingssessies voor instellingen	1	10	0	15
9	Aantal participanten aan deze sessies	15	108	0	269

Tabel 3.2 Toezicht door de Centrale Bank van Suriname, 2018

		On-site inspecties	Off-site monitoring	Sancties opgelegd	Vestigingen/filialen
a	Algemene Banken	7	continue	1	49
b	Spaar- en kredietcoöperaties	0	0	0	24
c	Spaarbanken				
d	Verzekeringsmaatschappijen	0	0	0	15
e	Pensioenfondsen	0	0	0	32
f	Financieringsmaatschappijen/ Secundaire Banken	1			2
g	Geldovermakingskantoren	0	0	0	20
h	Handel in marktinstrumenten				
i	Wisselkantoren	3	0	0	58

Tabel 3.3 Statistieken Korps Politie Suriname (KPS), 2015 - 2018

Korps Politie Suriname	2015			2016			2017			2018		
	Onderzoeken gestart	Aantal personen betrokken (natuurlijk en rechtspersonen)	Bedrag van in beslagname en confiscatie	Onderzoek gestart	Aantal personen betrokken (natuurlijk en rechtspersonen)	Bedrag van in beslagname en confiscatie	Onderzoeken gestart	Aantal personen betrokken (natuurlijk en rechtspersonen)	Bedrag van in beslagname en confiscatie	Onderzoeken gestart	Aantal personen betrokken (natuurlijk en rechtspersonen)	Bedrag van in beslagname en confiscatie
1 Aantal illegale handel in narcotica en psychotrope stoffen	160	203		204	230		178	207		191	230	
2 Deelname aan georganiseerde misdaad	1	1		4	4		3	3		11	11	
3 Seksuele uitbuiting waaronder seksuele uitbuiting van kinderen (TIP)	4	9		2	8		4	8		1	3	
4 Gevallen van terrorisme												
5 Gevallen van terrorisme financiering												
6 Ontvoering en gijzeling (artikel 342 Wetboek van Strafrecht/Landelijk)	33			25				32		23		
7 Afpersing (afdeling Kapitale Delicten)	1	1		4	4		5	5		3	3	
8 Illegale wapenhandel (overtreding Vuurwapenwet) (afdeling Kapitale Delicten)	0	0		3	3		1	1		4	4	
9 Milieucriminaliteit												
1 Roofovervallen (artikel 372 Wetboek van Strafrecht (afdeling Kapitale Delicten)	58	114		46	134		64	119		65	102	
0 Roofovervallen (artikel 372 Wetboek van Strafrecht) (Landelijk)	310			392			360			364		
1 Smokkelactiviteiten (overtreding Smokkel-decreet) (afdelingen Kapitale Delicten en FED)	9	9		96	107		1	1		20	12	
1 Vervalsing en namaak van goederen												
1												

1	Piraterij (Landelijk)	6				3		18	
2	Handel met voorkennis en marktmanipulatie								
1	Aantal ML/TF onderzoeken (afdeling FOT)	34		27		32		44	
4	Aantal onderzoeken van corruptie (afdeling ITZ: interne politieonderzoeken inzake aannames van giften en beloften)	NTB		38		4		5	
1	Aantal onderzoeken van Trafficking in Persons (mensenhandel)	9		3		4		1	
6	Aantal onderzoeken van fraude	63		146		133		374	
1	Aantal overige ML gerelateerde onderzoeken								
8	Aantal ML/TF gerelateerde arrestaties (afdeling FOT)	0		1		3		0	
9	Frequentie van in beslag genomen goederen afkomstig van ML activiteiten (afdeling FOT)	3		1		2		1	
0	Aantal onderzoeken obv ontvangen rapporten van de FIU (afdeling FOT)	0		0		0		0	
1	Aantal gevallen van in het buitenland ontdekte smokkel van harddrugs uit Suriname	3		10		13		5	
3									

Opmerking: per december 2020 heeft het KPS de bovenstaande statistieken aangevuld met definitieve cijfers over 2018 en 2019. Dit in het kader van een betere analyse van de dreigingen.

Tabel 3.4 Statistieken van de Douane, 2015 - 2018

	2015	2016	2017	2018
1 Aantal leden van het Korps van de Douane	nb			229
2 Aantal leden die onderdeel zijn van de afdeling Douane-recherche	nb	nb	nb	17
3 Aantal auto's die per jaar worden geïmporteerd	1769 1	8068	9113	12617
4 Aantal handelingen per jaar mbt de import	5559 7	4398 8	4585 6	46780
5 Aantal handelingen per jaar mbt de export	1109 8	1183 0	1186 4	12520
6 Aantal ladingen met cocaïne die per jaar worden ontdekt bij de import	nb	nb	nb	nb
7 Aantal ladingen met smokkelwaar die per jaar worden ontdekt bij de import	0	4	6	10
8 Aantal ladingen met smokkelwaar die per jaar worden ontdekt bij de export	nb	nb	nb	nb
9 Aantal ladingen met cocaïne die per jaar ontdekt worden bij de export	nb	nb	nb	nb
1 Aantal ladingen die met andere verboden drugssoorten per jaar worden ontdekt bij de import	nb	nb	nb	nb
1 Aantal ladingen met andere verboden drugssoorten die per jaar worden ontdekt bij de export	nb	nb	nb	nb
1 Aantal gevallen van onderfacturering ontdekt per jaar	7	62	120	133
2				
1 Aantal gevallen van overfacturering ontdekt	nb	nb	nb	nb
3				
1 Aantal keren per jaar waarbij ladingen in beslag zijn genomen	nb	nb	nb	nb
4				
1 Aantal personen met grote valutabedragen betrapt op de luchthaven bij het binnenkomen	nb	nb	nb	nb
5				
1 Aantal personen met grote valutabedragen betrapt op de luchthaven bij vertrek	nb	nb	nb	nb
6				
<i>nb: niet beschikbaar</i>				

Uit de vergaarde data blijkt evident:

1. Dat er een significant verschil is tussen de bij de FIU binnengekomen cijfers en de cijfers van het aantal meldingen dat nader onderzocht is en/of doorgestuurd is door de FIU.

- Het lijkt er daarom op dat de FIU niet alle meldingen die binnenkomen, onderzoekt c.q. strategisch analyseert;
2. Dat de financiële dienstverleners zich het best houden aan de op hun rustende meldplicht. Echter is er geen volledige uniformiteit in de implementatie van de AML/CFT verplichtingen tussen de verschillende financiële instellingen;
 3. Dat de niet-financiële dienstverleners zich niet bewust zijn dan wel opzettelijk niet of niet deugdelijk conformeren aan de op hun rustende AML/CFT verplichtingen;
 4. Dat als gekeken wordt naar de cijfers van het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie, de Douane en het KPS in vergelijking met die van de FIU, het duidelijk is dat de omvang en frequentie van transacties boven de objectieve grens schrikbarend hoger zijn dan het aantal meldingen dat wordt gedaan bij de FIU. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er op exorbitant grote schaal wordt nagelaten meldingen te doen bij de FIU;
 5. Dat uit cijfers naar voren komt dat ML/TF/PF/C niet effectief c.q. efficiënt getraceerd, gemitigeerd en bestreden worden.
- 6.

Hoofdstuk 4 Technical Compliance Analyse

Bij de Technical Compliance Analyse van de NRA is het wettelijk/juridisch kader van Suriname getoetst op conformiteit aan de de 40 FATF-aanbevelingen.

In 2007 (bij Ministeriële beschikking van 19 december 2007) is de National Anti-Money Laundering Committee (NAMLAC) ingesteld. Dit Committee coördineert theoretisch het nationaal beleid in algemene zin ten aanzien van ML/TF. Aangezien deze NRA de eerste is die voor Suriname is uitgevoerd, is er vooralsnog geen risicobeoordeling voor Suriname vastgesteld en ook geen monitoringsmechanisme 'in place' om de evaluatie van de voorgeschreven risicobeoordeling bij te houden, en de resultaten van een risicobeoordeling te verstrekken aan alle relevante bevoegde autoriteiten en rapporterende entiteiten. Vanwege het eerder gestelde, ontbreekt het aan een op risico gebaseerd nationaal AML/CFT (Anti Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism) beleid, dat risico's mitigeert en effectief ML en TF voorkomt of bestrijdt. Evenmin is er enig nationaal AML/CFT beleid op schrift gesteld.

In de Wet Strafbbaarstelling 'Money Laundering' (SB 2002, no. 64) is 'money laundering' (ML) naar Surinaams recht strafbaar gesteld en zijn de regelingen in overeenstemming met de relevante bepalingen uit het Verdrag van Wenen en het Verdrag van Palermo.

Met de wijziging van het Wetboek van Strafrecht in juli 2011 op basis van de bepalingen in de 'International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism', is terrorisme financiering (TF) tot op zekere hoogte strafbaar gesteld. De bepalingen zijn echter niet volledig omdat criminalisering van de financiering van individuele terroristen en terroristische organisaties, ongeacht als die financiering betrekking heeft op het plegen van een terroristische daad, en het financieren van de reizen van personen die naar een ander land reizen dan hun land van verblijf of nationaliteit, met het oog op het plegen, plannen of voorbereiden van of deelnemen aan terroristische daden of het geven of ontvangen van terroristische training, niet is opgenomen.

Het Surinaams Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering maken confiscatie van goederen en opbrengsten mogelijk, met als gevolg dat confiscatie van middelen, voorwerpen en financiën verkregen uit terrorisme of aan terrorisme gerelateerde misdrijven, mogelijk is. Het is echter niet duidelijk als eigendommen die het product zijn van, of werden gebruikt in, of waren voor of toegewezen om te worden gebruikt door terroristische organisaties of individuele terroristen, onder deze confiscatie mogelijk zijn. Voorts is er in Suriname geen deugdelijk mechanisme met gedetailleerd uitgeschreven procedures voor vermogensbeheer van geconfisqueerde goederen.

Om in Suriname inhoud te geven aan de United Nations Security Council 1267/1989 en het 1988 sancties regime, kan volgens de Wet Internationale Sancties (SB 2014, no. 54, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2016, no. 31), een Raad voor Internationale Sancties in het leven worden geroepen. Deze Raad is ook reeds benoemd en bemenst. Deze Raad heeft de bevoegdheid voorstellen te doen om personen of entiteiten voor te dragen (onder UNSCR 1267) en ook om op nationaal niveau personen en entiteiten aan te wijzen voor het plaatsen op een lijst (onder UNSCR 1373). De uitvoeringsbesluiten over de procedures die gevolgd moeten worden ontbreken echter nog. De Wet Internationale Sancties en het Staatsbesluit ter uitvoering van artikel 2 lid 1 van de Wet Internationale Sancties (SB 2016 no. 34) regelen de vereisten voor de bevriezing- en verbodsbepalingen, maar de implementatie van 'targeted financial sanctions' (TFS) kunnen op dit moment niet zonder vertraging worden uitgevoerd. Wat ook speelt is dat door het ontbreken van uitgewerkte uitvoeringsbesluiten op deze wet, uitvoering geven aan deze wet niet zonder risico's mogelijk is.

Suriname heeft nog geen wettelijk kader voor het implementeren van de financiële sancties van de VN-Veiligheidsraad met betrekking tot het voorkomen, onderdrukken en onderbreken van de proliferatie van massavernietigingswapens.

Voor financiële en niet-financiële dienstverleners zijn de vereisten voor 'customer due diligence' (CDD), om de identiteit van elke persoon (natuurlijke persoon of rechtspersoon of een vertegenwoordiger van de client) te verifiëren, vastgelegd in de Wet Identificatieplicht Dienstverleners (SB 2002, no. 66, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2012 no. 134). In deze wet is tevens opgenomen dat dat dienstverleners voor het uitvoeren van de CDD, een beroep kunnen doen op in Suriname gevestigde financiële- of niet-financiële dienstverleners.

Voor de financiële instellingen zijn er ook dwingende instructies opgenomen in de AML/CFT richtlijn d.d. 13 oktober 2016 van de Centrale Bank van Suriname. Hoewel deze AML/CFT richtlijn, vereisten voor interne controles bevat, is in het compliance programma niet vereist dat er rekening moet worden gehouden met ML/TF risico's en de omvang van het bedrijf, hetgeen van eminent belang is voor een effectief AML/CFT compliance programma.

Financiële instellingen zijn volgens de Wet Identificatieplicht Dienstverleners en de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (S.B. 2002 no. 65, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no.33), verplicht tot het bijhouden van gegevens van hun cliënten. Echter is niet expliciet geregeld dat de resultaten van alle uitgevoerde risicoanalyses en de informatie van alle aspecten van de CDD, bewaard moeten worden. In de Wet Identificatieplicht Dienstverleners zijn AML/CFT bepalingen voor politiek prominente personen (PEPs), hun familieleden en naaste kennissen opgenomen. Het feit dat de nationale PEPs niet onder deze bepalingen vallen, is echter een significante hiaat in de wet.

De Wet Melding Ongebruikelijke Transactie bepaalt dat de Centrale Bank van Suriname de toezichhoudende autoriteit is voor financiële dienstverleners terzake AML/CFT.

In de Wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012 (SB 2012 no. 170) is vermeld dat de Centrale Bank van Suriname de exclusieve bevoegdheid heeft om een vergunning te verlenen aan een rechtspersoon die het bedrijf van geldtransactiekantoor (wisselkantoor en geldtransactiekantoor) wil uitoefenen. Volgens deze wet is de CBvS belast met het toezicht op de geldtransactiekantoren, maar de wet geeft niet aan dat de regulering van, het toezicht op of de controle op de ML/TF risico's in acht moeten worden genomen. Er is geen ML/TF segment in de wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012 opgenomen.

De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties geeft aan dat de Centrale Bank van Suriname belast is met de toezichthoudende bevoegdheid voor financiële dienstverleners. De Centrale Bank van Suriname kan regelmatig informatie inwinnen en inspecties bij de financiële instellingen uitvoeren. Deze bevoegdheid heeft zij mede op basis van de Wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012, de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen (SB 2011 no. 155) en de Wet Kapitaalmarkt 2014 (SB 2014 no. 53).

De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties bepaalt dat het Toezicht en Controle Instituut voor Kansspelen (Gaming Board), de toezichthouder is voor kansspel aanbidders.

De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties roept een meldpunt ongebruikelijke transacties in het leven, thans bekend als de Financial Intelligence Unit Suriname (FIU), die een afdeling is van het ministerie van Justitie en Politie en als zelfstandig orgaan moet functioneren. Dienstverleners moeten meldingen van ongebruikelijke transacties indienen bij de FIU. Enkele uitdagingen voor wat de uitvoering van de werkzaamheden door de FIU betreft, zijn dat de FIU de noodzakelijke randvoorwaarden om vrijelijk en onafhankelijk te beslissen om informatie te delen en/of te distribueren, mist. De financiële afhankelijkheid van de FIU van andere overheidsinstanties werkt ook beperkend op haar onafhankelijkheid. De FIU is derhalve niet geheel vrij van overheidsinmenging bij haar handelen. Als de meldingen zijn gedaan, is het Openbaar Ministerie verantwoordelijk voor het vervolg van die melding, althans is het de Procureur-Generaal die uiteindelijk het besluit mag nemen als een melding wordt doorgestuurd naar het Openbaar Ministerie of de opsporings-ambtenaren. Ook is de Procureur-Generaal bevoegd om politieagenten instructies te geven voor het voorkomen, opsporen en onderzoeken van strafbare feiten naar aanleiding van meldingen die binnenkomen.

De Surinaamse autoriteiten (CBvS en FIU) hebben in 2012 en 2015 de compliance-richtlijnen uitgegeven. De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties en de Wet Identificatieplicht Dienstverleners stellen bepalingen vast voor financiële- en niet-financiële dienstverleners, om te voorkomen dat het financieel stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme worden misbruikt.

Om de samenwerking met andere Staten te reguleren, is in het Wetboek van Strafvordering vastgelegd dat een verzoek om wederzijdse rechtshulp dat vanuit Suriname wordt gedaan aan een andere Staat, door de Procureur-Generaal kan worden ingediend, tenzij bij verdrag anders is bepaald.

Uit de Technical Compliance analyse en de individuele waardering van elke FATF-aanbeveling, is gebleken dat Suriname een **'overall rating'** van **PC ('Partially Compliant')** krijgt.

De Technical Compliance analyse wijst uit dat het huidig nationaal normatief wettelijk kader ten aanzien van AML/CFT in veel opzichten nog aanzienlijk tekortschiet. Belangrijke fundamentele wettelijke vereisten zijn nog niet geregeld, of zijn ondeugdelijk of incompleet in de wet vastgelegd.

Suriname zal als belangrijkste prioriteit de bestaande AML/CFT wetgeving moeten wijzigen c.q. aanvullen met de vereisten die door FATF zijn voorgeschreven. De voornaamste wettelijke regelingen zijn hierbij:

1. De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (MOT);
2. De Wet Identificatieplicht Dienstverleners (WID);
3. De Wet Strafbaarstelling 'Money Laundering' (Witwassen);
4. De Wet Strafbaarstelling Terrorisme;
5. De Wet Internationale Sancties;
6. De Wet Toezicht en Controle Kansspelen; en
7. De Wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012.

Ook is gebleken dat niet alle wetten eenduidig zijn voor wat betreft sanctiestelsels, dwingende bepalingen en de kwalificatie van overtredingen en misdrijven. Een holistische en eenduidige wijze van regulering is noodzakelijk.

Het is op kort tot middellange termijn aan te bevelen dat nadat alle AML/CFT wetgeving in lijn is gebracht met de FATF-aanbevelingen, deze in één integrale wet worden samengevoegd. Dit vanwege het feit dat gebleken is dat er te veel versplintering heeft plaatsgevonden van wetgeving. Een integrale AML/CFT wet zal hieraan positief bijdragen.

De FIU zal institutioneel versterkt moeten worden en wettelijk meer handvatten moeten hebben zodat zij in staat kan zijn om onafhankelijk en vrij van elke vorm van beïnvloeding te functioneren. De toetreding tot de Egmont Group of Financial Intelligence Units zal het proces van institutionele versterking van de FIU ondersteunen, en is tevens bevorderlijk voor de effectieve bestrijding van ML/TF/PF/C in Suriname

Hoofdstuk 5 Analyse van de ML/TF dreigingen

De Financial Action Task Force (FATF) schrijft in haar richtlijnen voor dat de analyse van de dreigingen voortvloeiende uit strafbare feiten, minimaal dient te geschieden op basis van de 21 door haar geïdentificeerde gronddelicten ('predicate offences').

Bij de analyse is gebruik gemaakt van de statistieken over de periode 2015-2019 van het Korps Politie Suriname (KPS), aangevuld met die van het Openbaar Ministerie (OM). Het betreft het aantal opgestarte onderzoeken en het aantal doorgeleide dossiers naar het OM.

Tabel 5.1 Waardering dreiging per type delict, 2015-2018

	I: aantal onderzoeken gestart II: aantal personen/rechtspersonen betrokken bij het type delict	I	II	I	II	Waardering dreiging per type delict
		Totaal 2015-2018		Gemiddeld 2015- 2018		
1	Aantal gevallen van illegale handel in narcotica en psychotrope stoffen	1002	1183	200	237	Hoog
2	Deelname aan georganiseerde misdaad	20	20	4	4	Matig/Hoog
3	Seksuele uitbuiting waaronder seksuele uitbuiting van kinderen (Trafficking in Persons/ mensenhandel)	13	32	3	6	Matig/Hoog
4	Gevalen van terrorisme	0	0	0	0	Laag
5	Gevalen van terrorisme financiering	0	0	0	0	Laag
6	Ontvoering en gijzeling (artikel 342 Wetboek van Strafrecht/Landelijk)	185	0	37	0	Matig/Hoog
7	Afpersing (afdeling KD)	161	15	32	3	Matig/Hoog
8	Illegale wapenhandel (overtreding Vuurwapenwet) (afdeling KD)	11	12	2	2	Matig
9	Milieucriminaliteit	0	0	0	0	Laag
10	Roofovervallen (artikel 372 Wetboek van Strafrecht) (afdeling KD)	285	495	57	99	Hoog
11	Roofovervallen (artikel 372 Wetboek van Strafrecht/Landelijk)	1751	0	350	0	Hoog
12	Smokkelactiviteiten (overtreding Smokkeldecreet) (afdelingen KD en FED)	151	155	30	31	Matig /Hoog

13	Vervalsing en namaak van goederen	0	0	0	0	Laag
14	Piraterij (Landelijk)	43	0	9	0	Matig/Laag
15	Handel met voorkennis en marktmanipulatie	0	0	0	0	Laag
16	Aantal ML/TF onderzoeken (afdeling FOT)	157	0	31	0	Matig/Hoog
17	Aantal onderzoeken van corruptie (ITZ: interne politieonderzoeken inzake aanname van giften en beloften)	53	0	11	0	Matig/Hoog
18	Aantal onderzoeken van Trafficking in Persons/mensenhandel)	21	30	4	6	
19	Aantal onderzoeken van fraude	763	1378	153	276	Hoog
20	Aantal overige ML gerelateerde onderzoeken	1	0	0	0	Laag
21	Aantal MI/TF gerelateerde arrestaties (afdeling FOT)	4	0	1	0	Laag
22	Frequentie van in beslag genomen goederen afkomstig van ML activiteiten (afdeling FOT)	7	0	1	0	Laag
23	Aantal onderzoeken obv van MOT ontvangen ML/TF rapporten (afdeling FOT)	1	0	0	0	Laag
24	Aantal gevallen van in het buitenland ontdekte smokkel van harddrugs uit Suriname	41	0	8	0	Matig/Hoog
25	Illegale handel in gestolen en andere goederen	0	0	0	0	Laag
26	Moord/doodslag, zwaar lichamelijk letsel	166	75	33	15	Matig/Hoog
27	Belastingmisdrijven (in verband met directe belastingen en indirecte belastingen)	0	0	0	0	Laag
28	Valsmunterij	83	0	17	0	Matig
29	Valsheid in geschrifte	302	29	60	6	Matig/Hoog

Bron: KPS, december 2020, bewerkt door NRA

Als de waardering per type delict in acht wordt genomen, is vast te stellen dat 'drugshandel, roofovervallen en fraude', de delicten zijn die een hoge dreiging vormen voor Suriname. Corruptie is aanwezig in Suriname en is samen met de gevallen van fraude, omkoping en valsheid in geschrifte - die apart gecategoriseerd worden - vrij hoog. Het gecumuleerde gemiddelde op jaarbasis is hoger dan 100. Voor 'money laundering' zijn er ook gevallen geregistreerd, waarbij de prevalentie gemiddeld 31 is op jaarbasis. Drugshandel, corruptie en roofovervallen zijn relatief hoog en vormen materieel gezien een relatief grotere impact op ML/TF/PF/C.

De delicten 'georganiseerde misdaad, seksuele uitbuiting, ontvoering en gijzeling, afpersing, smokkelactiviteiten, moord en vervalsing' zijn minder, maar vertegenwoordigen toch een hoge dreiging. Zeer laag is de dreiging als gevolg van 'terrorisme en terrorisme financiering, milieucriminaliteit, vervalsing en namaak van goederen, handel met voorkennis en marktmanipulatie, illegale handel in gestolen en andere goederen en belastingmisdrijven'. Gevallen van proliferatie financiering zijn niet in Suriname geïdentificeerd.

Door de experts van de OAS/Inter-American Development Bank was bij aanvang van het NRA-onderzoek, een kwalitatief onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de dreigingen. Hierbij is aan private en publieke sector gevraagd, de mate van dreiging van een tiental gronddelicten te beschrijven en te beoordelen voor het land en voor hun eigen organisatie.

De door de OAS geïdentificeerde 10 gronddelicten voor Suriname in het kader van ML/TF zijn:

1. Corruptie;
2. Smokkel;
3. Mensenhandel;
4. Drugshandel;
5. Wapenhandel;
6. Belastingontduiking;
7. Illegale goudhandel;
8. Illegale houthandel;
9. Illegale wapenhandel; en
10. Illegale vreemdelingen.

Bij het onderzoek is de publieke sector benaderd vanuit haar een toezichthoudende, regulerende of handhavende rol, waarbij de onderscheiden dreigingen en het effect van de dreigingen op de taakstelling van de publieke sector, zijn onderzocht.

5.1 Publieke sector

Op basis van de informatie verkregen uit de werkgroepsessies met relevante stakeholders, is komen vast te staan dat de drugshandel als belangrijkste kanaal voor witwassen, de hoogste dreiging vormt. De dreiging dat andere criminele activiteiten zoals illegale goudhandel (en de exploitatie daarvan) en illegale houthandel (en de exploitatie daarvan) uit verdiensten van de drugshandel kunnen worden gefinancierd, is zeer reël.

Het zijn alle drie voornamelijk ondernemingen die veel in contant geld handelen en een hoge cash intensiteit hebben, waardoor het volgen van het financieel verkeer iets moeilijker gaat, met het risico dat het niet (altijd) traceerbaar is hoeveel cash geld in deze sectoren in de omloop is. Door drugshandel en het witwassen van drugsgelden, ontstaan een aantal subdreigingen te weten afpersing, omkoping, bedreiging, moord, corruptie, fraude en oneerlijke concurrentie.

Hoewel er geen duidelijke statistieken over illegale vreemdelingen en mensenhandel beschikbaar waren, kan met voorzichtigheid aangenomen worden dat deze dreiging reëel is en dat internationale mensensmokkelorganisaties wel actief zijn in Suriname.

Belastingontduiking is ook een reële dreiging, omdat er veelal onderrapportage van hoeveelheden, lage opgave van waarde en onderfacturering plaatsvindt. Voorts is de focus van de Belastingdienst op de formele sector/economie. Een niet te onderschatten factor binnen de overheid is het salarisniveau versus wat ambtenaren aangeboden krijgen om hand- en spandiensten te verlenen aan criminelen en/of criminele organisaties. Dit laatste bevordert de gevoeligheid voor omkoping in het overheidsapparaat.

Smokkel van producten zowel naar en uit Suriname wordt zeker door de bedrijvenverenigingen, maar ook door het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (voorheen Handel, Industrie en Toerisme) als een belangrijke dreiging gezien. Dit komt niet alleen door oneerlijke concurrentie, maar ook omdat het gepaard gaat met andere nevendreigingen c.q. gronddelicten zoals fraude, corruptie en omkoping, ook gronddelicten voor ML. Smokkelhandel is met name in het binnenland een uitdaging, omdat de oostelijke, westelijke en zuidelijke grens van Suriname open en onbewaakt zijn. Vanwege de uitgestrekte onbewaakte grenzen is er weinig tot geen zicht op wat er in het binnenland gebeurt. De grenzen zijn bijna een blinde vlek in het overheidscontrolemechanisme te noemen, met alle risico's die dat met zich meebrengt.

Door onder andere het ontbreken van een goed uitgeruste kustwacht en beperkte middelen bij het leger en de politie, hebben zowel de preventieve- als repressieve aanpak van smokkel weinig resultaat. Aan de andere kant is er op de havens ook veels te weinig controle, waardoor er een grotere kans bestaat dat er tussen ladingen, smokkelwaar worden verstopt. Bij smokkelhandel speelt corruptie eveneens een belangrijke rol.

Bij de werkgroepsessies is naar voren gekomen dat omkoping en corruptie diepgeworteld zijn in diverse overheidsinstanties. Hierdoor kunnen criminelen, handhaving, controle en sancties omzeilen en worden er door overheidsfunctionarissen 'uitzonderingen' gemaakt bij overtredingen, handhaving, controle en sanctionering ten faveure van criminelen. Corruptie heeft een verlamdend effect op de capaciteit van de overheid om de op haar rustende taken effectief, doeltreffend en duurzaam uit te voeren.

5.2 Financiële sector

In de financiële sector geven de banken aan dat corruptie de grootste dreiging voor hen is. Andere gronddelicten zoals drugshandel en illegale goud- en houthandel vormen ook een dreiging, maar zijn volgens hen van minder dringende aard. Illegale vreemdelingen- en wapenhandel worden niet als belangrijke dreigingen ervaren. De banken geven aan dat genoemde dreigingen zich via hun financiële instelling manifesteren in het witwassen van gelden verkregen uit deze illegale praktijken.

De interne maatregelen die de banken hebben getroffen om de voor hen voornaamste dreigingen te minimaliseren zijn: KYC/CDD/'enhanced due diligence' (EDD) beleid, het 4-ogen principe (bij onder andere 'onboarding'), de onafhankelijke compliance officer met directe toegang tot de RvC en het hanteren van het '3 lines of defence' model in de organisatie. Onduidelijk is als en met welke regelmaat zij hun compliance programma onafhankelijk laten testen, als er sprake is van een compliance cultuur in alle lagen binnen de instellingen, wat de bestanddelen zijn van hun compliance programma en als deze voldoen aan de minimale (internationaal) aanvaarde standaarden.

Hiernaast hebben de banken externe systemen ter ondersteuning van de AML/CFT monitoring, zoals transactie-monitoring, continue monitoring en controlelijsten via Worldcheck of Dow Jones. De meeste banken geven aan wel een risicomanager in hun organisatie te hebben. Een volledig risicomanagement systeem, het beschikken over een klokkenluidersregeling, en het uitvoeren van een strengere controle op hoog risico sectoren zijn enkele van de door hen geïmplementeerde AML/CFT maatregelen en procedures. Echter blijkt dat deze maatregelen onvoldoende zijn dan wel onvoldoende effectief zijn om alle dreigingen te weren.

De actoren uit de sector geven aan dat het schort aan de handhaving van de AML/CFT wetgeving, waarbij boetes achterhaald zijn en regels met betrekking tot cyber security en een kaalplukregeling ontbreken.

Bij trustmaatschappijen is het risico laag maar vanwege het feit dat ze verbonden zijn aan de banken en deels afhankelijk zijn van hun 'due diligence', zijn ze ook onderhevig aan dezelfde dreigingen als de banken.

Volgens de verzekeringsmaatschappijen hebben de geïdentificeerde dreigingen geen zware en directe invloed, maar kan er sprake zijn van een indirect effect. Dreigingen als drugshandel, het witwassen van geld en de handel in onroerend goed hebben een indirect effect vanwege de koopsompolissen en premiebetalingen van grote bedragen.

Bij pensioenfondsen kan gesteld worden dat het Algemeen Pensioenfonds (publieke instelling) - die niet onder het toezicht van de Centrale Bank van Suriname valt - een dreiging op hoog risico loopt, omdat dit fonds nog geen compliance programma kent. De mogelijke dreigingen hebben juist een indirect effect op de werknemers van pensioenfondsen.

Bij de werknemers pensioenfondsen worden de gelden van de werknemers ingehouden van het salaris. Dus de afkomst van het geld is bekend. Bij de private pensioenfondsen is het risico laag en hebben de dreigingen een indirect effect. Onder andere wordt de herkomst van middelen die via de bank verlopen, gescreend. Er worden zo min mogelijk stortingen per kas ontvangen of uitgekeerd. Een mogelijke minimale dreiging kan zijn dat een lening bij het pensioenfonds gesloten kan worden om drugshandel of een andere illegale activiteit te financieren.

Bij geldverzendkantoren en cambio's kunnen dreigingen een risico spelen omdat er vrijwel een constante in- en uitstroom van geldmiddelen is. De voornaamste dreiging is het ontvangen van

gelden uit illegale activiteiten/handel, welke aan de geldverzenderkantoren en cambio's als tussenmedium worden aangeboden voor overmaking of omwisseling. Er is namelijk onvoldoende onderzoek naar de herkomst van gelden. Het effect van deze dreigingen is dat het kan leiden tot reputatieschade, schending van vertrouwen in de organisatie, dreigingen om op een blacklist te komen (van Suriname of internationaal), betrokkenheid bij illegale handelingen en strafvervolgning en uitsluiting van de markt.

De sectoren zijn onderhevig aan interne risico's vanwege de geaardheid van hun bedrijfsvoering, namelijk het onbewust verhandelen van gelden vanuit het crimineel circuit, integriteit van personeel, risico's van sancties en het slecht imago dat de zaak kan schaden en kan zorgen voor terugtrekking van bonafide cliënten. Daarnaast zijn er externe risico's zoals verdachte transacties, het frequent verhandelen van kleine bedragen die onder de rapportagenorm blijven, onduidelijke herkomst van middelen of oneigenlijke weergave en geen begeleiding bij de identificatie van verdachte geldstromen die afkomstig zijn van de genoemde dreigingen.

Bij de spaar- en kredietcoöperaties zijn de open vormen blootgesteld aan een groter risico, aangezien lidmaatschap openstaat voor eenieder en er vrijelijk kan worden gestort en opgenomen. Bij deze vorm bestaat het risico dat de leden hand- en spandiensten verrichten voor criminele organisaties of dat ze gefinancierd worden door illegale/criminele organisaties. Ook gedragingen van het personeel vormen een dreiging, daar zij betrokken kan zijn of gelinkt is aan mensen die zich met deze praktijken bezighouden. Het doorspelen van vertrouwelijke informatie van de organisatie aan derden is ook een interne dreiging. Tevens zijn er geen adequate werkprocessen om de identificatie te doen.

De gesloten vorm heeft een systeem waarbij witwassen van crimineel geld vrij moeilijk is. Stortingen vinden plaats via inhouding van een bepaald vast bedrag van het salaris en opnamen via een lening. Directe opnames in cash of digitaal zijn niet mogelijk. De leden kunnen alleen werknemers zijn en inleg en uitleen zijn gekoppeld aan proporties van het maandloon. Er zijn ook screeningsprocessen alvorens werknemers in dienst worden genomen.

Over het algemeen blijkt dat de financiële sector niet voldoende weerbaar is tegen de dreigingen van diverse gronddelicten. De compliance programma's missen een risico benadering.

De FIU en de CBvS zijn nog onvoldoende in staat om goed toezicht te houden en begeleiding en ondersteuning te geven om zodoende de sector weerbaar te maken tegen dreigingen, en daardoor het risico te mitigeren. Het gevolg hiervan is dat de massa van witgewassen gelden steeds groter wordt en zowel de formele als de informele sector beheerst.

5.3 De niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen (DNFBP's)

Grootschalige multinationale goudbedrijven die operationeel zijn in Suriname zijn dochters van beursgenoteerde buitenlandse bedrijven, op welke het EITI-verdrag van toepassing is. Deze bedrijven voeren een uitgebreid risico-gebaseerd compliance programma uit.

Hoewel Suriname lid is van het EITI-verdrag, blijkt uit informatie van de werkgroepdeelnemers dat het Surinaams grootschalig goudbedrijf, de regels van het EITI-verdrag niet heeft geïntegreerd in haar beleidsprogramma. Het bedrijf heeft echter wel een compliance programma, maar de compliance regels worden onvoldoende nagekomen.

In de goudsector zijn de stakeholders van oordeel dat de bedrijven kwetsbaar zijn voor de dreiging van smokkel vanwege het inkoopbeleid van de bedrijven. In hun compliance programma's proberen de bedrijven het risico van deze dreiging te mitigeren door het 'know your supplier' principe. Echter is dit principe niet altijd sluitend.

Uit de werkgroepsessies is ook gebleken dat corruptie een belangrijke directe en indirecte dreiging vormt voor de goudsector. Ondanks strenge compliance, CDD, 'know your supplier' en aanbestedingsregels, rust vanwege de cultuur van bedrijfsvoering in Suriname en de enorme dreiging van corruptie in het land, een enorme druk op de instandhouding van de compliance regels bij de bedrijven. Het is duidelijk dat de dreigingen die niet beheerst kunnen worden door de zwakke nationale instituten, deze sector ernstig bedreigen en dat hun compliance regels niet voldoende zijn om de dreigingen te reduceren naar het nul-risico.

De stakeholders hebben ook het vermoeden dat belastingontduiking in redelijke mate een dreiging kan zijn voor de sector, omdat bedrijven handel drijven met grote aantallen toeleveringsbedrijven. Het is moeilijk om na te gaan of de toeleveringsbedrijven hun belastingen tijdig betalen.

Kleinschalige goudbedrijven hebben geen compliance programma's. Op basis van de informatie van de stakeholders uit de kleinschalige goudsector zijn witwassen van gelden, corruptie, belastingontduiking, mensenhandel en illegale wapenhandel de voornaamste dreigingen. Het witwassen van geld is dreigend omdat het om een kapitaalintensieve sector gaat met grote behoefte aan regelmatige kapitaalinjecties voor kapitaalgoederen en verbruiksartikelen. Het slecht/ontbrekend toezicht van AML/CFT controlerende instanties kan leiden tot het misbruiken van deze sector om opbrengsten uit illegale activiteiten of belastingontduiking weg te werken of wit te wassen. De roulatie van enorme bedragen met gebrekkige of ontbrekende controle kan druk uitoefenen op politieke en bestuurlijke instituten en processen. De minimale controle door Staatsinstituten kan ertoe leiden dat corruptie een structureel deel is van de bedrijfsactiviteit. Gebrekkige en soms geheel ontbrekende controle door de Dienst der Belastingen zorgt voor het niet naleven van de Surinaamse belastingwetten door de sector. Het is algemeen bekend dat illegalen en vreemdelingen die middels mensenhandel in dit land gekomen zijn, in de kleinschalige goudsector werken.

De sector 'goudopkopers, handelaren in edelmetalen en exporteurs van edelmetalen' is direct gekoppeld aan de sector van de kleinschalige goudproducenten, waarbij de goudopkopers, handelaren en exporteurs zorgen voor het omzetten van de goudproductie in contante vreemde valuta op basis de Deviezenregeling 1947 (GB 1949 no. 136) en de Wet Kaloti (Staatsbesluit van 29 december 2015, houdend nadere wijziging van het Besluit Royalty Kleinmijnbouw terzake van Goud en Exploitatie Bouwmaterialen, SB 1989 no. 40, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 2015, no. 51). Deze sector ziet het witwassen van geld, corruptie en belastingontduiking als voornaamste dreigingen.

De Gaming sector heeft zichzelf gecensureerd door de internationale standaarden te adopteren. In deze sector zijn het witwassen van gelden, corruptie, belastingontduiking en drugshandel als belangrijkste dreigingen geïdentificeerd. Door de stakeholders is aangegeven dat op aangeven van de Centrale Bank van Suriname (CBvS), alle casino's hun personeel en de aan het casinopersoneel gerelateerde familieleden 'ge-derisked' zijn geworden door de banken. Hierdoor is het risico op het misbruiken van de casino's voor het witwassen van gelden vergroot omdat alle financiële stromen door deze instructie van de CBvS onzichtbaar zijn geworden voor AML/CFT controlerende instanties. De casino's zijn pas bezig met het opzetten van compliance programma's. Door het ontbreken van goedwerkende compliance regels, hanteren de casino's de KYC- en CDD-regels onvoldoende. Hierdoor is het niet of nauwelijks te achterhalen of er gelden afkomstig van de drugshandel gesluisd worden via hun sector.

Bij de handelaren in nieuwe auto's zijn ook witwassen van gelden, corruptie en drugshandel geïdentificeerd als de dreigingen en bestaat het vermoeden dat belastingontduiking in redelijke mate een dreiging kan zijn. Met de aanschaf van nieuwe auto's kunnen gelden verdiend uit criminele activiteiten worden aangewend voor de aanschaf van luxe/dure auto's. Deze verkooptransacties vallen binnen de categorie voor de melding van een ongebruikelijke transactie (MOT) volgens de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties. Uit de werkgroepsessies is ook gebleken dat er afspraken kunnen zijn met de klant voor het opsplitsen van een verkooptransactie in deelbetalingen om zodoende een MOT melding te ontwijken. Ook het werken met voorkennis bij aanbestedingen voor zowel de publieke als de particuliere sector is aan de orde gesteld. De uitblijvende controle van de FIU en andere bevoegde autoriteiten zorgt voor de kwetsbare situatie.

De bovenstaande informatie wijst uit dat bij de goudsector en de sectoren casino's, kansspelen en handelaren in nieuwe auto's, de dreiging vanwege drugshandel, corruptie en witwassen een medium/hoge waardering krijgen. Voor de kleinschalige goudbedrijven, goudopkopers, handelaren in edelmetalen en exporteurs van edelmetalen geldt dat dreigingen als smokkel, smokkel van illegale vreemdelingen en wapenhandel ook een medium tot hoge waardering krijgen.

Bij de niet-financiële bedrijven en beroepen advocaten, makelaars, accountants en notarissen, worden de directe dreigingen opgeleverd door witwassen van geld, corruptie en belastingontduiking. De overige delicten leveren indirecte dreigingen op. Naast de 10 dreigingen zijn door de notarissen, advocaten, accountants en makelaars ook de volgende dreigingen gesignaleerd: fraude en handel met voorkennis. In mindere mate zijn beroving en diefstal genoemd. Deze dreigingen zijn niet zo hoog maar wel iets waar rekening mee gehouden moet worden. De advocaten noemen ook nog afpersing, gijzelneming en ontvoering, die op een lager niveau zijn.

Voor de nationale handhavings- en controlemechanismen zijn corruptie en omkoping een fundamentele ondermijning. Corruptie en omkoping liggen aan het fundament van verscheidene criminele activiteiten in Suriname en vormen daardoor de grootste dreiging in de effectieve aanpak van ML en TF. Suriname zal daarom ML en TF alleen effectief kunnen bestrijden als corruptie en omkoping, institutioneel, breed en duurzaam uitgeroeid worden. Een 'zero – tolerance' beleid is in deze meer dan noodzakelijk.

Tabel 5.2 Gemiddeld dreigingsniveau per sector en op landelijk niveau

Geïdentificeerde gronddelicten	Gemiddeld dreigingsniveau per sector en op landelijk niveau				Publieke sector
	Landelijk gemiddelde	Financiële sector	DNFBP's1 gemiddelde: accountants, makelaars, advocaten en notarissen	DNFBP's2 gemiddelde: goudhandelaren, casino's, autohandelaren	
Drugs	Hoog	Matig	Matig/Hoog	Matig/Hoog	Hoog
Smokkel	Matig/Hoog	Matig/laag	Laag	Matig/Hoog	Hoog
Illegale goudhandel	Matig/Hoog	Matig/laag	Matig/laag	Matig/Hoog	Matig/hoog
Illegale houthandel	Matig	Matig/laag	Matig/laag	Matig/Hoog	Matig/hoog
Mensenhandel	Matig/laag	Matig/laag	Laag	Matig/laag	Matig/laag
Corruptie	Hoog	Matig/Hoog	Hoog	Matig/Hoog	Hoog
Wapenhandel	Matig/laag	Matig/laag	Laag	Matig/laag	Laag
Belastingontduiking	Hoog	Matig/laag	Hoog	Hoog	Hoog
Illegale vreemdelingen	Matig/laag	Matig/laag	Laag	Matig	Matig/laag

Hoofdstuk 6 Effectiviteitsanalyse AML/CFT beheerssystemen

De toetsing van de AML/CFT beheerssystemen in de publieke en private sector heeft plaatsgevonden op basis van een x-aantal indicatoren, die door de FATF worden bepaald.

Voor de toetsing van de effectiviteit in de private sector zijn een 13-tal indicatoren ontwikkeld die hieronder genoemd zijn.

Tabel 6.1 Indicatoren onderzoek effectiviteit AML/CFT processen en procedures in de private sector

Indicatoren onderzoek effectiviteit AML/CFT processen en procedures in de private sector	
1	Volledigheid van het AML/CFT juridisch kader
2	Effectiviteit van toezichhoudersprocedures en -praktijken
3	Beschikbaarheid en handhaving van administratieve sancties
4	Beschikbaarheid en handhaving van strafrechtelijke sancties
5	Beschikbaarheid en effectiviteit van toetreding tot de sector
6	Integriteit van het personeel
7	AML/CFT kennis van het personeel
8	Effectiviteit van de compliance functie
9	Beschikbaarheid en toegang tot informatie over de uiteindelijke eigendom/begunstigde
10	Beschikbaarheid van een betrouwbare identificatie-infrastructuur
11	Effectiviteit van de monitoring en rapportage van verdachte activiteiten/transacties
12	Beschikbaarheid van onafhankelijke informatiebronnen
13	Nationale samenwerking en communicatie binnen de sector

Voor de publieke sector zijn de volgende 22-tal indicatoren waaraan de effectiviteit wordt getoetst, vastgesteld.

Tabel 6.2 Indicatoren voor onderzoek effectiviteit publieke sector

Indicatoren voor onderzoek effectiviteit publieke sector	
1	Kwaliteit van het AML/CFT beleid en de strategie
2	Effectiviteit van de definiëring van ML als een misdaad
3	Volledigheid van vermogens verbeurdverklaringswetten
4	Kwaliteit van vergaarde informatie en verdere verwerking door de FIU
5	Capaciteit en middelen voor onderzoeken naar financiële criminaliteit (inclusief financiële onderzoeken en verbeurdverklaring van activa)
6	Integriteit en onafhankelijkheid van financiële criminaliteit onderzoekers (met inbegrip van ML, FT en vermogens verbeurdverklaring)
7	Capaciteit en middelen voor vervolgingen van financiële criminaliteit (met inbegrip van financiële onderzoeken en vermogens verbeurdverklaring)

8	Integriteit en onafhankelijkheid van aanklagers van financiële criminaliteit (met inbegrip van financiële onderzoeken en vermogens verbeurdverklaring)
9	Capaciteit en middelen voor gerechtelijke processen (met inbegrip van financiële onderzoeken en verbeurdverklaring bezittingen)
10	Integriteit en onafhankelijkheid van rechters
11	Kwaliteit van de grenscontroles
12	Volledigheid van de douaneregeling inzake contanten en soortgelijke instrumenten
13	Doeltreffendheid van de douanecontroles op contanten en soortgelijke instrumenten
14	Effectiviteit van de binnenlandse samenwerking
15	Effectiviteit van internationale samenwerking
16	Niveau van formalisering van de economie
17	Financiële integriteit
18	Effectiviteit van handhaving door de Belastingdienst
19	Beschikbaarheid van onafhankelijke audits
20	Beschikbaarheid van een betrouwbaar identificatie-infrastructuur
21	Beschikbaarheid van onafhankelijke informatiebronnen
22	Beschikbaarheid en toegang tot de informatie over de uiteindelijke eigendom/ begunstigde

6.1 Publieke sector

De Surinaamse regering heeft met het instellen van de Anti Money Laundering Steering Council (AMLSC) in december 2011, haar politieke betrokkenheid in de bestrijding van 'money laundering' (ML) en terrorisme financiering (TF) getoond. De AMLSC is belast met het beleidsmatig aansturen van processen die moeten leiden tot verbetering en versterking van het handhavings- en toezichtsregime bij de aanpak van ML, TF, proliferatie en corruptie. Bij Presidentiele resolutie no. 11.052/19 d.d. 2 augustus 2019 is het project managementteam (PMT) ingesteld en de committering aan de uitvoering van de Nationale Risico Analyse - NRA ('National Risk Assessment') en het samenstellen van het daarbij behorend NRA-rapport voor Suriname, gedaan. Deze NRA zal de grondslag vormen voor een nationale strategie ter voorkoming en bestrijding van ML en TF in Suriname. Verder is bepaald dat het National Anti Money Laundering Committee (NAMLAC), minimaal 2-jaarlijks na de evaluatie van de NRA, voorstellen zal doen voor het bijstellen van de AML/CFT wet- en regelgeving op grond van nationale en internationale trends en typologieën.

Suriname ontbeert echter nog een op schrift gesteld nationaal AML/CFT strategisch beleidsdocument en/of -programma.

De Surinaamse wetgeving geeft ook nog geen wettelijke plicht aan dienstverleners om een risicoanalyse te doen. Het cliëntenonderzoek wordt wel voorgeschreven en moet vergeleken worden met het risicoprofiel van de cliënt.

Suriname hanteert een systeem waarbij alle misdrijven bv fiscale misdrijven getypeerd worden als gronddelicten voor 'money laundering' en de terrorisme financiering. Er is dus een brede context voor gronddelicten met betrekking tot witwassen gehanteerd. Voorts is witwassen in de wet opgenomen als een op zichzelf staand strafbaar feit en kunnen alle misdrijven als gronddelict aangemerkt worden waaruit witwassen blijkt dan wel gelinkt is, meegenomen worden in de ten laste legging. Het ontbreekt echter aan een breed scala van afschrikwekkende sancties voor het witwassen van geld.

De anti-terrorisme verdragen en protocollen waar Suriname partij bij is zijn de basis voor het strafbaar stellen van terrorisme financiering (TF). In 2011 (SB 2011 no. 96) zijn terroristische misdrijven en de financiering daarvan strafbaar gesteld op grond van artikel 1 van de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (SB 2001 no. 65). De wetgeving vermeldt echter de specifieke strafbaarstelling van de financiering van een individuele terrorist, ongeacht of er al dan niet een verband is met een specifieke terroristische daad of daden, niet.

Rechters kunnen de in de wet opgenomen vrijheidsontnemende straffen toepassen, maar hebben geen breed scala aan veroordelingstools ter beschikking (bijvoorbeeld boetes of gevangenisstraf die toeneemt met de ernst van het strafbare feit).

De Wet Internationale Sancties en het Staatsbesluit ter uitvoering van artikel 2 lid 1 van de Wet Internationale Sancties heeft in Suriname betrekking op de implementatie van de United Nations Security Council Resolution (UNSCR) 1267 en 1373. Het gaat in deze om het voordragen van personen of entiteiten (onder UNSCR 1267) en ook om nationaal personen en entiteiten aan te wijzen voor het plaatsen op een lijst (onder UNSCR 1373). Door deze wet kan een Raad voor Internationale Sancties in het leven worden geroepen. Echter is niet specifiek geregeld welke autoriteit/orgaan de individuen moet aanwijzen en wat de procedures zijn. De genoemde wetten hebben ook betrekking op de vereisten inzake bevrozing- en verbodsbepalingen. Hoewel er een wettelijke basis is voor de implementatie van TFS ('targeted financial sanctions') met betrekking tot TF, zijn er nog fundamentele hiaten zoals gebrek aan overzichtelijke en transparante procedures voor aanwijzing. Bovendien kunnen TFS momenteel niet zonder vertraging worden geïmplementeerd.

Volgens de Surinaamse wetgeving is de mogelijkheid voor justitieel beslag opgenomen, maar is deze niet hetzelfde zoals door de FATF bedoeld wordt met onmiddellijke bevrozing na constatering. Bovendien is deze bevoegdheid weggelegd voor rechtshandavingsinstituten. Derden zijn wettelijk niet verplicht om bezittingen van aangewezen personen te bevriezen wanneer deze op een Verenigde Naties (VN) lijst zijn geplaatst of voorgedragen zijn voor plaatsing op een lijst. Dit is een hiaat in de wetgeving.

Uit de werkgroepssessies is gebleken dat de effectiviteit van de FIU beperkt is vanwege:

- a) Het ontbreken van een zelfstandige structuur bij de FIU;
- b) Het ontbreken van transparante en doelmatige werkprocessen en procedures en onvolledige regelgeving;

- c) Het niet doen van strategische analyses op basis waarvan adviezen gegeven kunnen worden aan bevoegde instanties;
- d) Het niet grondig onderzoeken van verdachte meldingen die binnenkomen;
- e) De beperking in de disseminatiebevoegdheid van informatie;
- f) Het niet deugdelijk begeleiden van de onder de FIU vallende dienstverleners in het naleven van de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties) en de Wet Identificatieplicht Dienstverleners;
- g) Het gebrek aan voldoende deskundigen bij de FIU;
- h) De FIU opereert onafhankelijk in de dataverzameling, onderzoek en analyse en er kan van uitgegaan worden dat de FIU evenals het Openbaar Ministerie, vrij van politieke, overheids- of welke invloed dan ook, haar taken uitvoert. Uit de besprekingen in de werkgroepen is niet naar voren gekomen dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn van afhankelijkheid en politieke bemoeienis. Het besluit om verder onderzoek te doen in een verdachte case en eventuele vervolging ligt bij de Procureur-Generaal (PG). Nader onderzoek kan ook overgenomen worden door het Korps Politie Suriname, doch alleen in opdracht van de PG. Ten aanzien van verzoeken uit het buitenland is toestemming van de PG nodig. De FIU rapporteert conform de wet aan de PG;
- i) De FIU beschikt over een 'code of conduct MOT' waarin de geheimhoudingsplicht wordt gewaarborgd.

Met betrekking tot de capaciteit en middelen voor onderzoeken naar financiële criminaliteit, is komen vast te staan dat er sprake is van zware onderbezetting en afwezigheid van procedures om parallelle financiële onderzoeken uit te voeren door onderzoeksautoriteiten, het ontbreken van een regeling om bij een vermoeden van een ML- en TF-misdrijf op voorhand tegoeden en bezittingen te bevriezen alvorens de vervolging wordt gestart, alsmede het ontbreken van statistieken.

Over de integriteit en onafhankelijkheid van financiële criminaliteit onderzoekers, is de kans reëel aanwezig dat (politieke) invloed wordt aangewend om onderzoek naar predicaat strafbare feiten te beïnvloeden. Nadere informatie over de aanpak van ML/TF gronddelicten is niet verkregen van het Openbaar Ministerie.

Over de capaciteit en middelen voor vervolgingen van financiële criminaliteit, valt op te merken dat naast het ontbreken van een specifieke rechter of officier voor ML/TF casussen, er nog beperkingen zijn in de verzorgingsstructuur. Er is een grote mate van afhankelijkheid van de overheid voor budget en er zijn geen fulltime deskundigen beschikbaar.

In het kader van de integriteit en onafhankelijkheid van aanklagers van financiële criminaliteit, kan niet met zekerheid worden bepaald dat de vervolging van witwassen zonder inmenging van politieke en sociale druk plaatsvindt. Uit de werkgroepen blijkt echter dat het niet ondenkbaar is dat (politieke) invloed wordt aangewend om vervolging te beïnvloeden.

De capaciteit en middelen voor gerechtelijke processen worden beïnvloed door het ontbreken van speciaal voor ML/TF zaken opgeleide rechters en het tekort aan rechters. In de wet zijn er geen maatregelen opgenomen om de integriteit te waarborgen. De rechters hebben wel een code of conduct, maar die heeft geen sancties en 'checks and balances' systeem.

De kwaliteit van de grenscontroles is kwetsbaar, aangezien er open grenzen zijn en de grenscontrole hierdoor zwak is, hetgeen bevorderlijk is voor het plegen van grensoverschrijdende misdrijven. De kustwacht is zeer zwak gefaciliteerd, er is geen radarsysteem voor het binnenlands vliegverkeer en er zijn geen statistieken met informatie over smokkel.

De Douane focust zich sec op belastinginning in plaats van op het detecteren van gronddelicten voor ML/TF/PF/C. Er zijn in de wetgeving geen passende sancties indien er valse verklaringen worden overgelegd.

Het confisqueren van onrechtmatige goederen heeft in de wetgeving een te lange procedure. De Deviezencommissie werkt ook niet efficiënt. In de praktijk is er sprake van veel geldsmokkel.

Ten aanzien van de doeltreffendheid van de douanecontrole zijn er nog hiaten in onder andere de Scheepvaartwet (GB 1908 no. 63, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 1994 no. 61) en de Wet Tarief van Invoerrechten 1996 (S.B. 1995 no. 111) om ML- en TF-activiteiten op te sporen. Op basis van het feit dat de reiziger of passagier zelf aangifte moet doen en er slechts steekproefsgewijs controle is, kan gesteld worden dat de Douane het hier bovenstaande niet effectief kan handhaven. De procedures zijn niet volledig, apparatuur voor screening is er niet en er is onvoldoende menselijke capaciteit om ML/TF gronddelicten op te sporen. De Douane houdt geen statistieken bij.

De effectiviteit van de binnenlandse samenwerking is laag, omdat er geen gestructureerde institutionele samenwerking tussen de diverse instituten is en er is geen wettelijk kader om gezamenlijk onderzoek mogelijk te maken. Uit de statistieken blijkt dat er nauwelijks vervolgd en opgespoord wordt inzake ML/TF/PF/C. Er is geen volledig functioneel inter-agency samenwerkingscomité of een soortgelijk comité op hoog niveau met betrekking tot AML/CFT. De stakeholders merkten in de werkgroep op dat er geen effectief mechanisme is dat ervoor zorgt dat gegevensbescherming en privacyregels opgeheven worden conform AML/CFT vereisten. Het spanningsveld tussen privacybescherming en de richtlijnen van FATF is door adequate wetgeving niet opgeheven.

In de buitenlandse samenwerking zijn er landen waar Suriname veel contact mee heeft, er memorandums of understanding zijn getekend en informatie wordt opgevraagd. Echter is er vanuit de Surinaamse zijde geen informatieverzoek geweest naar buitenlandse FIU's of andere toezichthoudende autoriteiten. Ook is er weinig informatie beschikbaar die de effectiviteit van de samenwerking kan aantonen.

De publieke sector en de publiekrechtelijke instellingen worden gecontroleerd door de Centrale Landsaccountantsdienst (CLAD) en de Rekenkamer. Uit de wetgeving en de werkgroepssessies blijkt dat het onafhankelijk functioneren van de CLAD wordt bemoeilijkt vanwege politieke inmenging en afhankelijkheid van de overheid. Dit blijkt onder meer bij de benoeming van leidinggevenden, beschikbaar gestelde budgetten en capaciteit.

Er is een grote achterstand in controle van aangiften zoals belastingaangiften en er is geen deugdelijke en hoge mate van fiscale transparantie. Sancties ontbreken in geval van financiële misdrijven waardoor het financieel integriteitsniveau laag is.

Voor haar belastingstelsel heeft Suriname wel een alomvattend juridisch kader waarin ook de bevoegdheden voor het verkrijgen van informatie isopgenomen. Het sanctieregime is onvoldoende efficiënt te noemen, in die zin dat de sancties niet als afschrikwekkend bestempeld kunnen worden en de handhaving niet effectief is.

Belastingambtenaren kunnen in de praktijk niet zonder ongepaste invloed hun werkzaamheden uitvoeren en beschikken evenmin over voldoende operationele onafhankelijkheid en autonomie.

Door verschillende omstandigheden in ons land, waaronder een lage regelgevende en rechtshandavingscapaciteit, beperkte economische regelgeving, hoge niveaus van sociale uitsluiting en/of fiscale overwegingen, kunnen sommige economische activiteiten niet geregistreerd en informeel blijven. De omvang van economische activiteiten welke zich buiten het gezichtsveld van de officiële autoriteiten afspeelt, kan gelieerd zijn aan illegale c.q. strafbare activiteiten, daarbij mede gerekend het risico voor witwassen van crimineel geld en financiering van terrorisme. Er zijn aanwijzingen dat casino's, cambio's, autohandelaren en andere organisaties mogelijk als dekmantel gebruikt worden voor deze activiteiten. De toenemende mate van dollarisering in Suriname alsook de hoge mate waarin de cash-based economie groeit, kenmerken zich voor een steeds groter wordende niet geobserveerde economie.

Hoewel er openbare registers zoals het Openbaar Stichtingenregister, het Handelsregister en het openbaar onroerend goed register zijn, zijn ze beperkt toegankelijk en niet ingesteld om informatie over de uiteindelijke eigendom/begunstigde (UBO-register) te verschaffen.

6.2 Private sector

Het AML/CFT juridisch kader

Financiële sector

Voor de financiële sector heeft de Centrale Bank van Suriname richtlijnen uitgegeven voor de bestrijding van ML/TF/PF/C, die mede betrekking heeft op AML/CFT compliance en hun grondslag vinden in artikel 22 van de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties. Het gaat om:

- a) De richtlijn van de Centrale Bank van Suriname inzake de bestrijding van het witwassen van geld en de bestrijding van de financiering van terrorisme d.d. 13 oktober 2016. In deze richtlijn ontbreekt de expliciete melding dat de risicoanalyse moet plaatsvinden.
- b) De richtlijn van de Centrale Bank van Suriname terzake het integriteitsbeleid bij kredietinstellingen.

Alle dienstverleners zijn verplicht tot het verrichten van een cliëntenonderzoek conform de Wet Identificatieplicht Dienstverleners. Een verscherpt cliëntenonderzoek is aanbevolen om personen die in risicosectoren opereren, inclusief PEPs, alsook sectoren uit landen met een hoog risico, te identificeren. Ook moeten ze volgens de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties, alle relevante documenten betreffende nationale en internationale transacties tenminste zeven (7) jaren bewaren. Indien er verdachte transacties of transacties boven een vastgestelde norm zijn, moet daar melding over worden gedaan aan de FIU volgens voornoemde wet.

De AML/CFT richtlijn 2016 van de Centrale Bank van Suriname bepaalt dat financiële instellingen zijn gehouden een programma te ontwikkelen dat gericht is op het voorkomen van witwassen en financiering van terrorisme binnen hun instelling.

Dit programma moet gericht zijn op de aard en de omvang van het bedrijf en moet minimaal : (i). een beleid, procedures en controlemechanismen; (ii). het aanwijzen van een compliance officer; (iii). instructies omtrent de integriteit van werknemers; (iv). trainingsprogramma's voor werknemers; en (v). bepalingen omtrent enige controle, omvatten. Naleving is afdwingbaar daar de richtlijn is gebaseerd op de Bankwet 1956 (GB 1956 no. 97).

Het vergunningenbeleid en de geschiktheidsvereisten zijn geregeld in de richtlijnen van de Centrale Bank van Suriname, en hebben als grondslag de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties, de Wet Identificatieplicht Dienstverleners en de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011 (SB 2011 no. 155).

Regulering en toezicht van AML/CFT is geregeld bij de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties, de Wet Identificatieplicht Dienstverleners en de AML/CFT richtlijn 2016 van de Centrale Bank van Suriname. Het toezicht op het bank- en kredietwezen is geregeld in de Bankwet 1956 (GB 1956, no. 97, zoals gewijzigd bij SB 2005, no. 56 en SB 2010, no. 173) en de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011.

Ten aanzien van de financiële instellingen die onder 'core principles' vallen, moet nog worden bepaald wat onder de vergunningverplichting en het toezicht behoort.

In de Wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012 is aangegeven dat de CBvS de exclusieve bevoegdheid heeft om een vergunning te verlenen aan een rechtspersoon die het bedrijf van geldtransactiekantoor (wisselkantoor en geldtransactiekantoor) wil uitoefenen. In deze wet is vermeld dat de Centrale Bank van Suriname belast is met het toezicht op de geldtransactiekantoren, maar de wet geeft niet aan dat de regulering van, het toezicht op of de controle op, betrekking heeft op de ML/TF/PF/C risico's in de sectoren.

Een knelpunt is wel dat de Centrale Bank van Suriname geen risicoanalyses en beoordelingen doet op basis waarvan vervolgens de on-site en off-site inspecties worden uitgevoerd.

De volgende sancties gelden bij het niet naleven van wet- en regelgeving zoals gesteld door de CBvS:

- a) Aanwijzingsprocedure (Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen);
- b) Intrekken van de vergunning (Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen);
- c) Geldboete (AML/CFT richtlijn 2016 van de CBvS), voorafgaand aan een kennisgeving wanneer een financiële instelling niet of niet tijdig voldoet aan de voorschriften. De geldboete kan per overtreding hoogstens SRD 1.000.000,- (één miljoen Surinaamse Dollars) bedragen;
- d) Gevangenisstraf van ten hoogste 10 jaren en een geldboete van SRD 5.000.000,- (Wet Melding Ongebruikelijke Transacties);
- e) Gevangenisstraf van ten hoogste 10 jaren en een geldboete van SRD 5.000.000,- (Wet Identificatieplicht Dienstverleners).

Hoewel de wettelijke regelingen voorzien in sancties bij niet naleving, lijkt het er niet op dat er een scala aan sancties is die zorgt voor proportionaliteit en afschrikking. Verder lijken de administratiefrechtelijke sancties niet van toepassing te zijn op bestuurders en senior management, en zijn financiële instellingen gevrijwaard van administratieve sancties.

Over het algemeen kan gesteld worden dat er belangrijke deficiënties zijn ten aanzien van het uitvoeren van specifieke 'risk based' benaderingsrichtlijnen, het detecteren van verdachte transacties, PEP definiëring, UBO-identificatie en -monitoring alsook concrete bepalingen ten aanzien van juridische arrangementen.

Ten aanzien van de wetshandhaving en het toezicht op de naleving van de AML/CFT voorschriften, moeten nog een aantal zaken worden geregeld in de wet- en regelgeving en beleid. Er is ook specifieke wetgeving, richtlijnen en beleid vereist voor hoog risico-sectoren, geografische gebieden, diensten, producten en personen.

De niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen (DNFBP's)

Er is in de Surinaamse wetgeving geen uitdrukkelijke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de DNFBP's een wettelijke plicht hebben om een risicoanalyse uit te voeren. Het doorlopend cliëntenonderzoek is volgens de Wet Identificatieplicht Dienstverleners noodzakelijk. Indien CDD niet mogelijk is (omdat de DNFBP deze niet kan uitvoeren) of indien CDD niet de verwachte resultaten heeft opgeleverd, mag de DNFBP de zakelijke relatie niet aangaan. Bij een bestaande relatie zal de DNFBP deze moeten beëindigen en - waar nodig - een melding moeten doen bij de FIU. De data en documentatie dienen op een zodanige manier te worden bewaard dat op ieder moment een individuele transactie kan worden gereconstrueerd en kan worden overgelegd voor inspectie aan de bevoegde autoriteiten, zonder extra moeite of tijd. In overeenstemming met de Wet Identificatieplicht Dienstverleners moeten DNFBP's - op verzoek van de bevoegde justitiële autoriteiten - de data op een toegankelijke manier bewaren, ook na

7 jaren. Een verscherpt cliëntenonderzoek ('enhanced customer due diligence [ECDD]') is conform de Wet Identificatieplicht Dienstverleners ook verplicht indien, en naar gelang een zakelijke relatie of transactie naar hun aard, een hoger risico op ML/TF/PF/C met zich meebrengt, waaronder begrepen maar niet beperkt tot de situatie waar PEP's of hoog risico landen zijn betrokken. Daarnaast zal de ECDD verplichting moeten worden uitgebreid met de bepaling dat ECDD ook noodzakelijk is voor zakelijke relaties en transacties met of in landen specifiek door de FATF aangewezen. De Surinaamse wetgeving schrijft voorts voor dat DNFBP's verplicht zijn ongebruikelijke transacties te melden bij de FIU. Voor de DNFBP's is de FIU aangewezen als toezichthouder.

Er zijn administratieve sancties (geldboetes) mogelijk, maar ook strafrechtelijke sancties.

Hoewel er toezichthoudende autoriteiten zijn voor DNFBP's, zijn er hiaten met betrekking tot de bevoegdheden om de naleving te controleren op risicogevoelige basis en het opleggen van sancties en maatregelen om te voorkomen dat criminelen of hun kennissen, een aanmerkelijk of controlerend belang hebben of een managementfunctie vervullen bij DNFBP's.

6.3 Effectiviteit van de toezichthouderprocedures en praktijken

De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties heeft de Centrale Bank van Suriname (voor financiële instellingen), de Financial Intelligence Unit (voor DNFBP's met uitzondering van kansspelondernemingen) en de Gaming Board voor kansspelondernemingen, geïdentificeerd als te zijn de toezichthouders voor de aangegeven sectoren.

Deze toezichthouders hebben de bevoegdheid om richtlijnen uit te geven waar de onder hun ressorterende sub-sectoren zich aan moeten houden, op straffe van een administratieve boete en/of strafrechtelijke vervolging.

De toezichthoudende functie van de Centrale Bank van Suriname op de financiële sector heeft haar wettelijke grondslag in de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties, de Wet Identificatieplicht Dienstverleners, de Bankwet 1956, de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen en de Wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012, alsook in de AML/CFT richtlijn 2016 van de CBvS.

Het toezicht van de CBvS op de kredietinstellingen is onder te verdelen in vier vormen:

- a) Het monetair toezicht;
- b) Het bedrijfseconomisch toezicht;
- c) Het integriteitstoezicht; en
- d) Het structuurtoezicht.

Het Directoraat Toezicht Kredietwezen (DTK) van de CBvS is belast met het toezicht op de financiële sector. Binnen het DTK is een onderverdeling gemaakt naar diverse afdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op een specifiek deel van de financiële sector:

- a) De afdeling Toezicht Banken (TBN) die ook het Toezicht Geldtransactiekantoren (GTK) uitvoert;
- b) Afdeling Toezicht Verzekeringen (TVZ);
- c) Afdeling Toezicht Pensioenfondsen (TPF);

d) Afdeling Toezicht Spaarinstellingen (TSP).

De toezichhoudende functie van de de FIU en Gaming Board op DNFBP's is gebaseerd op de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties en de Wet Toezicht en Controle Kansspelen (SB 2009, no. 78).

De FIU heeft de volgende toezichhoudende bevoegdheden:

1. Het uitvaardigen van richtlijnen voor de DNFBP's;
2. Het verzoeken om informatie of aanvullende informatie (het laatste in geval een melding niet correct is gedaan of als nadere informatie moet worden verstrekt aan justitiële autoriteiten);
3. Het opvragen van alle relevante informatie van de DNFBP, diens bestuur, externe accountants en werknemers, inclusief het maken van kopieën. Om de informatie te verzamelen wordt gebruik gemaakt van on- en off-site inspecties;
4. Het opdragen van een DNFBP om corrigerende maatregelen te treffen (als deze niet voldoet aan compliance regels), onder oplegging van een dwangsom (een zgn. last onder dwangsom);
5. Het opleggen van sancties voor non-compliance (opleggen en innen van boetes, zonder rechterlijke tussenkomst [dit geldt ook voor de inning van de dwangsom]); en
6. Het inschakelen van deskundigen voor assistentie bij het toezicht (hiervoor is wel toestemming van de PG nodig).

Het verstrekken van vergunningen aan de handelaren in edelmetalen, edelstenen en goud geschiedt niet door de FIU. De Deviezencommissie is de instantie die op basis van de Deviezenregeling (GB 1947, no. 136, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 1984, no. 104), vergunningen voor de uitoefening van de activiteiten in deze sector uitdeeft en controle uitoefent op de naleving van de vergunningsvoorwaarden. Zij is echter geen toezichhoudend orgaan.

In de Wet Toezicht en Controle Kansspelen zijn de toezichhoudende taken en bevoegdheden van de Gaming Board vastgelegd. Ook de bronnen van inkomsten voor het financieren van de activiteiten van de Gaming Board zijn geregeld in deze wet.

Voor wat betreft de risico gebaseerde benadering bij de monitoring en inspectie, kan aangemerkt worden dat de Gaming Board slechts een signaleringsrol heeft. De Board heeft slechts een meldplicht van vermoedens van het witwassen door de bedrijven aan de FIU.

6.4 Toezicht

Financiële sector - Banken

Zoals reeds vermeld is de Centrale Bank van Suriname (CBvS) de toezichthouder voor de banken. Zij is duidelijk geïdentificeerd in de wet- en regelgeving met de juiste bevoegdheid en het mandaat om de AML-compliance controle op de financiële instellingen uit te voeren.

Het Directoraat Toezicht Kredietwezen is verantwoordelijk voor het bedrijfseconomisch-, het integriteits- en structuurtoezicht.

Het beleid van de afdeling Toezicht Banken is gebaseerd op het strategisch plan 2018- 2021 van de Centrale Bank van Suriname. Uit het strategisch plan vloeien de prioriteiten/aandachtsgebieden voort, die door de afdeling worden uitgewerkt in jaarplan(nen) voor de afdeling, alsook voor de individuele medewerker. In het jaarplan wordt onder andere het aantal inspecties voor het jaar gepland.

Uit het onderzoek komt naar voren dat er geen uitgeschreven, op risico gebaseerde toezichtprogramma is. De AML/CFT inspectie heeft voor het eerst in 2013 plaatsgevonden. In de afgelopen 5 jaren is er steeds meer aandacht besteed aan integriteitstoezicht. Er heeft verdere verdieping plaatsgevonden in de AML/CFT inspecties. Naast de technical compliance en het dossieronderzoek, wordt ook aandacht besteed aan rekening- en transactie-monitoring van onder meer high risk cliënten om vast te stellen of transacties passen binnen het risicoprofiel van de cliënt en of de instellingen voldoen aan hun meldplicht, als daartoe aanleiding bestaat.

Het kwantitatief onderzoek van de NRA wijst uit dat er in 2015 en 2016, zes (6) on-site inspecties per jaar hebben plaatsgevonden en in 2017 en 2018, zeven (7) on-site inspecties. De off-site monitoring geschiedt op alle banken en is een continu proces. De afdeling Toezicht Banken verricht off-site monitoring bij prudentieel toezicht, met name het verwerken en analyseren van dagrapportages, wekelijkse en maandelijkse rapportages, het maken van kwartaal-, halfjaarlijkse en jaarlijkse analyses en de afhandeling van diverse aanvragen met betrekking tot gekwalificeerde aandeelhouders en leden van de directie en RvC ('fit & proper test'). Verder is de afdeling verantwoordelijk voor het aanleveren van data voor internationale organisaties. Met betrekking tot het integriteitstoezicht wordt sinds 2018 - vóór de aanvang van de on-site inspectie -, informatie opgevraagd. Ook wordt aan de instelling gevraagd om een Integriteits-Compliance matrix in te vullen. De matrix betreft alle onderdelen van de richtlijn AML/CFT.

Vanaf begin 2018 is een separate 'compliance rating' geïntroduceerd ('compliance rating' on-site inspectie), conform het systeem van Caribbean Financial Action Task Force (CFATF). Voorheen werd AML/CFT meegewogen onder het component Management (M) van de 'Capital adequacy, Asset quality, Management, Earnings, Liquidity, and Sensitivity' (CAMELS) rating. De 'compliance rating' on-site inspectie is voornamelijk een vereenvoudigd ratingstelsel dat is gericht op zowel de technical compliance als de effectiviteit.

Naast de afzonderlijke on-site inspectierapporten, wordt ook een halfjaarlijks AML/CFT rapport opgesteld dat samenvattend de bevindingen van de verrichte inspecties in die periode weergeeft, en tevens een beeld geeft van de risico's/aandachtsgebieden in de sector. Echter heeft er nog geen sector-brede risicoanalyse plaatsgevonden, in het bijzonder aangaande inherente risico's.

Er moet worden opgemerkt dat gezien het feit dat er geen aparte afdeling is die verantwoordelijk is voor het integriteitstoezicht, de prudentiele toezichttaken zijn verruimd met de AML/CFT toezichttaken en dit ten nadele kan zijn (qua kennis/aandacht/ vaardigheden) voor zowel het prudentieel alsook het AML/CFT toezicht dat van steeds grotere betekenis wordt.

Er is geen uitgeschreven procedure om rapporten en registerresultaten op systematische wijze op te stellen en effectief te gebruiken, maar in de praktijk wordt op een uniforme manier gewerkt.

Uit rapportages vanuit de bankensector blijkt dat de Centrale Bank van Suriname vaker kiest voor moral suasion, namelijk het voeren van gesprekken om tot een bepaalde gedrags- en structuurverandering te komen. Banken erkennen de autoriteit van de CBvS. Indien DTK niet tevreden is over de voortgang van het actieplan, er onvoldoende verbetering blijkt bij de volgende inspectie of als de bank zich niet houdt aan een bepaalde verplichting, kan de Centrale Bank van Suriname de instelling een aanwijzing opleggen en plaatsen onder 'verhoogd toezicht'.

Dit houdt in dat de instelling vaker zal moeten rapporteren. Vanuit de rapportage van de banken blijkt niet dat er een verschil in beoordeling zou zijn. Hoewel er geen procesbeschrijving is van de werkzaamheden, kan gerefereerd worden naar de standaardprocedure voor het uitvoeren van de on-site inspecties en beoordeling conform het ratingsdocument.

Hoewel doorlopend specifieke AML/CFT trainingen worden gevolgd, is er geen specifiek uitgeschreven profiel/standaard qua benodigde actuele kennis en vaardigheden voor een AML/CFT toezichthouder. Er zijn wel vier (4) personen AML/CFT gecertificeerd (FIBA).

Financiële sector – Verzekeringsmaatschappijen

In de verzekeringssector is de Centrale Bank van Suriname in het proces om het toezichtsproces te actualiseren dan wel bij te werken. Hierbij zal AML/CFT ook worden meegenomen. Het (prudentieel) toezicht op de verzekeringssector geschiedt op basis van de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen (GB 1968, no. 63, zoals laatstelijk gewijzigd bij SB 1986, no. 82). De procedures voor het prudentieel toezicht (off-site monitoring en on-site inspectie) zijn vastgelegd in een handboek.

In de tussentijd is er een ontwerpwet Toezicht Verzekeringsbedrijf via het ministerie van Financiën bij de Nationale Assemblee (DNA) ingediend. De toezichthouder is van mening dat naast de wetten Melding Ongebruikelijke Transacties en Identificatieplicht Dienstverleners en het Wetboek van Strafrecht, de ontwerpwet Toezicht Verzekeringsbedrijf ook belangrijk is, aangezien daarin nadere bevoegdheden van de CBvS zijn opgenomen ten aanzien van het toezicht op zowel prudentieel als AML/CFT-gebied.

De CBvS afdeling Toezicht Verzekeringen (afdeling TVZ) heeft voor de verzekeringssector een specifieke AML/CFT richtlijn in concept, die naar verwachting uiterlijk in het eerste kwartaal van 2021 zal worden uitgevaardigd. In deze richtlijn wordt onder andere opgenomen welke informatie met betrekking tot AML/CFT-kwesties periodiek aan de toezichthouder verstrekt moet worden. Er zal eveneens een aanvang gemaakt worden met de AML/CFT on-site inspecties in de sector.

Beleid, handleidingen, processen en procedures voor de toezichtstaken alsook specifieke instructies aan verzekeraars ten aanzien van het AML/CFT toezicht zijn thans in voorbereiding.

Opgemerkt dient te worden dat TVZ-medewerkers onvoldoende getraind zijn in AML/CFT gericht op de verzekeringssector, en er behoefte is aan meer in-depth trainingen en technische assistentie.

Financiële sector – Geldtransactiekantoren

Ten aanzien van het wettelijk kader kan gesteld worden dat de Centrale Bank van Suriname de bevoegdheid en het mandaat heeft om toezicht te houden op de geldtransactiekantoren. Dit geschiedt op basis van de AML/CFT richtlijn 2016 van de CBvS, de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties, de Wet Identificatieplicht Dienstverleners en de Wet Toezicht Geldtransactiekantoren 2012.

Het beleid van de afdeling TBN inzake het toezicht op geldtransactiekantoren is gebaseerd op het strategisch plan 2018-2021 van de CBvS.

Uit rapportage van de afdeling TBN blijkt dat de procedures van de inspecties bij de banken als leidraad worden gebruikt voor de inspecties bij de geldtransactiekantoren. De toezichthouder toetst de geldtransactiekantoren op de naleving van de onderdelen van de richtlijn AML/CFT 2016 en overige relevante wet- en regelgeving, waaronder richtlijnen aangaande monitoring/meldingen ongebruikelijke transacties.

Uit de gegevens blijkt dat in 2017, met een aantal van 12, het hoogste aantal (AML/CFT) on-site inspecties uitgevoerd is binnen de sector. Over de andere jaren varieert het aantal tussen 1 en 3 on-site inspecties per jaar. Het aantal (AML/CFT) on-site inspecties is navenant hoger bij cambio's dan bij elk één van de andere financiële instellingen. Vergeleken met de cambio's is het aantal inspecties bij de geldverzendkantoren lager, welke onder meer toe te schrijven is aan het kleiner aantal van deze kantoren, maar ook het feit dat zij in tegenstelling tot de cambio's, de meeste onder toezicht staan van een internationaal opererende 'money transfer union' die reeds een uitgebreide en strenge controle uitoefent.

Er is nog geen sprake van een op risico gebaseerde aanpak bij de uitvoering van het AML/CFT toezicht op de sector, maar er heeft verdere verdieping plaatsgevonden in de inspecties van de cambio's. Het hebben van een AML/CFT compliance manual is één van de vereisten voor het verkrijgen van een vergunning. Verder moeten cambio's dagelijks alle transacties voorzien van de namen en overige 'Know Your Client' (KYC) gegevens opsturen naar de CBvS. Daarnaast moeten alle aankopen van valuta overgedragen worden aan de CBvS en worden de cambio's opnieuw voorzien van valuta ten verkoop. De off-site monitoring geschiedt op alle cambio's en geldverzendkantoren en is een continu proces. Echter is er een gering aantal on-site inspecties uitgevoerd en is er nog geen toezichtshandleiding geformaliseerd.

Financiële sector - Spaar- en Kredietcoöperaties

De Centrale Bank van Suriname heeft de bevoegdheid en het mandaat om toezicht te houden op de coöperatieve sector. De afdeling Toezicht Spaarinstellingen (TSP) verricht prudentieel toezicht alsook toezicht op de naleving van AML/CFT bij spaar- en kredietcoöperaties.

Zoals gesteld in de Bankwet 1956 en de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties, moet de CBvS zorgdragen voor het bevorderen van de ontwikkeling van een gezond bank- en kredietwezen, met inbegrip van het toezicht op de integriteit van de instellingen. Tevens houdt de CBvS ingevolge de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011, prudentieel toezicht op de coöperatieve sector. Het beleid van de afdeling TSP is gebaseerd op het strategisch plan 2018-

2021 van de CBvS. Hierin wordt onder andere opgenomen bij welke spaar- en kredietcoöperaties, de reguliere (prudentiele) on-site inspecties zullen worden uitgevoerd.

Hoewel de AML/CFT richtlijn 2016, uitgevaardigd door de toezichthouder, van toepassing is op alle financiële instellingen, wordt er nog geen AML/CFT toezicht gehouden op kredietcoöperaties. De AML/CFT richtlijn 2016 is in 2017 ingetrokken voor de coöperatieve sector. Vanwege de omvang, producten en het karakter van kredietcoöperaties is het besluit genomen om een vereenvoudigde AML/CFT richtlijn uit te geven voor deze sector, hetgeen is uitgestippeld in het afdelingsproject 'Anti Money Laundering' dat loopt tot het eerste kwartaal 2021. In 2017 werd eveneens besloten om integriteitsrichtlijnen uit te vaardigen via het project 'Corporate Governance'.

Financiële sector - Pensioen- en Voorzieningsfondsen

De afdeling TPF is belast met het toezicht en heeft de volgende stappen ondernomen:

1. In 2018 zijn de risico's van witwassen en terrorisme financiering geïnventariseerd voor de pensioen- en voorzieningsfondsen (pensioensector) om na te gaan of er een basis is voor AML/CFT toezicht op de sector;
2. In 2019 is de sector middels een sessie geïnformeerd over het belang van de NRA en de MER voor Suriname. Van april tot mei 2019 hebben de fondsen deelgenomen aan interactieve sessies inzake het bewustzijn over de ML/TF risico's binnen de pensioensector en de regels voor de gedragscode, waarna er hierover een presentatie is gehouden;
3. Verder is de sector geadviseerd om AML/CFT maatregelen en een gedragscode in hun beleid te implementeren, vooruitlopend op de uitvaardiging van de AML/CFT richtlijn en regels voor een gedragscode voor de pensioensector;
4. In juni 2019 hebben de pensioen- en voorzieningsfondsen hun commentaar gegeven op de concept AML/CFT richtlijn en de regels voor de gedragscode;
5. Op basis van de relevante opmerkingen van de sector zijn de concept richtlijnen aangepast en ter goedkeuring aangeboden aan de Governor van de CBvS.

Er wordt nog geen AML/CFT toezicht uitgeoefend. De off-site monitoring (prudentieel) geschiedt op alle onder toezicht staande pensioen- en voorzieningsfondsen en is een continu proces. De AML/CFT inspecties zullen worden toegevoegd aan de huidige prudentiële inspectie. De procedures voor het prudentieel toezicht (off-site monitoring en on-site inspectie) zijn vastgelegd in een handboek en geschieden conform dit handboek.

De niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen (DNFBP's)

De toezichthouder voor deze sector is expliciet in de Wet Melding Ongebruikelijke Transactie aangewezen, te weten de FIU. De FIU heeft de bevoegdheid en het mandaat om AML/CFT compliance controle uit te voeren over deze sub-sector.

De FIU houdt toezicht op de vier (4) sub-sectoren bestaande uit 35 notarissen, 215 advocaten, 40 accountants en 300 makelaars. De omvang van de sector in relatie tot de menskracht bij de

FIU, maakt het moeilijk tot bijna onmogelijk om effectief en regelmatig bezoeken ter plaatse te organiseren. Hierdoor blijven veel verdachte gevallen onopgemerkt.

Er is een algemeen proceduredocument voor inspecties van een DNFBP (niet gedateerd, maar wel te vinden op de FIU-website. In dit document is opgenomen dat de DNFBP een compliance programma moet hebben dat onder meer een risico gebaseerde aanpak moet hebben. Er zijn echter geen formele documenten van de FIU zoals handleidingen, 'Standard Operation Procedures' (SOPs) openbaar en bekend, waaruit objectief kan worden geconcludeerd dat toezicht vanuit FIU, risico gebaseerd plaatsvindt.

De algemene richtlijnen die aan de DNFBP's zijn gegeven zijn:

- a) Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (Wet MOT) en Wet Identificatieplicht Dienstverleners (WID) voor financiële en niet-financiële dienstverleners (2012);
- b) Compliance richtlijnen ter bevordering van de naleving en handhaving van de Wet MOT en WID, om het witwassen van geld en de financiering van terrorisme effectief te bestrijden (2015).

Er zijn geen specifieke richtlijnen voor de verschillende sub-sectoren binnen de DNFBP, naast de publicaties op de website van de FIU, waar enige globale uitleg gegeven wordt over zaken met betrekking tot AML/CTF, maar niet in de vorm van een richtlijn. Er is ook specifieke informatie opgenomen voor de notarissen, de advocaten, de makelaars en de accountants. Uit de informatie vanuit de notarissector (surveys, werkgroepssessies) blijkt echter dat, hoewel ze in een vroeg stadium zijn betrokken, er nog steeds een gebrek is aan diepgaande kennis en bewustzijn van AML/CFT. Dit is mede het resultaat van zwak toezicht en het niet opleggen van sancties.

Volgens de informatie uit de advocatensector (surveys, werkgroepssessies) is het sinds 2019, en vooral vanaf de start van de NRA, dat advocaten actief zijn benaderd door de FIU om aan de AML/CFT verplichtingen te voldoen. Ze zijn opgeroepen om compliance officers aan te stellen en hebben deelgenomen aan informatiesessies, waarin ze onder meer werden geïnformeerd over wat en hoe ze moesten rapporteren. Echter was er daarvoor nimmer contact met hun opgenomen.

De informatie uit de accountantssector (surveys, werkgroepssessies) laat zien dat ook deze groep pas in 2019, en met name sinds de start van de NRA, actief is benaderd door de FIU om aan de AML/CFT verplichtingen te voldoen. Ook zij zijn toen verzocht om compliance officers aan te stellen en hebben deelgenomen aan informatiesessies, waarin ze onder meer werden geïnformeerd over wat en hoe ze moesten rapporteren. Ook zij zijn vooraf niet eerder gecontact door de FIU.

In de makelaarssector geldt hetzelfde als bij de advocaten en accountants. De van hen bekomen informatie uit de surveys en de werkgroepssessies geeft aan dat ook hier de start van

de NRA ertoe heeft geleid dat de FIU hen heeft (her)benaderd om compliance officers aan te stellen en informatiesessies heeft georganiseerd over AML/CFT compliance.

De FIU als toezichthoudend orgaan heeft nog niet de volledige onafhankelijkheid om haar taken uit te oefenen. Als zij deskundigen wil inschakelen om haar te assisteren bij het toezicht, zal zij eerst toestemming van de PG moeten verkrijgen. Hetgeen niet alleen belemmerend werkt voor hun onafhankelijkheid, maar ook voor wat betreft de kwaliteit van de werkzaamheden die zij moeten uitvoeren.

De FIU heeft ook geen eigen beheer over haar budget wat het volledig zelfstandig operationeel zijn, bemoeilijkt. De middelen van de FIU zijn onderdeel van de staatsbegroting. Zij vallen onder het ministerie van Justitie en Politie. Op die begroting, noch van enig ander ministerie, is er voor de FIU een expliciete/aparte post opgenomen. De middelen zijn niet voldoende om haar toezichtstaken als zodanig uit te voeren (onder andere inspecties, trainingen, eventueel deskundigen aantrekken, technologische middelen aanschaffen, etc.).

De FIU is onvoldoende bemenst, mede gelet op de verhouding tussen het aantal beschikbare medewerkers bij de FIU en het aantal DNFBP's waarop zij toezicht moeten houden. Het aantal AML/CFT trainingen dat gevolgd is of vaardigheden die zijn opgedaan, zijn onvoldoende en ook niet sectorspecifiek gericht, waardoor zij ook niet in voldoende mate onderricht en uitgerust zijn om deze sector deugdelijk te superviseren.

Ook is het toezicht, voor zover het er is geweest, niet risico gebaseerd omdat er weinig dieptekennis is over de sectoren en er geen deugdelijke risicoanalyses gedaan zijn, terwijl de voorgeschreven procedures evenmin sectorspecifiek zijn.

Voor de handelaren in edelmetalen, edelstenen en goud, is de FIU ook belast met het toezicht conform de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties. Daarnaast is de Deviezencommissie, op basis van de Deviezenregeling, verantwoordelijk voor het verstrekken van vergunningen voor de uitoefening van de activiteiten van de goudopkopers en de controle op de naleving van de vergunningsvoorwaarden.

Deze sector heeft geen effectieve AML/CFT controle vanwege de volgende tekortkomingen in de praktijk. Onder meer is er geen coördinatie tussen de Deviezencommissie en de FIU als het gaat om AML/CFT gerelateerde controle op de sector. Het verouderd wettelijk kader van de Deviezencommissie (1947) heeft geen alomvattend geformuleerde en op AML/CFT risico's gebaseerde wet- en regelgeving voor het verkrijgen van een vergunning voor toetreding tot deze sector. Hoewel de Deviezencommissie via ontwikkelde en geïmplementeerde werkprocedures en werkinstructies, zijn dagelijkse werkzaamheden voor toezicht op de sector tracht uit te voeren, is deze niet toereikend en alomvattend om ervoor te zorgen dat bedrijven die de sector willen misbruiken voor het witwassen van gelden en terrorisme financiering, uit de sector gehouden worden. Er is gebrek aan een duidelijk en uitgebreid toezichtskader (duidelijk en doeltreffend toezichtsbeleid, procedures en handleidingen). Thans vindt de controle, alhoewel gebrekkig, slechts plaats op basis van controles, welke gebaseerd zijn op de algemene voorschriften zoals vervat in de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties.

De Deviezencommissie en de FIU beschikken niet over een deugdelijk begrip en waardering van de ML/TF/PF/C risico's binnen de sector. Er worden geen risicoanalyses voor de sector uitgevoerd en er zijn geen AML/CFT controleprogramma's voor on-site en off-site inspecties.

Er is bij de overheid onvoldoende bewustzijn of wil om middelen beschikbaar te stellen om de naleving van AML/CFT te waarborgen door de FIU als toezichthoudend orgaan. Middelen voor het waarborgen van de technische capaciteit, budgetten en hulpmiddelen zijn niet toereikend of beschikbaar. Uit de werkgroepsessies met stakeholders uit de sector - gehouden in de dataverzamelingsfase van de NRA - is naar voren gekomen dat er geen contact is tussen de sector en de FIU en er dus ook geen moral suasion uitgeoefend wordt, die een aanzienlijke impact kan hebben op het beheer van de sector en voldoende is om gedragspatronen positief te beïnvloeden.

Voor de autohandelaren gelden er geen bijzondere voorschriften voor het verkrijgen van een vergunning voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten, anders dan inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken (KKF).

Echter moeten autohandelaren volgens de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties en het gewijzigd Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties (SB 2012 no. 133), elke transactie welke verdacht lijkt of een transactie boven een bepaalde geldswaarde, melden bij de FIU welke voor deze sector als AML/CFT toezichthoudend orgaan fungeert en erop moet toezien dat de sector niet misbruikt wordt voor het witwassen van gelden en het financieren van terrorisme.

Voor wat betreft de effectiviteit van AML/CFT toezicht op de autohandelaren door de FIU kan worden opgemerkt dat de autohandelaren voldoen aan de wettelijke objectieve meldplicht bij de verkoop van voertuigen zoals opgenomen in het Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties (SB 2003 no. 45). Echter blijkt uit de rapportage dat wanneer het gaat om de subjectieve meldplicht, waarbij meldplichtige instellingen op basis van hun eigen inzichten risico's identificeren naar de mate van hoog, middelmatig en laag en dan zelf een melding moeten doen bij de FIU, er geen enkele melding is gepleegd. De FIU heeft in de periode 2015-2019, slechts 5 on-site inspecties en 15 keren een telefonische vragenlijst doorgenomen met de bedrijven (off-site inspectie). De stakeholders geven aan dat er geen contact is met FIU en dus ook geen moral suasion uitgeoefend kan worden, welke een aanzienlijke impact kan hebben op het beheer van de sector en voldoende is om gedragspatronen positief te beïnvloeden. Contact met de FIU betreft meestal het mailen van meldingen.

Voor de Gaming sector geldt dat zowel het wettelijk en regelgevend kader, de bevoegdheden en de financiering van de activiteiten van het toezichthoudend orgaan geregeld zijn in de Wet Toezicht en Controle Kansspelen. Voor wat betreft de risico gebaseerde benadering bij de monitoring en inspectie, kan aangemerkt worden dat het toezichthoudend orgaan slechts een signaleringsrol is toebedeeld in deze wet.

Gelet op het feit dat er geen coördinatie is tussen de Gaming Board en de FIU, spitst het toezicht zich onvoldoende toe op het opsporen en monitoren van de naleving van AML/CFT voorschriften door de sector, er beperkte doeltreffendheid van toezicht is vanwege meerdere toezichthouders binnen de sector in samenhang met ontoereikende signalerende

bevoegdheden en onvoldoende on-site inspecties, kan gesteld worden dat er geen effectieve toezicht wordt uitgeoefend op de sector kansspelen en casino's.

6.5 Effectiviteitsanalyse Financiële sector: indicatoren 3 – 13

Banken

De administratieve sancties kunnen door de Centrale Bank van Suriname worden opgelegd op basis van de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen. Er zijn echter geen uitgeschreven procedures voor de toepassing van de instrumenten. Voorts zijn er nog geen boetes opgelegd, maar er wordt gewerkt met het toekennen van de 'aanwijzing' om een bepaald gedragspatroon te volgen en moral suasion voor het teweegbrengen van gedrag- en structuurverandering. De banken erkennen de autoriteit van de Centrale Bank van Suriname, maar hebben tijdens de werkgroepsessies opgemerkt dat er onvoldoende handhaving plaatsvindt van wet- en regelgeving. Hoewel er aanwijzingen zijn opgelegd, is het aantal toegekende sancties minimaal en wordt geen gebruik gemaakt van andere/zwaardere sancties zoals het opleggen van boetes. De wet voorziet in onvoldoende mate in de verschillende facetten van handhaving.

De gebrekkige communicatie tussen de FIU en de bankensector alsook de disproportionele verhouding tussen opgelegde strafmaatregelen en het aantal doorgestuurde dossiers naar het Openbaar Ministerie voor verder onderzoek, is niet in lijn met het aantal aangemelde verdachte transacties.

Voor de effectiviteit van de toetreding tot de sector, voorziet de wet in 'entry controls' die echter niet voldoen aan alle FATF-vereisten. De bestaande richtlijnen zijn nog onvoldoende gestoeld op objectieve criteria. Echter zijn er geen nadere instructies en regelingen binnen de CBvS voor de toetsingscommissie en de procedure die de toetsingscommissie moet volgen.

Ook is er geen beschreven procedure hoe te handelen bij afwijzingen en andere situaties. Om risico op fraude/onethische praktijken te verminderen, zijn er wel richtlijnen vanuit de Centrale Bank van Suriname; de instellingen beschikken zelf over interne regels/documenten alsook preventieve en detectieve maatregelen.

In het kader van de integriteit van het personeel, is de compliance functie als een onafhankelijke functie bepaald en medewerkers kunnen anoniem meldingen doen. Echter vanwege politieke inmenging bij Staatsbanken of in Raden van banken waar de Staat aandelen heeft, kan opgemerkt worden dat het integriteitsprincipe weleens in geding komt bij de benoemingen van Raden en management.

Met betrekking tot de AML/CFT kennis van personeel, worden er jaarlijks (interne/externe) trainingen verzorgd aan het geheel personeel van de bank alsook specifieke trainingen aan diverse afdelingen en personen. De compliance manager is gecertificeerd met up-to-date kennis en de overige compliance officers volgen recente trainingen. Het personeel is op de hoogte van de acties die kunnen worden getroffen bij conflict of interest. Binnen banken zijn er nog onvoldoende criteria ontwikkeld waarmee vastgesteld kan worden als het personeel voldoende AML/CFT kennis en capaciteit heeft om ML gerelateerde werkzaamheden uit te voeren danwel risico's te detecteren.

Er zijn richtlijnen die de inrichting van de compliance functie regelen. De compliance functie heeft voldoende autoriteit. Het is een onafhankelijke functie op het niveau van senior

management en zij hebben rechtstreekse toegang tot zowel de directie als de RvC. Ook is het vereist dat de compliance officer gecertificeerd is, en hierdoor op de hoogte is van de laatste ontwikkelingen. Zij voert steekproefsgewijze controles uit en het is vereist dat periodiek een onafhankelijke controle wordt uitgevoerd op het compliance raamwerk. De compliance functie binnen banken is nog niet uitgewerkt conform een RBA en banken gebruiken nog geen objectieve criteria om risicosectoren in beeld te brengen en op basis daarvan, compliance regelingen aan te scherpen. AML-compliance werkzaamheden worden nog veel in het verlengde van bedrijfseconomische interne controle uitgevoerd en niet als een op zichzelf staande inspectie.

In de AML/CFT richtlijn 2016 is vastgelegd dat banken de identiteit van de uiteindelijke begunstigde moet vaststellen. Het verifiëren van de UBO (ultimate beneficial owner) is een standaardcontrole bij het uitvoeren van KYC/CDD. Er vinden periodieke reviews van dossiers plaats in plaats van een op risico gebaseerde controle op UBO's. Er is geen onderscheid in UBO's voor de risicosectoren. Er zijn geen dwingende richtlijnen naar klantgroepen om bij wisseling van eigenaren/management van bedrijven deze terstond door te geven. Er is geen register voor UBO's en er is geen eigen registratie binnen de banken.

Er wordt veelal gebruik gemaakt van de nationale identiteitskaart welke nog niet volledig is gedigitaliseerd. Uitwisseling van informatie tussen instituten is nog niet geïntegreerd, waardoor banken aangewezen zijn op handmatige/traditionele controle.

Het proces van verificatie van identiteitsbewijzen in het systeem is momenteel gaande. Het is nog niet duidelijk hoe de verificatie in dit kader vanuit de banken zal geschieden. Banken staan momenteel wel rechtstreeks in contact met de KKF voor het verifiëren van de KKF uittreksels. Ook wordt ter verificatie, andere documentatie opgevraagd. De banken hebben over het algemeen een banksysteem dat transactie-monitoring faciliteert. Klanten worden ingedeeld naar risicogroepen (low, medium, high) dat gekoppeld is aan de mate/frequentie van monitoring.

Ter bevordering van de samenwerking is er een Bankiersvereniging waar alle banken lid van zijn. Echter zijn er geen specifieke AML/CFT gerichte doelen geformuleerd of acties ondernomen.

Trustmaatschappijen

Er staan 4 trustmaatschappijen onder toezicht van de Centrale Bank van Suriname die allen verbonden zijn aan een moedermaatschappij, namelijk twee (2) verbonden aan verzekeringsmaatschappijen en twee (2) aan commerciële banken. De mate van implementatie van AML/CFT is gelijk aan de mate van AML/CFT implementatie van de moedermaatschappij/desbetreffende sector. De KYC/CDD wordt gedaan door de trustmaatschappij (initieel), waaronder 'screening customer name' en 'negative list'. Indien nodig wordt de CDD en de risicoanalyse verder opgepakt door de bank. Trustmaatschappijen doen zelf geen additioneel onderzoek bij PEPs die (potentiele) klanten zijn.

De trustmaatschappijen verbonden aan de verzekeringsmaatschappijen werken onder de processen en procedures van de verzekeringsmaatschappijen. Aangezien de verzekerings-

maatschappijen aan het beginstadium zijn van AML/CFT implementatie, geldt dit ook voor de AML/CFT implementatie bij de trustmaatschappijen.

Verzekeringssector

Hoewel er sancties kunnen worden opgelegd voor het niet naleven van AML/CFT wet- en regelgeving, worden de instellingen thans niet getoetst op de naleving van AML/CFT (wetgeving) en worden nog geen boetes opgelegd. Anderzijds zijn de instellingen van mening dat de wetgeving verouderd is en de weergegeven sancties onvoldoende zijn. Volgens de sector ontbreekt het de instituten en organen in ons land aan kennis en faciliteiten voor AML/CFT onderzoek en monitoring, maar ook binnen de sector is er nog onvoldoende kennis inzake AML/CFT wetgeving en sancties. De CBvS kan volgens de wet een geldboete aan verzekeraars opleggen bij een AML/CFT overtreding. Echter heeft de toezichthouder nog geen concrete AML/CFT instructies en richtlijnen uitgevaardigd voor de sector, en voert zij nog geen AML/CFT toezicht uit op verzekeraars. De toezichthouder hanteert over het algemeen in haar toezichtwerkzaamheden, vooralsnog moral suasion bij het teweegbrengen van gedrag- en structuurverandering bij de instellingen. Er wordt door de toezichthouder nog geen AML/CFT toezicht gehouden op de verzekeringssector, waardoor de instellingen nog niet getoetst worden op de naleving van AML/CFT (wetgeving).

De toetredingsprocedure van de verzekeraars is tweeledig, waarbij een 'verklaring van geen bezwaar' wordt verstrekt door de CBvS als toezichthouder en de vergunning door het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (voorheen Handel, Industrie en Toerisme).

Er zijn nog geen richtlijnen die specifieke AML/CFT aspecten regelen voor verzekeraars, maar bij de toetreding wordt gekeken naar de herkomst van het kapitaal en vindt er de 'fit & proper' toetsing plaats van bestuurders en commissarissen.

Ten aanzien van het personeel wordt op basis van interne regels, de werving- en selectieprocedure uitgevoerd door de afdeling Human Resources. Er wordt onder andere 'due dilligence', online-onderzoek en referentiecontrole verricht op de sollicitant.

Medewerkers die een transactie vermoeden van AML/CFT door een klant, kunnen op basis van de klokkenluidersregeling hiervan (anoniem) rechtstreeks rapportage doen. De meldingen worden onderzocht door de compliance officer, een onafhankelijke functie met een direct contact/rapportagelijijn naar de RvC van de instelling.

Het AML/CFT bewustzijn bevindt zich in deze sector in de beginfase. Door het bijwonen van trainingen wordt aan kennisverrijking gedaan, maar overall moeten verzekeraars nog een trainingenbeleid opmaken ten aanzien van AML/CFT. Bijscholing van de medewerkers geschiedt volgens het beleid van de instellingen minimaal 1 keer per jaar, maar is ook afhankelijk van het aanbod. Een grote verzekeraar is gestart met AML/CFT bewustzijn voor het heel personeel, inclusief verzekeringsagenten.

In het kader van compliance zijn processen gericht op een RBA op gang gebracht, terwijl reeds opgezette processen worden aangepast/verbeterd conform de FATF-aanbevelingen. De compliance officer bij de grote verzekeraar is gecertificeerd. De grote verzekeraar heeft een compliance programma (in oprichting) met standaardelementen, welke onderdeel is van het

risicomanagementprogramma. Overige verzekeraars moeten een aanvang maken of aanpassingen brengen in hun risicomanagementprogramma/compliance programma.

Er worden interne audits uitgevoerd door onafhankelijke audit functionarissen en de externe accountant toetst bij sommige verzekeraars of naast de bedrijfseconomische controles, algemene AML/CFT indicatoren zijn ingebed in het systeem.

Er is thans geen (onafhankelijk) systeem om UBO's te controleren. Onderzoek in de vorm van CDD naar de UBO wordt verricht bij levensverzekeringen (gezien de wettelijke meldingsplicht). Er wordt niet altijd onderzoek gedaan naar de natuurlijke persoon, bijvoorbeeld ingeval de begunstigde een stichting is, wordt geen CDD gedaan naar de UBO's hiervan. De grote verzekeraar heeft formulieren ontwikkeld inzake de UBO-identificatie; dit format kan overwogen worden door de overige leden van de SURVAM.

In het kader van de deugdelijke identificatie worden de documenten van de cliënten, waaronder identificatiebewijzen, getoetst op authenticiteit. De Surinaamse overheid is overgestapt naar een verplichte e-ID (met biometrische gegevens) voor elke burger, waarna bekeken zal worden hoe de verificatie in dit kader vanuit de verzekeraars zal geschieden. De KKF kan als onafhankelijke instantie worden geraadpleegd ter verificatie van KKF-uittreksels en de database van de politie voor verificatie van het nummerbewijs. De grote verzekeraar controleert de klanten tegen de buitenlandse watchlists/controlelijsten.

De instellingen hebben geen specifiek AML/CFT systeem, maar beschikken over geautomatiseerde systemen die verder moeten worden geüpgraded. De grote verzekeraar heeft een gedegen geautomatiseerd systeem, waarbij voor controle op transacties gebruik gemaakt wordt van rapporten uit het systeem Crystal. Echter vindt er thans bij geen van de verzekeraars een update van (bestaande) klantdossiers plaats.

Alle verzekeraars zijn vertegenwoordigd in de SURVAM die als gesprekspartner/representatieve organisatie inzake verzekeringsaangelegenheden fungeert. Echter is er binnen en vanuit de SURVAM nog geen sprake van AML/CFT bewustzijn.

Geldtransactiekantoren

Bij deze geldtransactiekantoren zijn administratieve sancties gering. Er zijn strikte toegangregels die de toetreding van cambio's tot de sector vrij moeilijk maken.

Er is eveneens een strikt beschreven aanvraagprocedure die gevolgd moet worden, en documentatie met betrekking tot het management en de bedrijfsoperaties die moeten worden ingediend bij de CBvS. Daarnaast is de steun van de supervisie van internationale verenigingen waaraan de geldverzendkantoren zijn aangesloten, ook een toegevoegde waarde. Er is sprake van een kleine bedrijfsomvang en eenvoudige soort van dienstverlening (alles wordt lokaal afgehandeld), maar er is dagelijkse rapportage aan de supervisors.

Aan de andere kant is het lage niveau van AML-bewustzijn bij het identificeren van hoog risicoprofielen, een punt van zorg. Bovendien hebben bijna alle geldtransactiekantoren een (internationale) toezichthoudende unie met zeer strikte regels. Er is geen gestructureerd Human Resources beleid (bij cambio's) met betrekking tot het kennisniveau en de trainingen inzake AML/CFT voor compliance medewerkers. De vereisten worden veelal afgestemd op die van de CBvS als toezichthouder. Bij geldverzendkantoren geldt hetzelfde beeld als bij de

cambio's. Echter is het instapniveau van het personeel bij deze kantoren hoger, en vanwege de eisen van de externe/internationale vereniging is er een strikte screening van personeel, hun kennisniveau, maar ook van hun bekwaamheid bij het implementeren van de verfijnde werkwijze voorgeschreven door de vereniging. De feitelijke bescherming van het personeel is niet geregeld en hun optreden is niet 100% onafhankelijk. Daarnaast zijn er weinig interne regelingen inzake bescherming van de organisatie.

Met betrekking tot de geldverzendkantoren is er een strenge rol van de externe/ internationale union. Bij deze kantoren zijn de systemen ter identiteitsverificatie ook verbonden met watchlists en andere informatiebronnen. Bij cambio's is er sprake van simpele 'on-spot' transacties en vindt er per transactie een 'suspicious transaction reporting' (STR), regelmatige (dagelijks) rapportage plaats aan de CBvS en de FIU.

Het systeem van de geldverzendkantoren is verfijnder en geïntegreerd met de internationale union. De cambio's hebben geen toegang tot enige databank ter verificatie van de identiteit van hun cliënten. De ID-kaart is in beginsel het identificatiebewijs waarmee cliënten zich op voorhand identificeren. Naast de ID-kaart wordt voor de CDD, additionele documentatie opgevraagd zoals een CBB-uittreksel en een KKF-uittreksel.

Geldverzendkantoren hebben via hun buitenlandse/externe unions wel toegang tot informatie inzake internationale controlelijsten, ter identiteitsverificatie van cliënten. Zij verrichten een gedegen onderzoek inzake de identificatie en verificatie van cliënten, aangezien het hier namelijk een relatie betreft tussen twee partijen, alsook twee organisaties/bedrijven die ervoor moeten zorgdragen dat de geldovermaking tot standkomt.

Bij de geldverzenkantoren zijn de systemen ter identiteitsverificatie ook verbonden met watchlists en andere informatiebronnen.

Er is een vereniging van cambiohouders in Suriname. Zij zijn ook partner bij gesprekken met de CBvS inzake regulering van de financiële situatie in Suriname, zeker in tijden waar de koers een enorme spurt neemt en zich een zwarte markt voor de valutatransacties ontwikkeld. De vereniging werkt ook aan de bewustwording van de ML-dreigingen binnen de sector en de regulering zoals wordt voorgesteld door de CBvS.

De geldverzendkantoren hebben geen lokale vereniging, wel binnen de union (internationaal) waaronder ze vallen.

Spaar- en Kredietcoöperaties

De toezichthouder oefent nog geen AML/CFT toezicht uit op de coöperatieve sector en er zijn thans geen concrete AML/CFT instructies en richtlijnen uitgevaardigd voor de sector. Derhalve zijn er nog geen administratieve en strafrechtelijke sancties toegepast. De toezichthouder hanteert voor de nodige gedrag- en structuurverandering bij spaar- en kredietcoöperaties, (voornamelijk) moral suasion, maar heeft in de afgelopen 5 jaren, één (1) 'aanwijzing' gegeven aan een kredietcoöperatie vanuit prudentiele overwegingen.

De CBvS heeft wel toetredingsregels voor de diverse categorieën van kredietcoöperaties. De herkomst van het kapitaal moet worden aangegeven met de ondersteunende documenten. Voor de inrichting van AML/CFT processen en procedures binnen de bedrijfsvoering, hebben de coöperaties richtlijnen ontvangen van de toezichthouder.

Er geldt een geheimhoudingsplicht voor elke medewerker, maar er kan niet bewezen worden dat elke medewerker zich hiaraan houdt. Hoewel er vanuit de sector geen meldingen zijn gedaan aan de bevoegde instanties, zijn er geen richtlijnen die de medewerkers die vermoedens rapporteren, beschermen. Er zijn geen specifieke voorzieningen getroffen om de integriteit aangaande AML/CFT van het personeel te monitoren en bevorderen.

AML/CFT bewustzijn bevindt zich in de beginfase. Er is nog geen verplichting voor het trainen van medewerkers, waardoor een AML/CFT trainingenbeleid ontbreekt. Echter heeft het personeel van de spaar- en kredietcoöperaties in beperkte mate AML/CFT trainingen gevolgd.

De bedrijfsvoering van spaar- en kredietcoöperaties is niet gebaseerd op een RBA. De functie van compliance officer is nog niet ingevuld en er is thans ook geen sprake van AML/CFT audits. Echter vindt er wel KYC/CDD plaats, ook van de uiteindelijke begunstigde en wordt de bron van herkomst nagegaan. Echter is er geen (onafhankelijk) systeem waarbij UBO's kunnen worden gecontroleerd.

Bij de gesloten vorm van coöperaties zijn de gegevens van de werknemer bekend bij de Human Resources Management (HRM) afdeling. De gesloten kredietcoöperaties verifiëren de identiteit van de cliënt voornamelijk bij de HRM afdeling van de maatschappij waar de cliënt werkzaam is en/of met een CBB-uitreksel.

De implementatie van AML/CFT in de coöperatieve sector ligt nog in de startblokken en de coöperaties hebben onder andere nog geen beleid inzake het identificeren, screenen en administreren van mogelijke AML/CFT transacties. Er is geringe beschikbaarheid en toegang tot informatiebronnen. De KKF is één van de weinige onafhankelijke instanties die kan worden geraadpleegd ter verificatie van informatie inzake rechtspersonen. Er is geen overkoepelende organisatie van kredietcoöperaties in Suriname.

Pensioen- en Voorzieningsfondsen

Bij de pensioen- en voorzieningsfondsen is het AML/CFT toezicht nog in de beginfase en zijn er nog geen AML/CFT inspecties uitgevoerd. Ook is het AML/CFT bewustzijn in de sector minimaal. De toezichthouder hanteert bij haar toezichtwerkzaamheden voornamelijk moral suasion bij het teweegbrengen van gedrag- en structuurverandering bij pensioen- en voorzieningsfondsen. Administratieve en strafrechtelijke sancties zijn nog niet van toepassing.

Het Algemeen Pensioenfonds is enig in zijn soort en is per wet opgericht. Omdat er nog geen AML/CFT toezicht wordt gehouden, vindt er bij toetreders en de vergunningverlening van reeds opererende pensioenfondsen, thans geen toetsing plaats naar nalevingscontroles inzake AML/CFT.

Er zijn geen specifieke voorzieningen getroffen om de integriteit aangaande AML/CFT van het personeel te monitoren en te bevorderen. De instellingen hebben geen procedure aangaande AML/CFT en de meeste hebben geen klokkenluidersregeling. Ook hebben de pensioenfondsen aangegeven nooit eerder meldingen inzake AML/CFT te hoeven doen.

Het personeel van de werknemerspensioenfondsen en het APF hebben nog geen specifieke AML/CFT trainingen gevolgd en het AML/CFT bewustzijn bevindt zich nog in de beginfase. Bij de

werknemerspensioenfondsen en het APF is de compliance functie niet ingevuld. Er is geen specifiek beleid omtrent AML/CFT naleving en er vinden geen AML/CFT audits plaats.

De fondsen hebben ook geen systemen voor transactie-monitoring. Bij de fondsen vindt er nog geen identificatie en registratie plaats van mogelijke ongebruikelijke of grote transacties. Ingeval de cliënt een werkgever is, betreft het bedrag aan premieafdrachten het totaal van het personeel. De overmakingen geschieden (voornamelijk) via girale overmakingen via de commerciële banken. De banken in kwestie voeren dan ook zelf CDD uit op de cliënt. Het identificatiedocument (ID-kaart) is één van de primaire documenten die vereist is voor onder meer KYC/CDD. Het systeem van het APF is gelinkt aan het CBB alwaar de echtheid van de ID-kaart wordt gecontroleerd. Bij het werknemerspensioenfondsen geschiedt verificatie voornamelijk bij de HRM afdeling. KYC/CDD geschiedt, naast het identiteitsbewijs, ook door middel van additionele documentatie zoals een werkgeversverklaring.

Bij resolutie van 8 augustus 2018 is de Vereniging van Pensioenfondsen in Suriname (Pensioenfederatie Suriname) opgericht. De Pensioenfederatie Suriname heeft als doel de werkzaamheid en de samenwerking van de pensioenfondsen te bevorderen en de belangen te behartigen van de pensioenfondsen bij de overheid, de toezichthouder en het bedrijfsleven in Suriname.

6.6 Effectiviteitsanalyse niet-financiële bedrijven en beroepsgroepen: indicatoren 3 - 13

Advocaten, Notarissen, Accountants, Makelaars

De administratieve sancties conform de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties zijn nooit toegepast in de vier (4) sectoren. Noch van de FIU, noch uit de informatie van de werkgroepssessies kan een verklaring hiervoor worden gevonden. Bij notarissen biedt de Wet Notarisambt 2019 (SB 2019 no. 119) disciplinaire sancties die tevens administratieve sancties zijn bv ontzetting uit het ambt en administratieve boetes. Dit ambt kent echter nog geen Tuchtcollege, waardoor er nog geen klacht wegens niet naleving van AML/CFT regelgeving kan worden ingediend. De FIU kan deze disciplinaire sancties niet zelf opleggen.

Bij de advocatensector kunnen, vanwege het niet eerder toegepaste toezicht, mogelijke overtredingen en niet naleving niet aangepakt worden en geen sancties worden opgelegd.

De Advocatenwet (SB 2004 no. 42) kent echter wel administratieve/disciplinaire sancties. Het Tuchtcollege die deze sancties kan opleggen is geïnstalleerd; er zijn statistieken over gevallen die zijn voorgelegd, maar er is geen specificatie over de aard van de gevallen. Daarom kan geen conclusie worden getrokken of er sancties zijn opgelegd in het kader van AML/CFT.

Bij de accountantssector is het toezicht voor accountants pas in 2019 gestart met de Wet Suriname Chartered Accountants Institute (Wet SCAI - SB 2018 no. 92), waardoor het toezicht ontbreekt en mogelijke overtredingen en niet naleving niet zijn aangepakt, en er dus geen sancties zijn opgelegd.

De Wet SCAI bevat voor de accountant, administratieve/disciplinaire sancties zoals het doorhalen uit het register en administratieve boetes. Het Tuchtcollege die deze sancties kan opleggen is nog niet geïnstalleerd en daarom kan daar nog geen klacht wegens niet naleving van AML/CFT regelgeving worden ingediend.

Voor de makelaarssector kan uit de informatie van de werkgroepen geen verklaring worden afgeleid waarom er geen sancties zijn opgelegd. Ook de diverse rapporten van de FIU geven geen uitleg. Zoals eerder vermeld zijn de makelaars pas actief betrokken in 2019, het toezicht ontbrak daarvoor en daarom zijn mogelijke overtredingen en niet naleving niet aangepakt, en zijn er dus geen sancties opgelegd.

Er zijn voornamelijk geen administratieve disciplinaire sancties vanuit de FIU beschikbaar noch direct via AML/CFT wetgeving (in de zin dat zij dat zelf kunnen opleggen), noch indirect via regelgeving vanuit het beroep (in de zin dat zij een klacht kunnen indienen bij een Tuchtcollege om bijvoorbeeld een makelaar te schorsen).

Er is wel een Tuchtcommissie van de Associatie van Makelaars in Onroerend Goed (AMOG) op basis waarvan lidmaatschapsrechten ontnomen of beperkt kunnen worden, maar niet iedere makelaar is lid van de AMOG, en het zijn geen sancties die bedrijfsuitoefening ontnemen of beperken. Er zijn strafsancities volgens de wet maar deze worden niet toegepast. Daarnaast geldt dat vanwege een onvoldoende juridisch kader het strafsancitieskader onvolledig, niet doeltreffend en effectief is.

Voor de drie sectoren: notarissen, advocaten en accountants zijn er voor de beroepsbeoefenaars duidelijke en wettelijk vastgelegde instapvereisten (een hogere opleiding,

praktijktraining/stage, voordat men als zodanig wordt toegelaten), er zijn registers die worden bijgehouden en publiekrechtelijke beroepsorganisaties die een zekere regelgevende bevoegdheid hebben.

Bij de makelaars ontbreekt voorsnog een wettelijk verplichte opleidingsvereiste, hoewel men in de praktijk wel pas na enige stage in de Makelaardij toegelaten wordt; voorts is beëdiging verplicht.

Voor alle sectoren ontbreken expliciete regels voor management/bestuurders (andere dan de dienstverlener zelf). Adequate AML/CFT controles of compliance handleidingen ontbreken. De behoefte van compliance officers is ook niet geheel conform hetgeen is voorgeschreven door de FATF-aanbevelingen (of wel aanwezig, maar niet zelfstandig of onvoldoende getraind en geschikt voor de taak of niet aanwezig). Bij geen van de sectoren is een vergunning voorgeschreven voor het verrichten van werkzaamheden.

Het integriteitsniveau is in deze sectoren moeilijk in te schatten; hetzelfde geldt voor integriteitsfalen. De sectoren onderkennen dat er sprake is van corruptie en dat dit een negatieve impact heeft, maar ontkennen enige betrokkenheid daarbij. Er zijn geen regelingen die de klokkenluider beschermen.

De kennis in deze sectoren met betrekking tot AML/CFT is matig tot slecht. Dit is mede versterkt door de afwezigheid van toezicht.

Er zijn geen geschikte AML/CFT trainingsprogramma's en materialen beschikbaar of programma's die ervoor moeten zorgen dat alle geschikte medewerkers worden opgeleid. Ook een permanente opleiding van medewerkers om te zorgen voor actuele kennis van AML/CFT wetten, beleidslijnen en procedures ontbreekt. De accountants hebben aangegeven wel wat trainingen te hebben gevolgd, deze zijn echter gegeven op vrijwillige basis.

Er zijn geen effectieve interne AML/CFT compliance functies en er zijn ook onvoldoende bekwame compliance officers op senior managementniveau. Het is niet gebleken dat er intern disciplinaire maatregelen worden getroffen bij overtreding van AML/CFT regelingen, of dat er externe audits worden uitgevoerd.

De beschikbaarheid en toegang tot informatie over de uiteindelijk eigendom/begunstigde is slecht te noemen, in die zin dat er landelijk geen registers zijn voor de UBO's (uiteindelijk begunstigde), trusts en andere constructies. Uitgebreide informatie is dus niet beschikbaar. Hetzelfde geldt voor de bevoegde autoriteiten. Transparantie met betrekking tot UBO-belangen is dan ook beperkt aanwezig. Er zijn onvoldoende eisen in de regelgeving die (betrouwbare) verificatie mogelijk maken. Het handelsregister beschikt over informatie van rechtspersonen, zij geven uittreksels af met een droge stempel, maar als iemand het document zou vervalsen, zijn er geen middelen om de authenticiteit te verifiëren. Hetzelfde geldt voor uittreksels van de burgerlijke stand of identiteitsdocumenten.

Adequate en effectieve AML/CFT monitoring en STR-rapportagesystemen in de sectoren ontbreken omdat er sprake is van weinig of geen gebruik van informatiesystemen/technologische middelen voor identificatie of het bewaren van informatie. Voorts zijn er geen transactie-records beschikbaar die AML-screening en -monitoring zouden kunnen faciliteren.

De systemen om de DNFBP's te ondersteunen bij: PEP screening, effectieve identificatie en opslag van complexe, ongebruikelijke en grote transacties of verdachte transacties, dan wel bij het monitoren van cliënten of transacties teneinde personen of belangen te identificeren aangewezen bij Resolutie van de VN Veiligheidsraad, ontbreken.

Voor de accountantssector kan nog worden opgemerkt dat zij, zowel vanuit de Accountancy regelingen als vanuit AML/CFT wetgeving, controletaken hebben waarbij men zaken moet onderzoeken, screenen, vastleggen en monitoren. Tot nog toe zijn die controletaken uitgeoefend vanuit die beroepsverplichtingen (code of conduct), en niet vanuit oogpunt van het AML/CFT compliance. Er zijn enkele onafhankelijke en betrouwbare informatiebronnen om transactiepatronen van klanten vast te stellen, maar deze zijn niet altijd gemakkelijk en/of vrij toegankelijk. Vooral waar het betreft het controleren van criminele/verdachte financiële stromen is er een gemis aan onafhankelijke en betrouwbare informatiebronnen.

De 4 sectoren hebben beroepsverenigingen. Die van de notarissen (Surinaamse Notariële Beroepsorganisatie - SNB), advocaten (Surinaamse Orde van Advocaten - SOVA) en accountants (SCAI) zijn bij wet ingesteld en zijn tevens publiekrechtelijk ingesteld, met verplichte lidmaatschap. Ze hebben een zekere regelgevende bevoegdheid en moeten fungeren als communicatiekanaal met autoriteiten.

Dit geschiedt nog niet of niet afdoende op het gebied van AML/CFT (notarissen en advocaten hebben vanuit hun beroep wel iets meer contact met justitiële autoriteiten, maar een gericht contact specifiek bedoeld voor AML/CFT, is er nog niet of onvoldoende aanwezig). Bij makelaars is er een privaatrechtelijke vereniging (AMOG) waar lidmaatschap niet verplicht is of kan zijn. Ook hier geldt dat communicatie met de autoriteiten op het gebied van AML/CFT nog op een laag pitje is.

Er is binnen de sectoren nog geen sprake van samenwerking en informatie-uitwisseling, hoewel de regelingen (instellingswetten/statuten) die ruimte wel bieden.

Handelaren in edelmetalen, edelstenen en goud

Hoewel er administratieve sancties beschikbaar zijn, is deze sub-sector niet bekend met inspecties uitgevoerd door de FIU en wordt de handhaving door de toezichthouder nagelaten. Er zijn door de sub-sector geen objectieve en subjectieve meldingen gedaan aan de FIU. Strafrechtelijke sancties worden niet toegepast. De toezichthouder is niet de vergunningverlener en heeft geen rol bij de toewijzing van de vergunning. Dat geschiedt door de Deviezencommissie. Er is geen wet- en regelgeving alsook procedures 'in place' hoe de AML/CFT toetsing geïncorporeerd moet zijn bij de toetsing voor toetreding tot de sector. Er zijn geen procedures uitgewerkt binnen de sector inzake integriteitswaarborging van het personeel en management. Tijdens de NRA-analyses is uit de werkgroepsessies gebleken dat de bedrijven binnen deze sector geen AML/CFT taken hebben opgenomen in de dagelijkse taakomschrijving van de personeelsleden. Door gebrek aan deze taken kan er hieromtrent ook geen bewustzijn of kennis zijn bij het personeel.

Er is geen beleid inzake trainingen ter vergroting van de AML/CFT kennis van het personeel. Verder zijn medewerkers niet op de hoogte van de nalegingsvoorschriften en rapportageprocedures en verplichtingen van AML/CFT. Er zijn geen compliance programma's en manuals beschikbaar, geen compliance officers aangesteld en ook geen disciplinaire maatregelen inzake ML overtreedingen.

Ook deze sub-sector kampt met gebrek aan UBO-controle. Voor het kopen van juwelen of het verkopen van goud is geen identificatie vereist. Bij het raffineren en exporteren werkt het raffinagebedrijf slechts met bedrijven die een goudopkoopvergunning van de Deviezencommissie hebben.

Deze sub-sector heeft geen adequate identificatie-infrastructuur en is er geen betrouwbare informatie-databank beschikbaar of AML/CFT identificatie-infrastructuur waarvan AML/CFT gereguleerde instellingen gebruik kunnen maken voor het doen van onderzoek en monitoring. De sector maakt ook geen gebruik van geavanceerde ICT-systemen. Er is geen rapportage en monitoring van verdachte activiteiten bij deze sector in Suriname. Zij doen geen melding en registratie van verdachte activiteiten. Verder blijkt dat de toezichthouder zelfs na daadwerkelijke on-site en off-site controle in bijvoorbeeld 2018 geen vervolgactie onderneemt tegen de bedrijven, als blijkt dat er geen meldingen en onderzoek van verdachte transacties plaatsvinden. De bedrijven zijn in dit geval niet erop gewezen door de toezichthouder dat zij niet over adequate en geschikte AML/CFT monitoring- en MOT rapportagesystemen beschikken. Tijdens de NRA-analyses is uit de werkgroepen gebleken dat onafhankelijke en betrouwbare informatiebronnen in deze sector ontbreken behalve voor de grootschalige producenten van goud. Voor deze sector geldt dat er geen uitgebreide, gestructureerde, geïntegreerde en betrouwbare historische informatie van transacties en klanten wordt bijgehouden.

Er bestaan geen samenwerkings-, vak- of beroepsorganisaties binnen de sector voor handel in edelmetalen, edelstenen en goud en de kleinschalige en grootschalige producenten van goud.

Handelaren in nieuwe auto's

Uit de resultaten van het NRA-onderzoek blijkt dat er nauwelijks inspecties door de FIU ter controle van de naleving van met name de meld- en registratieplicht van ongebruikelijke en verdachte transacties door autohandelaren plaatsvinden.

Voor wat betreft de strafrechtelijke sancties vanuit de FIU kan gesteld worden dat, hoewel er strafrechtelijke sancties als tools voor de handhaving beschikbaar zijn, de toezichthouder niet of onvoldoende controleert. Er is dus geen sprake van effectieve controle en handhaving op de naleving van AML/CFT gerelateerde activiteiten en de toepassing van strafrechtelijke sancties bij eventueel geconstateerde overtredingen. Voor de autohandelaren gelden geen bijzondere (AML) voorschriften voor het verkrijgen van een vergunning voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten, anders dan inschrijving in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel en fabrieken (KKF).

De autohandel in Suriname is zeer kwetsbaar voor het witwassen van geld en voldoet niet aan de standaarden voor de naleving van de AML/CFT vereisten vanwege het ontbreken van toegangscontroles bij de vergunningverlenende instanties zoals duidelijk geformuleerde controlesystemen conform de wet; een goed begrip van en waardering voor ML en TF risico's binnen deze sector; het uitvoeren van effectieve controle op licentie- en instapcontroletaken; en het ontbreken van een duidelijk en uitgebreid kader voor de licentie- en registratievereisten in de sector.

Uit de werkgroepsessies van de NRA dataverzamelingsfase blijkt naast het bedrijfseconomisch aspect, ook compliance met AML/CFT regels een rol te spelen. Dit vanwege de hoge kwaliteitseisen die de meestal gerenommeerde autofabrikanten aan de autohandelaren stellen in ruil voor de nationale of regionale vertegenwoordiging van het merk. Ook hebben de bedrijven op papier tenminste een goed beschreven klokkenluidersregeling, die bescherming biedt aan het personeel tegen de gevolgen van de rapportage van MOT meldingen of andere acties bij het voldoen aan AML/CFT verplichtingen.

Echter blijkt het, gezien het feit dat er weinig aan zelf-signalering gedaan wordt, toch evident dat AML/CFT bewustzijn geen bedrijfscultuur is, maar opgedragen is door de wet en de buitenlandse autofabrikanten.

Uit de NRA-onderzoek is gebleken dat de bedrijven binnen deze sector wel AML/CFT taken hebben opgenomen in de dagelijkse taakomschrijving van de personeels-leden. Vanwege zakelijke banden met gerenommeerde autofabrikanten dienen de bedrijven en het personeel te voldoen aan bepaalde standaarden waarbij kennis en bewustzijn van AML/CFT een cruciaal onderdeel is.

Verder is naar voren gekomen dat de autohandelaren beschikken over compliance functies gebaseerd op AML/CFT 'risk based approach' en dat er gedegen invulling gegeven is aan die functies binnen de bedrijven. Echter wordt er, waarschijnlijk vanwege bedrijfseconomisch oogpunt, niet veel gedaan aan de strikte toepassing. Bij de autohandelaren worden de uiteindelijke eigenaren/begunstigden niet geregistreerd voor zover de handels-/bedrijfswetgeving dat niet vereist.

Deze sector heeft geen adequate identificatie-infrastructuur en geen betrouwbare informatie databank beschikbaar of een AML/CFT identificatie-infrastructuur waarvan gebruik gemaakt kan worden voor het doen van onderzoek en monitoring. De sector maakt ook geen gebruik van geavanceerde ICT-systemen. De controle strekt zich niet verder uit dan KYC. Er is geen rapportage en monitoring van verdachte activiteiten bij deze sector in Suriname. Uit de rapportage van de bedrijven blijkt dat zij geen melding en registratie doen van verdachte activiteiten. Onafhankelijke en betrouwbare informatiebronnen zijn in deze sector wel aanwezig bij de individuele bedrijven maar geen uitgebreide, gestructureerde of geïntegreerde en betrouwbare historische informatie van transacties en klanten.

Er bestaan geen samenwerkings-, vak- of beroepsorganisaties binnen de sector.

Kansspelbedrijven en Casino's

Het NRA-onderzoek wijst uit dat deze sub-sectoren niet bekend zijn met inspecties door de FIU ter controle van de naleving van met name haar meld- en registratieplicht van ongebruikelijke en verdachte transacties. Ook blijkt dat er vanuit de Wet Toezicht en Controle Kansspelen, geen administratieve sancties opgelegd kunnen worden bij specifieke AML/CFT vergrijpen, omdat het toezichthoudend orgaan slecht een signaleringsfunctie heeft. Gebrekkige controle van de FIU leidt tot te weinig administratieve sancties. Er is in de praktijk geen actieve zichtbare rol van de Gaming Board. Deze gebrekkige controle van de toezichthouder leidt ook tot ondermaatse strafrechtelijke sancties.

Voor de uitgifte van exploitatievergunningen zijn er geen speciale (AML) regelingen voor deze sector. Het ministerie van Justitie en Politie is belast met de uitvoering en aanscherping van het vergunningenbeleid, terwijl de Gaming Board een adviserende en toezichthoudende rol vervult. Er zijn geen trainingsprogramma's en bewustwordingssessies ten behoeve van het personeel. Medewerkers zijn onvoldoende bekend met de procedure inzake rapportage van vermeende ML/TF/PF/C situaties. Binnen de Wet Toezicht en Controle Kansspelen is niets geregeld omtrent de bescherming van het personeel van de bedrijven die kansspelen aanbieden tegen negatieve gevolgen als gevolg van de rapportage van een MOT melding of andere acties die voldoen aan AML/CFT verplichtingen. Daarnaast hebben de bedrijven geen klokkenluidersregeling.

De compliance functie is niet uitgewerkt in effectieve procedures en werkinstructies. In de Gaming sector worden de uiteindelijke handelaren niet geregistreerd voor zover de handels- en bedrijfswetgeving dat niet vereist. Uitgebreide informatie over de structuur, het beheer, de controle en de uiteindelijke begunstigde in bedrijven, trusts en soortgelijke juridische entiteiten is niet direct beschikbaar en kan niet tijdig worden geraadpleegd door bevoegde autoriteiten. De sector heeft geen adequate identificatie-infrastructuur en heeft geen betrouwbare informatie databank beschikbaar of AML/CFT identificatie-infrastructuur waarvan AML/CFT gereguleerde instellingen gebruik kunnen maken voor het doen van onderzoek en monitoring. Er is geen rapportage en monitoring van verdachte activiteiten bij deze sector in Suriname. Uit de rapportage van de bedrijven blijkt dat zij geen melding en registratie doen van verdachte activiteiten. Er is geen toegang tot onafhankelijke informatiebronnen anders dan de KKF. Er bestaan geen samenwerkings-, vak- of beroepsorganisaties binnen de sector.

6.7 Kapitaalmarkt

De Surinaamse kapitaalmarkt valt onder het toezicht het Direktorat Toezicht Kredietwezen van de Centrale Bank van Suriname (CBvS). Bij het bestuderen van het wettelijk kader betreffende de kapitaalmarkt, zoals vastgelegd in de Wet Kapitaalmarkt 2014 (SB 2014, no. 53), valt op dat deze vooral gericht is op de regulering van effectentransacties die via een effectenbeurs plaatsvinden. De andere aspecten zijn opgenomen in de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011, omdat op de kapitaalmarkt vooral bancaire producten worden aangeboden/gevraagd.

Het wettelijk toezichtskader op de kapitaalmarkt is redelijk ontwikkeld. Het toezicht geschiedt door de CBvS conform de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties. De wet stelt ook dat de dienstverleners verplicht zijn om zonder veel moeite of tijdverlies, gegevens en informatie ter inzage te stellen op verzoek van het bevoegd gezag.

De Wet Kapitaalmarkt 2014 geeft aan dat de CBvS onbeperkt toegang kan hebben tot alle rekeningen, administratie, documenten en andere gegevensdragers met betrekking tot de onderneming die in het bezit zijn van of worden beheerd door een directeur, manager, commissaris, externe accountant of medewerker van de betreffende financiële instellingen. De Wet Melding Ongebruikelijke Transacties regelt verder ook de sancties die de CBvS kan opleggen.

Ook op de obligatie- en aandelenmarkt spelen financiële instellingen een belangrijke rol en worden de AML/CTF-regels strikt toegepast. Waar nodig vinden rapportages naar toezichthouders plaats en wordt de dienstverlening gestaakt. De toetreding van dienstverleners tot de effectenbeurs is gereguleerd en de toetredingsdrempels zijn hoog. De laatste jaren waren er geen nieuwe toetreders tot de markt.

Op de effectenbeurs mogen alleen banken en verzekeringsbedrijven ('institutionals') opereren die strikte compliance regels toepassen. Toelating van brokers tot de effectenbeurs geschiedt na toestemming van het bestuur van de Surinaamse Effectenbeurs. Er zijn kwaliteitseisen opgesteld waaraan zij dienen te voldoen.

Transacties worden goed gedocumenteerd en er worden databestanden bijgehouden waar de financiële instellingen ook toegang toe hebben.

De opzet van een kredietregistratiebureau (medio 2020) is een goede stap voorwaarts bij de documentatie van kredieten en 'on-boarding' van leners.

Over het algemeen is de integriteit en het kennisniveau van de medewerkers van financiële instellingen op de kapitaalmarkt bevredigend en een afgeleide van het compliance niveau van hun instelling. Alle klanten dienen zich deugdelijk te identificeren en - waar nodig - vinden MOT meldingen plaats conform de vigerende standaarden/regels van de financiële instelling.

Ondanks het gestelde inzake de zelfregulering door het bestuur van de Surinaamse Effectenbeurs, moet gesteld worden dat de effectiviteit van de toezichthoudersprocedures en -praktijk zoals momenteel uitgevoerd door de CBvS naar de gehele kapitaalmarkt maar in het bijzonder naar de effectenbeurs, zeer laag is. De werkwijze voor en handleiding van de AML/CFT controle is nog niet in werking en er vindt geen AML/CFT controle plaats. Er is geen sprake van vereisten ten aanzien van AML/CFT gerichte 'fit & proper' toetsing, of ten aanzien van het kennis- en integriteitsniveau van het toezichthoudend personeel van de Bank. In de vergunnings- en toetredingsvereisten zijn ook geen specifieke AML vereisten uitgevaardigd door de CBvS. Er zijn verder geen sancties toegepast, noch zijn er on-site en off-site inspecties uitgevoerd.

Bovengenoemde zaken zijn ook niet specifiek ontwikkeld voor de trustmaatschappijen die een onderdeel van de banken vormen. Er is door de CBvS geen speciale AML/CFT werkinstructie/handleiding ontwikkeld voor deze specifieke groep.

6.8 Remittances

De naar Suriname overgemaakte bedragen zijn overwegend klein (enkele honderden USD of 50-200 Euro), en de ontvangers zijn veelal de sociaal zwakkeren in Suriname. Uit data verkregen van de CBvS, wordt duidelijk dat er in 2018 een instroom was aan geld van US\$ 100,310,000.-. In 2019 nam dit bedrag af tot US\$ 96,299,000.-. Bijna 69% van de totale instroom is afkomstig

uit Nederland, omdat het grootste deel van de Surinaamse diaspora zich daar bevindt. Daarna volgt de Verenigde Staten van Amerika met 9.52%.

De belangrijkste kanalen die gebruikt worden voor geldverzendingen naar het buitenland (uitstroom), zijn banken en geldverzendkantoren die allen onder toezicht staan van de CBvS.

De indruk bestaat dat het marktaandeel van commerciële banken afneemt ten gunste van de geldverzendkantoren. De terugloop van het marktaandeel van de banken heeft vooral te maken met informatie die men moet verzamelen vanwege compliance (administratieve rompslomp). De geldverzendingen vanuit Suriname naar het buitenland vinden vooral plaats door in Suriname werkzame buitenlanders, waaronder Brazilianen, Chinezen, Haïtianen, Cubanen en andere Latijns-Amerikanen. De indruk bestaat dat de omvang toeneemt vanwege de groei van de populatie Cubanen en Venezolanen.

Er is ook een groot alternatief circuit inzake geldverzendingen. De omvang daarvan wordt ruwweg geschat op ongeveer de helft van de formele markt. De informele kanalen, die met name door de Brazilianen en Chinezen woonachtig in Suriname worden gebruikt, dienen nog helder in beeld te worden gebracht. Er liggen hier wel compliance risico's die goed in kaart moeten worden gebracht.

Het grootste deel van de instroom is in Euro's en van de uitstroom in USD. Dat is begrijpelijk, omdat het leeuwendeel van de instroom komt uit Nederland, een Euroland. Bij de uitstroom speelt de dominante positie van de USD in de wereld een rol.

6.9 Financiële inclusiviteit/Financial inclusion

Onder financiële inclusiviteit wordt verstaan het toegankelijk maken van een passend aanbod van veilige, aanvaardbare en betaalbare financiële diensten voor achtergestelde en andere kwetsbare groepen, waaronder lage inkomensgroepen, plattelandsbewoners en mensen zonder papieren. Dit zijn groepen die in Suriname traditioneel uitgesloten zijn geweest van de financiële sector. Het bankwezen hecht prioriteit hieraan om redenen van marktontwikkeling, kostenefficiëntie en gezien de voortgaande digitale ontwikkelingen van het bankbedrijf.

Een aantal financiële producten die zijn ontwikkeld gericht op de achtergestelde sociale groepen in Suriname zijn Moni Karta, Mopé en Uni5pay.

Het feit dat burgers uit sociaal achtergestelde groepen nauwelijks voorkomen in diverse databases, creëert wel compliance problemen omdat identificatie en verificatie een uitdaging vormen. Anderzijds leidt niet-inclusie tot meer cash transacties en daardoor ook tot hogere compliance risico's. De afronding van het Electronic-ID project van de overheid en de publieke certificering/toegang tot dit bestand, kan hierbij een belangrijke rol spelen.

Dit zal de identificatie en verificatie van personen in het kader van CDD vergemakkelijken. Banken werken aan de uitbouw van E-channels die als distributiekkanalen voor bankproducten kunnen worden beschouwd. De ICT-infrastructuur is door serviceproviders aardig opgebouwd, ook in het binnenland, waardoor deze niet als een grote bottleneck wordt beschouwd.

Diverse banken ontwikkelen virtuele wallets met vele innovatieve technische mogelijkheden voor financiële inclusiviteit. Daarbij worden compliance risico's goed in de gaten gehouden en geminimaliseerd. Ook hebben diverse banken helpdesks opgezet om cliënten vertrouwd te maken en te helpen met elektronische banktransacties.

De CBvS en met name het Directoraat Toezicht Kredietwezen dient vooraf toestemming te verlenen aan een bankinstelling voor de introductie van een nieuw bankproduct. De ontwikkeling van nieuwe bankproducten is nu vaak een complexe technologische aangelegenheid. De CBvS beschikt niet altijd over de juiste expertise om nieuwe producten te kunnen beoordelen. Zij leunt daarom voor de goedkeuring op de expertise van experts van buiten de Bank en geeft zodoende invulling aan haar verantwoordelijkheid, vastgelegd in de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011 en de CBvS AML/CFT richtlijn 2016. Ook compliance risico's worden nauwkeurig beoordeeld.

Anti-witwasregels van banken kunnen leiden tot het voorbarig uitsluiten van financiële dienstverlening. Dit omdat het beheersen van de risico's op witwassen en terrorisme financiering te complex of te duur wordt.

De verzwakking van diverse instituties op verschillende niveaus van de samenleving heeft geleid tot een toename van compliance risico's met een groei van 'de-risking' door financiële instellingen, en wel door het stoppen van de dienstverlening.

Banken kunnen vaak niet anders handelen willen zij hun internationale correspondent bankrelatie behouden. Anders lopen zij het risico om zelf uitgesloten te worden van cruciale internationale dienstverlening.

In de informele sector wordt nog veel met contant geld gewerkt en vele personen/kleine bedrijven die actief zijn in deze sector hebben geen bankrekening. Een gericht stimuleringsbeleid gericht op formalisering van (economische) activiteiten zal naar verwachting financiële inclusiviteit bevorderen. Fiscale en economische incentives kunnen in dit verband worden ingezet.

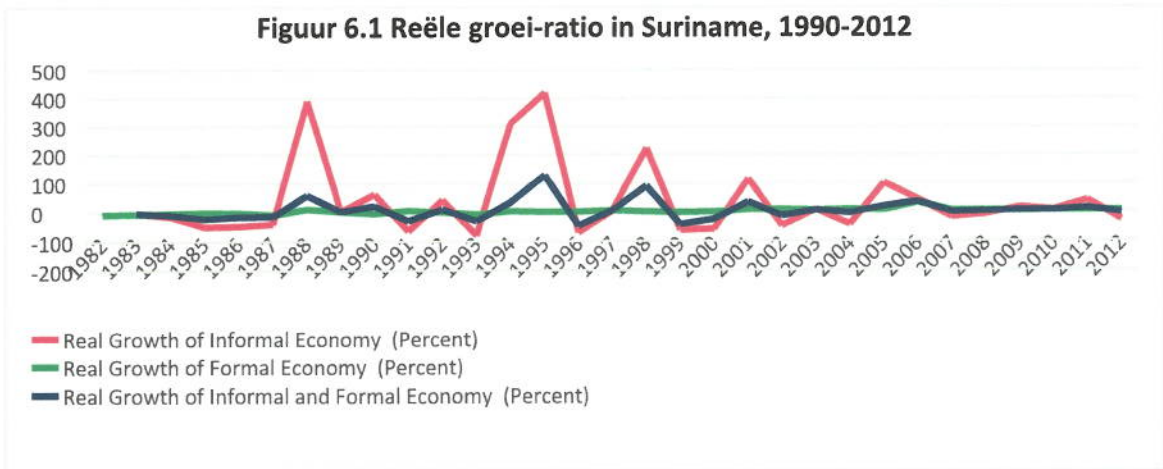
Financiële inclusiviteit zal de compliance risico's verminderen, omdat het leidt tot een terugdringing van de risicovolle cultuur van vele cashtransacties.

6.10 Niet geobserveerde economie (Non Observed Economy (NOE))

Alle sectoren in Suriname kennen enige vorm van illegaliteit, informaliteit of niet-waarneembaar zijn voor het bevoegd gezag. De ondergrondse NOE activiteiten manifesteren zich in Suriname voornamelijk in de goud-, hout- (vooral houtkap), visserij- en rijstsector. Dit zijn allemaal exportsectoren.

Eerder uitgevoerde studies laten zien dat de gemiddelde NOE tussen 35-45% was van het BBP voor de periode 1990-2012. Zie figuur 6.1 voor een vergelijking van de reële groei van de informele economie ten opzichte van de totale economie.

Uit de gemaakte actuele schattingen van de NRA blijkt dat de informele sector in Suriname minimaal 54% was in 2020 en de projectie voor 2025 is gelijk aan 75% van het BBP.

Hoofdstuk 7 Risicoanalyse

De risicoanalyse is uitgevoerd op basis van de bevindingen uit het onderzoek van de dreigingen en de kwetsbaarheden, die respectievelijk in hoofdstuk 5 en 6 diepgaand zijn geanalyseerd. Er is hierbij een rekeninstrument ontwikkeld die de blootstelling aan risico's van ML/TF/PF/C op landelijk niveau beoordeelt aan de hand van 3 samenstellende componenten, te weten:

1. het risico op het niveau van de private sectoren (de financiële sub-sectoren en de DNFBP's),
2. het risico op het nationaal institutioneel niveau (de publieke sector), en
3. de dreiging van potentiële ML/TF/PF/C gebeurtenissen op basis van geregistreerde misdaad delicten/overtredingen op landelijk niveau (ML/TF/PF/C dreigingen), aangevuld met evaluaties van de private en publieke sector.

7.1 Input variabelen risicoanalyse: beoordelingen dreigingen en kwetsbaarheden

Risico's voor ML/TF/PF/C op het niveau van de private sectoren en de publieke sector ontstaan vanwege het ontbreken van effectieve AML/CFT beheersinstrumenten/systemen zoals wet- en regelgeving, procedures en handhavingssystemen voor het tijdig kunnen voorkomen, opsporen en mitigeren van ML/TF/PF/C dreigingen. Hoe gebrekiger de kwaliteit van de AML/CFT beheersinstrumentarium (AML/CFT controls), hoe kwetsbaarder het land is om de ML/TF/PF/C dreigingen het hoofd te bieden. In hoofdstuk 6 is de analyse uitgevoerd van de effectiviteit van voornoemde systemen en heeft er voor zowel de private sector als de publieke sector, een beoordeling plaatsgevonden.

In hoofdstuk 6 zijn de kwetsbaarheden van de verschillende private sub-sectoren aan de hand van een 13-tal indicatoren getoetst. De mate waarin er sprake is van kwetsbaarheden die niet zijn afgedekt met systemen, procedures, wet- en regelgeving, acties en sancties, is uitgedrukt in de mate van effectiviteit van voornoemde zaken. De 13-tal indicatoren (met sub-indicatoren) behelzen onder meer de effectiviteit van het wettelijk kader, de kwaliteit van het toezicht, het kennis-en integriteitsniveau binnen de sector, de naleving van de AML/CFT richtlijnen, de toegang en uitwisseling van informatie en integratie van systemen, de coördinatie en samenwerking binnen de sector en tussen de sectoren en andere actoren.

Voor de publieke sector is de toetsing van de kwetsbaarheden aan de hand van een 22-tal indicatoren geschiedt. Een nadere bestudering van de indicatoren laat zien dat hier de coördinerende rol van de overheid, het onafhankelijk en ongehinderd kunnen optreden van toezichthouders en het bevoegd gezag, rechters, het Openbaar Ministerie, de boventoon voeren. De rol van accountants, Douane en de Belastingdienst wordt ook aan de orde gesteld. Verder wordt de niet-geobserveerde economie getoetst op diens omvang en risico's van ML/TF/PF/C.

De dreiging van ML/TF/PF/C gerelateerde activiteiten is zoals eerder aangegeven, uitgevoerd op basis van de geregistreerde (en beschikbare) statistieken over gronddelicten op landelijk niveau

over de periode 2015-2018, en op basis van de kwalitatieve analyse (2015-2019) die door de private en publieke sector is uitgevoerd voor een geselecteerd aantal gronddelicten.

De beoordeling van het dreigingsniveau op basis van de geregistreerde gronddelicten en de kwalitatieve analyse zijn in hoofdstuk 5 (ook in tabel 5.1) opgenomen.

7.2 Risicoberekeningswijze

Met de input van de eindbeoordelingen van zowel de kwetsbaarheden als de dreigingen, kan worden overgegaan tot de kwantitatieve risicoberekening. De risicograad is hierbij het product van de hoogte van de dreigingen en de kwaliteit van de AML/CFT controls ter afdekking van de kwetsbaarheden.

Hierbij geeft de risicograad de kans (waarschijnlijkheid) op witwaspraktijken en terrorisme financiering in het land als geheel, als gevolg van de vastgestelde hoogte van de dreigingen en de kwetsbaarheden die bestaan vanwege onvolledige afdekking door bestaande ML/TF/PF/C beheersinstrumenten.

De berekende risicograad kan een waarde aannemen tussen 0 (laag) en 1 (hoog), welke verder is samengetrokken tot een 5-punten schaal (laag, laag/medium, medium, medium/hoog en hoog). Een hoog risico geeft bijvoorbeeld aan dat er hoge dreigingen zijn die niet worden afgedekt door de bestaande AML/CFT controls.

Voor de risicoberekening worden de volgende inputgegevens/variabelen gebruikt:

1. De reeds vastgestelde beoordelingen van de dreigingen op landelijk niveau en de kwetsbaarheden per sub-sector;
2. Het toekennen van gewichten op verschillende niveaus van de risicoberekening.

Aan de hand van deze inputgegevens wordt de risicograad berekend op basis van de volgende 5 stappen¹⁹:

1. Het gewogen gemiddelde van de kwaliteit van de AML/CFT controls voor de private sector als geheel, medegenomen gewichten voor 1) de 13-tal indicatoren en 2) de sub-sectoren;
2. Het gewogen gemiddelde van de AML/CFT controls voor de publieke sector, medegenomen de gewichten voor de 22-tal indicatoren;
3. Het gewogen gemiddelde van de AML/CFT controls op landelijk niveau met het toekennen van gewichten aan de private sector en de publieke sector;
4. Het gemiddelde van de dreigingen, rekening houdend met de objectieve statistieken en de kwalitatieve analyse van de sub-sectoren; en tot slot
5. Het berekenen van de landelijke risicograad als een gewogen gemiddelde van de dreigingen en de vastgestelde AML/CFT controls op landelijk niveau, met het toekennen van gewichten aan de dreigingen en de AML/CFT controls.

In deze sectie wordt de berekeningswijze aan de hand van de hierboven genoemde 5 stappen weergegeven. Voor de bespreking hiervan wordt eerst ingegaan op de gewichten die worden toegepast bij de risicoberekening.

¹⁹ Het rekeninstrument is ontwikkeld door de OAS risico expert, dr. Roberto Aleu Biel

Gedurende het proces van de risicoberekening zijn er een 4-tal momenten waarop een weging wordt toegepast. Het toepassen van een weging geschiedt bij:

1. Het berekenen van het gemiddeld niveau van de kwaliteit van de AML/CFT controls voor de private sector. Hierbij wordt rekening gehouden met 1) de zwaarte van elk van de 13-tal indicatoren wanneer ze onderling met elkaar vergeleken worden, en 2) met de impact en materialiteit van elk van de sub-sectoren in het kader van AML/CTF;
2. Het berekenen van het gemiddeld niveau van de kwaliteit van de AML/CFT controls voor het land als geheel, met een onderlinge afweging van de publieke sector en de private sector;
3. Het berekenen van de risicograad met een afweging van de dreigingen en de kwetsbaarheden.

7.3 Uitkomsten uit de risicoanalyse

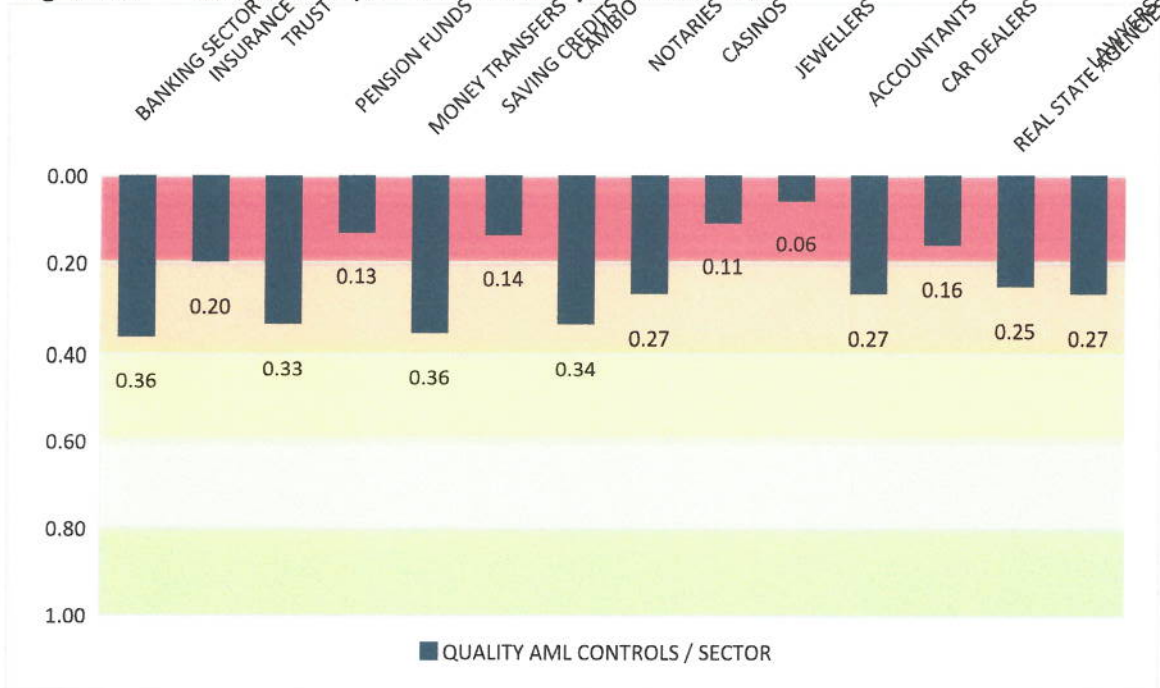
De input van de effectiviteitsanalyse bevindingen uit hoofdstuk 6 leidt, met medeneming van de toegekende gewichten voor de indicatoren tot de gemiddelde scores per sub-sector, welke grafisch in figuur 7.1 is opgenomen. Uit deze figuur valt af te leiden dat de bankensector gemiddeld de hoogste score heeft van de kwaliteit ten aanzien van de AML/CFT controls, gevolgd door de geldverzendkantoren. De laagste score wordt behaald door de goudproducenten en handelaren in goud en edelmetalen. Alle private sub-sectoren hebben echter een ondermaatse kwaliteitsniveau ten aanzien beheersing van AML gerelateerde dreigingen, en hebben daardoor een hoge mate van kwetsbaarheid.

In figuur 7.2 is de gemiddelde AML/CFT controls voor de totale private sector per indicator weergegeven. Hierdoor kan er per indicator vastgesteld worden waar de AML/CFT controls verbeterd kunnen worden, en op welke aspecten.

De figuur laat zien dat overall op elke indicator lager dan 0.4 wordt gescoord (op een schaal van 0-1), en dat hiermede gesteld kan worden dat de kwaliteit van de AML/CFT controls, overall laag tot zeer laag is. Met name de lage scores van de toepassing van administratieve en strafrechtelijke sancties en de kwaliteit van de toezichthouder en diens procedures, zijn een punt van zorg.

In figuur 7.3 is de kwaliteit van de AML/CFT controls binnen de publieke sector weergegeven.

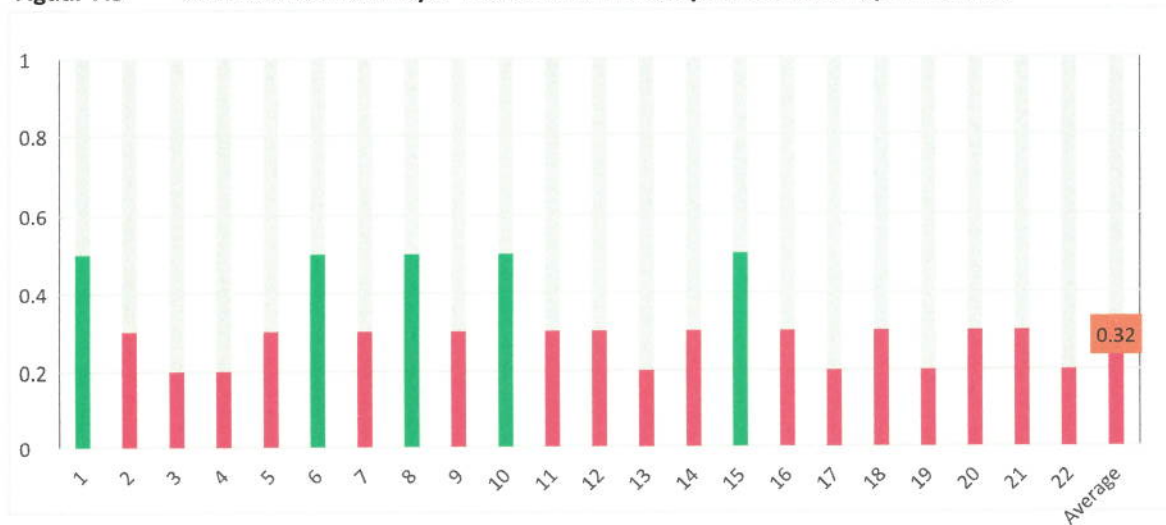
Figuur 7.1 Kwaliteit AML/CFT controls naar private sub-sector

Figuur 7.2 Kwaliteit van de AML/CFT controls: totale private sector, per indicator

Figuur 7.3 Kwaliteit van de AML/CFT controls binnen de publieke sector, per indicator

Tabel 7.1 geeft de eindbeoordeling van de risicograad voor Suriname als geheel. Uit tabel 7.1 is af te leiden dat het landelijk niveau van de dreigingen gelijk is aan medium, terwijl de mate van de kwaliteit van AML/CFT controls, dermate laag zijn dat er sprake is van een hoge kwetsbaarheid. Dit resulteert in een matig tot hoge risicograad voor Suriname als geheel. Dit houdt in dat als het risico matig tot hoog is, er in het land sprake is van AML gerelateerde activiteiten welke onvoldoende voorkomen, geïdentificeerd en gemitigeerd worden door de bestaande AML beheersmaatregelen en systemen.

Tabel 7.1 Eindresultaat risicoanalyse

Inputvariabelen bij risicoanalyse	Waarde	Resultaat
Effectiviteit AML/CFT controls private sub-sectoren	0.75	Hoog
Effectiviteit AML/CFT controls publieke sector	0.69	Hoog
Effectiviteit AML/CFT controls landelijk gemiddelde	0.73	Hoog
AML/CFT dreigingen landelijk gemiddelde	0.53	Medium
Landelijke AML RISK graad	0.64	Medium/ Hoog

Hoofdstuk 8 Aanbevolen acties

In dit hoofdstuk worden acties aanbevolen naar aanleiding van de geconstateerde bedreigingen en kwetsbaarheden. De aanbevolen acties zijn schematisch per sector gepresenteerd. Hierbij zal per aanbevolen actie aangegeven worden op welk niveau de interventie moet plaatsvinden, het prioriteitsniveau en welke de verantwoordelijke instanties zijn voor de uitvoering. In het onderstaande worden per sub-paragraaf, de aanbevolen acties aangegeven voor:

1. De aanbevelingen uit de Technical Compliance analyse
2. De publieke sector
3. De AML/CFT toezichhouders
4. De Financiële sector
5. DNFBP's
6. De aanbevolen acties uit de dreigingen analyse.

8.1 Aanbevolen acties voor wetgevende instanties inzake het juridisch kader

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
Specifiek voor de overheid			
Opsporing	Verkrijging, gebruik of bezit van opbrengsten van misdrijven moeten op zichzelf staande strafbare feiten worden. Volgens de Surinaamse wetgeving strekt een ML overtreding zich uit tot elk soort object. Elk vermogensbestanddeel dat direct of indirect de opbrengst van een misdrijf vertegenwoordigt van de Wet Strafbbaarstelling 'Monely Laundering', verwijst niet alleen naar roerende en onroerende goederen zoals geld, edelstenen, en onroerend goed, maar ook naar alle reële en persoonlijke rechten en vorderingen met betrekking tot deze goederen zoals eigendom, lease en pandrechten (artikel 4 van deze wet).	Hoog	Regering en DNA
Opsporing	De bestaande wetgeving ten aanzien van het in beslag nemen en confisqueren van goederen dient zodanig gewijzigd te worden dat goederen doeltreffend en onmiddellijk als provisionele maatregel in beslag genomen en geconfisqueerd kunnen worden waar die zich ook mochten bevinden (al dan niet onder een derde), wanneer er sprake is van een gerechtvaardigd vermoeden van witwassen, financiering van terrorisme, proliferatie	Hoog	Regering en DNA

	<p>(van wapens van massadestructie) en corruptie. Zulks zou moeten wanneer het gaat om:</p> <p>(a) witgewassen goederen;</p> <p>(b) opbrengsten (inclusief inkomen of andere voordelen afgeleid van dergelijke opbrengsten), of gebruikte instrumenten of bedoeld voor gebruik in ML of gronddelicten;</p> <p>(c) eigendom uit de opbrengsten van, of gebruikt in, of bedoeld of toegewezen voor gebruik bij de financiering van terrorisme, terroristische daden of terroristische organisaties; of</p> <p>(d) eigendom van overeenkomstige waarde.</p> <p>Ook een deugdelijk beheersmechanisme moet gereguleerd worden voor het beheer van in beslaggenomen goederen.</p>		
<p>Opsporing</p>	<p>De Belastingwetgeving moet dringend gemoderiseerd worden. Het opzetten van een speciale unit met belasting- en douanerecherche met financieel forensische deskundigheid (zoals de FIOD in Nederland) is noodzakelijk.</p>	<p>Hoog</p>	<p>Regering, meer specifiek het ministerie van Financiën, Belastingdienst, Douane en DNA</p>
<p>Preventie</p>	<p>Er moeten hervormingen komen van het juridisch kader om ook de tekortkomingen met betrekking tot preventieve maatregelen aan te pakken: onder meer met betrekking tot verplichte risicobeoordeling, deugdelijke CDD, PEP definiëring en ECDD, STR, procedures bij hoge risico's, verplichte interne controlemechanismen, met daaronder inbegrepen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. De ontwikkeling van een juridisch kader voor NPO's (te beginnen met identificatie van relevante subgroepen van NPO's, en de aard van dreigingen voor en door NPO's); b. Conform FATF-aanbeveling 25 is het noodzakelijk dat er een juridisch AML/CFT kader ontwikkeld wordt ten aanzien van trusts; c. Aanpassing van het Besluit Indicatoren Ongebruikelijke Transacties met betrekking tot de groep DNFBP's: <i>notarissen, advocaten, makelaars en accountants</i>. De nadruk moet duidelijke worden gelegd op de subjectieve indicatoren; d. Introductie van wetgeving op het gebied van 	<p>Hoog</p>	<p>Regering en DNA</p>

	<p>nieuwe technologieën, meer specifiek over het elektronisch betalen, elektronische betaalmiddelen en aanbieders van virtuele valuta</p> <p>e. Het bieden van de mogelijkheid in de Wet Identificatie Dienstverleners (WID), dat DNFBP's zich kunnen verlaten op identificatie door derden die niet in Suriname zijn gevestigd, één en ander onder de in FATF-aanbeveling 17 aangegeven voorwaarden. De volgende derden zouden eventueel als client-informatie introducerende partij bij het verrichten van cliëntenonderzoek benaderd kunnen worden:</p> <ul style="list-style-type: none">• Belastingadviseurs of daarmee vergelijkbare activiteiten, met zetel in Suriname of een andere CARICOM-lidstaat;• Accountants of daarmee vergelijkbare activiteiten, met zetel in Suriname;• Advocaten met zetel in Suriname of een andere CARICOM-lidstaat;• Notarissen met zetel in Suriname of een andere CARICOM-lidstaat;• Aan advocaat of notaris soortgelijk juridische beroep of bedrijf met een zetel in Suriname of een andere CARICOM-lidstaat;• Trustkantoren die een vergunning hebben;• Banken en bijkantoren van banken, met een zetel of vestigingsplaats in Suriname of een andere CARICOM Lidstaat; <ul style="list-style-type: none">• Andere financiële ondernemingen en bijkantoren van financiële ondernemingen, met een zetel of vestigingsplaats in Suriname of een andere CARICOM-lidstaat;• Bijkantoren of meerderheidsdochterondernemingen van banken en andere financiële ondernemingen met een zetel in Suriname of een ander eCARICOM lidstaat, of die gevestigd zijn in een staat die geen CARICOM-lidstaat is, indien het bijkantoor of de meerderheidsdochteronderneming deel uitmaakt van dezelfde groep en volledig voldoet aan het op het niveau van de groep geldende gedragslijnen en procedures;		
--	---	--	--

	<p>f. Banken en andere financiële ondernemingen met een zetel in een door de bevoegde autoriteit aangewezen staat die geen lidstaat is van de CARICOM. Dit laatste betekent dat in de wet de mogelijkheid moet worden geschapen dat een daarvoor bevoegde autoriteit bij Staatsbesluit eventueel zou kunnen aanwijzen welke andere instellingen als derden informatiebron zouden kunnen fungeren. In geen geval mag de mogelijkheid geschapen om de reeds bij wet aangewezen derden weg te halen. Wijziging van de Wet MOT terzake de invoering van de verplichting tot melding van een <u>poging tot</u> een ongebruikelijke transactie, waarbij ook wordt verplicht dat een registratie wordt bijhouden van personen die geweigerd zijn geworden. Deze data dienen als bron voor beleid;</p> <p>g. Aanscherping van andere niet AML/CTF wetgeving, die betrekking heeft op de totstandkoming, inrichting en registratie van rechtspersonen, teneinde het AML/CTF beleid in Suriname in lijn te brengen met de FATF-aanbeveling 24. Het gaat met name om:</p> <p>i. Aanpassing van de Handelsregisterwet, zodat alle rechtsvormen worden ingeschreven (nu is dat beperkt), zodat er sprake is van één centraal registratiepunt c.q. register van alle rechtspersonen;</p> <p>ii. Aanscherping van de sancties in de Handelsregisterwet, het Wetboek van Koophandel en de Wet Coöperatieve Verenigingen terzake het updaten van de informatie;</p> <p>iii. Verdere aanscherping van het Wetboek van Koophandel terzake het verhandelen van aandelen en definitief uitbannen van certificaten aan toonder (die nu nog kunnen worden uitgegeven wegens het verbod op toonderaandelen). Ook de controle hierop verdient aanscherping;</p> <p>iv. Introductie van een elektronisch en publiek toegankelijk centraal aandeelhoudersregister alsook een register</p>		
--	--	--	--

	<p>voor directievoerenden is noodzakelijk;</p> <p>v. De introductie van een elektronisch en publiek toegankelijk UBO-register is eveneens noodzakelijk. Het UBO-register kan als een onderdeel van het Handelsregister worden aangemerkt, maar behoort alle informatie terzake de UBO correct en volledig te vermelden. Het UBO-register is bedoeld als hulpmiddel voor dienstverleners bij het doen van cliëntenonderzoek. Voor UBO's kan wettelijk indicatief een percentage van meer dan 25% van aandelen, stemrechten of eigendomsbelang gehanteerd worden. Dit percentage is slechts indicatief en betekent niet dat rechtssubjecten met minder dan 25% aandelen, stemrechten of eigendomsbelang niet als een UBO aangemerkt moeten worden. Indien deze rechtssubjecten op andere wijze de uiteindelijke zeggenschap in de onderneming hebben b.v. op basis van contractuele betrekkingen dan behoren zij eveneens als UBO te worden gekwalificeerd.</p> <p>vi. Aanpassing van de fiscale wetgeving met anti-misbruikregelingen en afschrikwekkendere sancties is vereist.</p>		
Preventie	Het juridisch kader ter garantie van de toepassing van gerichte financiële sancties (TFS) met betrekking tot TF en PF moet worden hervormd, respectievelijk c.q. verbeterd en geïntroduceerd worden.	Hoog	Regering en DNA
Preventie	Het algeheel AML/CFT sanctie regime moet verbeterd worden. Sancties moeten tijdig kunnen worden toegepast en dienen binnen internationale standaarden als afschrikwekkend beschouwd te kunnen worden. Hervorming van het AML/CFT sanctieregime is daardoor vereist.	Hoog	Regering en DNA
Preventie	Naast een integrale holistische AML/CFT Wet welke moet komen, is het belangrijk dat in het algemeen duidelijk wordt wat naast de voorgeschreven FATF-aanbevelingen ook in de wet opgenomen moet worden.	Hoog	Regering en DNA

	<p>De integrale wet zal naast prudentiële regels en gedragsvoorschriften ook regels op het gebied van integriteit moeten bevatten. Deze zullen moeten toezien op het voorkomen van niet-integer gedrag van elke actor, daaronder inbegrepen de overheid, overheidsfunctionarissen en particuliere ondernemingen, hun (mede) beleidsbepalers en hun werknemers. Er dient op grond van het voorgaande een verplichte code of conduct te worden gemaakt voor alle overheidsfunctionarissen, met daarin opgenomen sancties die een wettelijke grondslag hebben.</p> <p>In de integrale wet zullen ook stringente bepalingen moeten worden opgenomen die toezien op het tegengaan van belangenverstrengeling, het voorkomen van betrokkenheid bij strafbare feiten of andere betrokkenheid bij handelingen die ingaan tegen hetgeen volgens het ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betamelijk is, en het voorkomen van het aangaan van relaties met personen die het vertrouwen in de instelling of de financiële markten kunnen schaden. In de wet dienen bepalingen te worden opgenomen ter bevordering van integriteit in algemene zin.</p> <p>De wetgeving zal ook kaalplukmaatregelen moeten omvatten.</p>		
<p>Preventie</p>	<p>Er dient een integrale en holistische AML/CFT wet te worden geformuleerd op basis van de FATF-aanbevelingen, waarin alle facetten met betrekking tot het wettelijk kader deugdelijk en volledig zijn vastgelegd. Geen separate onvolledige wetten meer.</p>	<p>Hoog</p>	<p>Regering en DNA</p>
<p>Preventie</p>	<p>De navolgende onderwerpen dienen dwingend bepaald te worden bij wet:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Dat elke meldplichtige verplicht is om een op risico gebaseerde benadering te hanteren. Hierin inbegrepen het uitvoeren van een deugdelijke risicoanalyse op reguliere basis en het op deugdelijke wijze mitigeren van de daaruit geconstateerde risico's; b. Dat elke toezichthouder gehouden is om een zodanig handhavings- en controlemechanisme (daaronder mede 	<p>Hoog</p>	<p>Regering en DNA</p>

	<p>inbegrepen risico-beheerssystemen en op risico gebaseerde procedures) te implementeren, waardoor maximaal gegarandeerd wordt dat dienstverleners zich houden aan hun AML/CFT verplichtingen;</p> <p>c. Dat de Staat gehouden is om op reguliere basis een nationale risicoanalyse te doen en bij wet een instituut in leven wordt geroepen danwel aangewezen die belast zal zijn met de algehele coördinatie van het monitoren van de nationale AML/CFT beleidsdocumenten;</p> <p>d. Dat de bemensing van het onder punt c bedoeld orgaan dient te voldoen aan de internationale en FATF-standaarden voor deskundigheid en kennis op het gebied van AML/CFT en beleidsontwikkeling. Er moeten dus minimale profielen dwingend in de wet opgenomen worden;</p> <p>e. Dat er een duurzame samenwerking dient te bestaan tussen alle relevante en betrokken formele AML/CFT instanties zowel op beleidsniveau alsook op operationeel niveau; de uiteenzetting van deze duurzame samenwerkingsmechanismen dienen in de wet opgenomen te worden;</p> <p>f. Dat de proliferatie van wapens voor massadestructie strafbaar gesteld dient te worden en dezelfde strikte regels m.b.t. ML en TF dienen wettelijk vastgelegd te worden;</p> <p>g. Dat Privacywetgeving wordt opgesteld zodat er geen spanningsveld ontstaat tussen het grondrecht van het recht op privacy en de plicht om alle noodzakelijke informatie met de toezichthouders te delen. Wel zal de Privacywetgeving zodanig opgesteld moeten worden dat er geen belemmering ontstaat in het uitvoeren van de AML/CFT verplichtingen die wettelijk van toepassing zijn. Er moet worden onderzocht als de concept Privacywet op dit vlak aangepast dient te worden alvorens deze wordt aangenomen en van kracht wordt;</p> <p>h. Er moeten wettelijke maatregelen geformuleerd worden, zodat bekwame</p>		
--	---	--	--

	<p>autoriteiten in staat kunnen zijn om:</p> <p>(a) te identificeren, traceren en evalueren dat een object onderworpen is of moet kunnen worden onderworpen aan confiscatie, bevrozing en in beslagname;</p> <p>(b) voorlopige/provisionele maatregelen uit te voeren, zoals bevroren of beslagleggen ter voorkoming van het handelen met of de overdracht van of teloorgang van eigendom onderworpen aan confiscatie;</p> <p>(c) die stappen te ondernemen die wel zullen voorkomen dat de Staat niet in staat is of zal zijn om goederen te bevroren of in beslag te nemen of eigendom dat onderhevig aan confiscatie te revindiceren; en</p> <p>(d) alle passende onderzoeksmaatregelen te nemen die noodzakelijk mochten zijn.</p>		
Preventie	<p>Ten aanzien van non-profit organisaties (NPO's), daaronder mede inbegrepen kerkgenootschappen en stichtingen, moeten de regels in de FATF-aanbevelingen ook wettelijk vastgelegd worden. Ook de UBO van de NPO dient achterhaald en meegenomen te worden in de risicobeoordeling.</p>	Hoog	Regering en DNA
Preventie	<p>Aangezien het van eminent belang is dat er sprake is van deugdelijke cyber security, mede in het kader van behoud van de integriteit van ICT-systemen bij met name financiële systemen en bij de overheid, is het van groot belang dat er deugdelijke en gedetailleerde cyber security wetgeving wordt geformuleerd. Ook moeten de publieke sector en de private sector verplicht worden om toereikende en doelmatige beleidsprogramma's hierop te maken, zodat cyber security gegarandeerd is.</p>	Hoog	Wetgever, CBvS, Overheid en alle sectoren.

8.2 Aanbevolen acties voor de Publieke sector

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
Publieke sector			
Preventie	<p>De regering dient een effectief nationaal strategisch AML/CTF beleidsprogramma te ontwikkelen. De regering moet ervoor zorgen om in haar beleid op te nemen dat op reguliere basis de risico's voor het land met betrekking tot witwassen en terrorisme financiering geïdentificeerd, beoordeeld en begrepen worden. Sterk wordt aanbevolen om uit hoofde van de resultaten van deze NRA, een effectief nationaal strategisch beleidsprogramma met actieplan gedetailleerd uit te schrijven, waarin alle te ondernemen stappen en acties uitgewerkt worden. Dit welk beleid moet naar de letter consequent wordt opgevolgd. De drie factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij het ontwikkelen van het programma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificeert, beoordeelt en vermindert redelijkerwijs de risico's die voortvloeien uit illegale financiële activiteiten; 2. Bewaakt en monitort de naleving van de administratie- en rapportagevereisten uit hoofde van de AML-wetgeving en dwingende richtlijnen; en 3. Verschaft informatie met een hoge mate bruikbaarheid voor overheidsinstantie in overeenstemming met zowel de risicobeoordeling van de instelling als de risico's die door de relevante overheidsinstanties worden gecommuniceerd als nationale AML-prioriteiten. <p>Het is voorts noodzakelijk om voor de specifieke (sub)sectoren, richtlijnen voor effectieve strategische AML/CFT programma's uit te schrijven die deze (sub)sectoren deugdelijke handvaten bieden om hun AML/CFT beheersinstrumenten te versterken, en de doelmatige integrale bestrijding van ML en TF in Suriname.</p>	Hoog	Regering in nauw overleg met alle relevante actoren
Preventie	Er zal een op risico gebaseerde aanpak moeten worden ondernomen om de risico's te	Hoog	Regering. Voor wat betreft

	<p>identificeren, te beoordelen en te mitigeren. Dit is een belangrijk uitgangspunt voor het nationaal beleid dat nog moet worden vastgesteld, alsook de hervormingen van de bestaande wetgeving. Het hierboven genoemd nationaal AML/CFT beleidsdocument zal dus vanuit de geïdentificeerde risico's geformuleerd moeten worden en regulier moeten worden geëvalueerd.</p>		<p>hervorming van de bestaande wetgeving, zal de Regering zulks samen met DNA moeten doen.</p>
Preventie	<p>Er dient een Nationaal Coördinatie Autoriteit te worden opgezet die belast zal zijn met het regulier (laten) uitvoeren van de nationale en sectorale risicoanalyse. Deze autoriteit dient zodanig opgezet te worden dat zij haar werkzaamheden, onafhankelijk van inmenging van welke aard dan ook, deugdelijk, tijdig, deskundig en onbelemmerd kan doen.</p> <p>De Autoriteit dient bij wet in het leven te worden geroepen. De autoriteit moet beschikken over een eigen budget, de nodige hulpmiddelen, kennis en deskundigheid alsook menskracht en huisvesting.</p>	Hoog	<p>Regering voor de implementatie. Voor wat de totstandkoming van de wet betreft, zal de Regering dat samen met de DNA moeten aanpakken.</p>
Opsporing	<p>De wetgever (Regering en DNA) zal erop moeten toezien dat de wetgeving wordt aangepast, zodat de strafbaarstelling van witwassen moet worden toegepast op alle soorten goederen die, ongeacht hun waarde, direct of indirect opbrengsten van misdrijven vormen. Dus niet alleen het witwassen van geld moet strafbaar zijn.</p>	Hoog	Regering en DNA
Preventie	<p>Data van diverse sectoren moet op landelijk niveau meer gecentraliseerd en gestructureerd bijgehouden worden. Het is aan te bevelen dat dit ook wettelijk wordt vastgelegd alsook de regels en procedures daar omheen. Er moet daarom een nationale (crime intelligence) database opgezet worden waar nationale data van diverse actoren verzameld, bijgehouden en geanalyseerd wordt, conform de benodigde informatie voor de NRA en andere doeleinden die de opsporing, preventie en repressie van ML/TF/PF/C van dienst zijn. Deze data dienen ter beschikking te zijn van de gedefinieerde stakeholders en zullen ook gebruikt kunnen worden om het nationaal AML/CFT beleid steeds aan te scherpen en de maatregelen aan te passen. Ook is vereist dat eventuele aanpassing van wetgeving,</p>	Hoog	<p>Financial Intelligence Unit (FIU), KPS en de regering voor de implementatie. Voor de aanpassing van de wetgeving, zijn de regering en DNA verantwoordelijk</p>

	waar nodig, wordt opgepakt zodat dit mogelijk is.		
Preventie	De Staat dient met haar beleid en wetgeving stringent er onder ander op toe te zien dat alle sectoren en alle actoren binnen de sectoren, een risico gebaseerde benadering hanteren in de doelmatige bestrijding/beperking van witwassen, terrorisme financiering, corruptie en proliferatie.	Hoog	Regering. Voor wat de wetgeving betreft is dat de verantwoordelijkheid van de regering en DNA gezamenlijk
Preventie	Er dienen mechanismen te zijn die de competente autoriteiten in staat stellen om duurzaam en effectief samen te werken, daar waar gepast coördineren en het uitwisselen van informatie met elkaar ten aanzien van de ontwikkeling en implementatie van het AML/CFT/corruptie/proliferatie beleid en de activiteiten. Deze mechanismen zullen moeten worden toegepast op zowel beleids- als operationeel niveau. Door een landelijke effectieve coöperatie tussen de relevante AML/CFT autoriteiten, zal er een doelmatig nationaal AML/CFT operationeel systeem bestaan.	Hoog	Regering tezamen met alle relevante autoriteiten betrokken in het nationaal AML/CFT systeem
Opsporing	De wetgever (Regering en DNA) zal de bestaande anti-terrorisme wetgeving dienen te herzien en te moeten baseren op de resoluties van de Veiligheidsraad van de VN, zodat het voor competente autoriteiten mogelijk is dat er onverwijld geldmiddelen en/of andere activa bevroren kunnen worden. Er moet een duidelijk procedure hiervoor in de wet worden opgenomen, en er moet een deugdelijk mechanisme van beheer hiervoor in de wet zijn opgenomen.	Hoog	DNA en Regering. Vanwege de aard van deze maatregel en de betrokkenheid van de navolgende actoren in dit proces, is het noodzakelijk dat advies wordt ingewonnen bij het OM, KPS en het Hof van Justitie
Opsporing	De wetgever zal in de wetgeving moeten opnemen dat in beslagname, bevrozing en confiscatie eveneens op deugdelijke en effectieve wijze mogelijk zijn als provisionele maatregel nog voordat strafvervolging of opsporing gestart is. Deze maatregelen dienen als aanvulling op de in het	Hoog	DNA en Regering. Vanwege de aard van deze maatregel en de betrokkenheid

	<p>strafprocesrecht bestaande maatregelen en dienen uitgevoerd te worden door een wettelijk bevoegde autoriteit of een speciaal daarvoor wettelijk aangewezen college van rechters van het Hof van Justitie, op het gebied van AML/CFT, corruptie en proliferatie.</p>		<p>van de navolgende actoren in dit proces, is het noodzakelijk dat advies wordt ingewonnen bij het OM, KPS en het Hof van Justitie</p>
Opsporing	<p>Handhavende, opsporende en vervolgende instanties moeten een gericht en transparant beleid, strategie en aanpak ontwikkelen en op schrift stellen. Het instellen van een speciale unit of autoriteit (inclusief betrokken officieren en rechters) belast met AML/CFT is noodzakelijk. Corruptie kan ook meegenomen worden binnen de focus van deze unit/autoriteit of bij een aparte unit. Wettelijk dienen verdergaande opsporingstechnieken zoals ‘undercover’ operaties etc. mogelijk gemaakt te worden en uitgebreid gereguleerd te worden.</p> <p>Ook het beleid ten aanzien van procedures bij het opleggen van directe sancties reeds in de onderzoeksfase (zoals bevroren en het confisqueren van bezittingen), dient ontwikkeld en op schrift gesteld te worden.</p>	Hoog	<p>Openbaar Ministerie, Hof van Justitie, ministerie van Justitie en Politie met name Korps Politie Suriname. De Regering en DNA zijn in deze ook van belang, omdat dit beleid eveneens moet aansluiten op het nationaal AML/ CFT beleid en de noodzakelijke hervormingen in de wet moeten worden doorgevoerd</p>
Preventie	<p>Internationale samenwerking moet niet meer slechts op adhoc basis geschieden, maar op een gestructureerde manier. Hierbij is het noodzakelijk om internationale samenwerking inclusief rechtshulpverdragen te formaliseren en regulier te monitoren en te (her)evalueren.</p>	Matig/Hoog	<p>Openbaar Ministerie, Hof van Justitie, ministerie van Justitie en Politie met name Korps Politie Suriname</p>
Opsporing en preventie	<p>Beschermende Klokkeluidersregeling implementeren binnen de totale overheid in samenhang met de Anti-Corruptiewet en de AML/CFT wetgeving. De regering dient met de hoogste prioriteit de uitvoeringsbesluiten van de Anti-Corruptie wet te implementeren. Ook transparante procedures en beleid ten aanzien van het voorgaande dient</p>	Hoog	<p>De Regering en het Openbaar Ministerie, het Hof van Justitie, het ministerie van Justitie en Politie met</p>

	ontwikkeld te worden alsook op schrift gesteld te worden.		name Korps Politie Suriname
Preventie	<p>De regering dient erop toe te zien dat bij het uitvoeren van haar AML/CFT beleid er gestreefd wordt naar een maximale financiële inclusiviteit. Dit is noodzakelijk voor de verkleining van de informele sector. Het toezicht op de geldstromen wordt dan optimaal. Er zal wetgeving moeten worden geformuleerd ter stimulering van het girale geldverkeer en het ontmoedigen van een contante geldmiddelen-gedreven economie.</p> <p>Bij de financiële inclusiviteit moet bevorderd worden dat zogenaamde risicogroepen bij voorhand uitgesloten worden van het beschikken over een bankrekening.</p>	Hoog	Regering en DNA, Centrale Bank van Suriname en ministerie van Financiën

8.3 Aanbevolen acties voor de AML/CFT toezichthouder

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoorde-lijke entiteit
Specifiek voor de Centrale Bank van Suriname			
Preventie	<p>Het is noodzakelijk dat een aanvang wordt gemaakt met het AML/CFT toezicht op de wettelijk aangewezen sub-sectoren: verzekeringen, spaar- en kredietcoöperaties, cambio's, geldverzendkantoren en pensioenfondsen. Voorzieningen moeten worden getroffen voor de institutionele versterking van de toezichthouder.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De toezichthoudende rol van de CBvS in het kader van AML/CFT moet worden versterkt. Het toezicht moet veranderd worden naar een op risico gebaseerd concept. Dat wil zeggen reguliere risicoanalyses van de onder haar vallende dienstverleners en sectoraal gecorreleerd aan de landelijke risico's. 2. Naar aanleiding van de risico analyse zal de CBvS strategisch AML/CFT beleids-programma moeten schrijven. Voorts zal de CBvS eveneens gedetailleerde richtlijn moeten uitbrengen met daarin opgenomen de specifieke voor de financiële instellingen 	Hoog	Centrale Bank van Suriname (CBvS)

	<p>geldende eisen waaraan een strategisch AML/CFT beleidsprogramma zal moeten voldoen. De drie factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij het ontwikkelen van het programma:</p> <ol style="list-style-type: none">a. Identificeert, beoordeelt en vermindert redelijkerwijs de risico's die voortvloeien uit illegale financiële activiteiten;b. Bewaakt en monitoort de naleving van de administratie- en rapportagevereisten uit hoofde van de AML-wetgeving en dwingende richtlijnen; enc. Verschaft informatie met een hoge mate bruikbaarheid voor overheidsinstantie in overeenstemming met zowel de risicobeoordeling van de instelling als de risico's die door de relevante overheidsinstanties worden gecommuniceerd als nationale AML-prioriteiten. <ol style="list-style-type: none">3. Er dient een aparte afdeling Toezicht en Compliance bij de CBvS te worden ingesteld die met een strategisch AML/CFT programma, doelgericht toezicht houdt. Dit programma dient op schrift te worden gesteld en regulier geëvalueerd en bijgesteld te worden.4. Er dient reguliere (jaarlijkse) bijscholing dan wel omscholing van de bemensing van deze afdelingen in het kader van AML/CFT compliance plaats te vinden, zodat de bemensing vak deskundig is en op de hoogte is van alle nieuwe ontwikkelingen en vereisten. Er moet ook gekeken worden naar een gepast effectief integriteits-handhavingssysteem van bemensing zodat er geen infiltratiegevoeligheid ontstaat.5. Regulier dienen deze afdelingen niet alleen toezicht te houden op de financiële instellingen, maar ook voorlichtings- en begeleidingssessies te hebben met de financiële instellingen terzake AML/CFT compliance richtlijnen, wettelijke vereisten, nationale en internationale ontwikkelingen		
--	---	--	--

	<p>op het gebied van AML/CFT en gerelateerde onderwerpen.</p> <p>6. De CBvS dient periodiek een risicoanalyse te doen van alle actoren die onder haar AML-toezicht vallen en haar AML beleid daarop toe te spitsen, te (her)evalueren en bij te sturen, zodat deze actueel is met betrekking tot de relevante risico's, en voldoende dekkend is voor de reële risico's.</p> <p>7. Er moet duidelijke en transparante regelgeving ontwikkeld worden voor de overige financiële instellingen zoals bij de spaar- en kredietcoöperaties, aangezien de meeste administratieve procedures ontbreken. Er is bijvoorbeeld geen riskmanagement gereguleerd. Hierbij kan de structurering van toezicht bij de banken als initiële leidraad dienen. Controle van de CBvS op de overige financiële instellingen moet behoorlijk aangescherpt worden. Ook hier kunnen de richtlijnen die voor de banken gelden als initiële leidraad dienen.</p> <p>8. Er dienen deugdelijke en effectieve samenwerkingsmechanismen tezamen met alle andere competente autoriteiten geformuleerd en geïmplementeerd te worden.</p> <p>9. Het is belangrijk dat terzake 'virtual assets', deugdelijk en effectief beleid, procedures en controlemechanismen worden geformuleerd en geïmplementeerd.</p> <p>10. Het is aan te bevelen dat de CBvS het ministerie van Financiën adviseert om een wijzigingsvoorstel te doen ten aanzien van de beperkende bepaling opgenomen in artikel 23 van de Wet MOT, die aangeeft dat de toezichthouders uit hoofde van de Wet MOT <u>niet</u> bevoegd zijn om <u>bij de financiële instellingen</u> informatie op te vragen, zo vaak als zij zulks nodig achten. In het kader van effectief toezicht houden is zulks juist noodzakelijk.</p>		
Preventie	Financiële actoren zoals het Algemeen Pensioen Fonds, stichtingen en andere rechtssubjecten die optreden als geldschietters dienen opgenomen te	Hoog	Centrale Bank van Suriname, Regering en DNA

	worden in de Bankwet en de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen en de AML-wetgeving, zodat zij ook onder het toezicht van de CBvS vallen. Deze actoren fungeren namelijk maatschappelijk als financiële instellingen met alle risico's voor ML/TF/PF/C en dienen dan ook in dat kader gemonitord en indien nodig gesanctioneerd te worden.		
Preventie	<p>Er dient effectief en duurzaam AML/CFT beleid ontwikkeld te worden inzake kennis en capaciteit, administratieve sancties en vergunningenbeleid, o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. inzake de vaststelling van het aantal benodigde AML/CFT toezichthouders per individuele instelling alsook voor de gehele sector; b. inzake de vaststelling van de benodigde kennis en vaardigheden van het personeel voor het effectief en duurzaam uitvoeren van AML/CFT inspecties; c. een profiel van de AML/CFT toezichthouder te ontwikkelen op basis van objectieve en meetbare kenmerken; d. er moet stringenter gelet worden op de naleving van de Wet MOT, WID en de AML/CFT Richtlijnen. De toepassing van sancties dient eveneens strak en consequent plaats te vinden, in overeenstemming met de ernst van de overtreding. 	Hoog	Centrale Bank van Suriname
Opsporing	De expertise en instrumenten van de toezichthouder dienen aangepast te worden om praktijken waar mogelijk sprake kan zijn van dubbele boekhoudingen of het buiten het systeem houden van transacties, snel te kunnen opsporen. Nadere richtlijnen ten aanzien hiervan moeten uitgevaardigd worden. De externe controle dient mede gebaseerd te zijn op AML/CFT grondslagen.	Hoog	Centrale Bank van Suriname
Preventie	1. Bij de toetreding tot de financiële sector dienen naast integriteitsaspecten, duidelijke AML/CFT criteria te worden opgenomen, waaronder de herkomst van het vermogen van de aanvrager(s)/UBO's. Kortom de CBvS	Hoog	Centrale Bank van Suriname

	<p>is eveneens gehouden om KYC, KYCC, CDD en ECDD toe te passen bij al haar cliënten, alsook de daaruit verkregen informatie minimaal 7 jaren te bewaren.</p> <p>2. Ook moeten de instructies omtrent het verplicht rapporteren van wijzigingen in de bedrijfsstructuur en/of het zeggenschap, strikt worden opgevolgd.</p> <p>3. Objectieve criteria moeten ontwikkeld worden inzake onder meer de taakstelling en het opleidingsniveau van de toetsingscommissie bij de CBvS.</p>		
Opsporing	<p>Het ontwikkelen en op schrift stellen van AML/CFT handleidingen met daarin deugdelijke en gedetailleerde werkprocessen en (interne) procedures met betrekking tot verscherpt cliëntenonderzoek, dient plaats te vinden conform de terzake FATF-aanbevelingen. Deze handleidingen moeten regulier geëvalueerd en bijgesteld worden aan de hand van de actuele situatie en risico's die geïdentificeerd worden.</p>	Hoog	Centrale Bank van Suriname
Preventie	<p>De CBvS dient merkbaar objectief beleid te voeren om selectieve 'de-risking' van sectoren te voorkomen.</p> <p>De CBvS dient een richtlijn met betrekking tot het bestempelen van sectoren als 'high risk' en de gevolgen daarvan op te maken en te publiceren. Tevens dient er een richtlijn te komen met objectieve normen die de banken verplicht zijn te volgen alvorens zij overstappen om cliënten te 'de-risken'. De richtlijn dient tevens te bevatten dat aspirant cliënten niet a-priori (zonder gedegen CDD of ECDD) geweerd worden als zijnde afkomstig of behorend tot een hoge risicosector.</p>	Matig	Centrale Bank van Suriname
Opsporing	<p>1. Aanscherpen van de verplichting voor financiële instellingen (FI's) en bij de Centrale Bank van Suriname zelf tot het op deugdelijke wijze en volledig bijhouden van data, alsook het bijhouden en analyseren van AML/CFT statistieken. Voor de effectiviteit en efficiëntie van nationale AML/CFT systemen is het belangrijk dat statistieken die inzicht kunnen geven in</p>	Hoog	Centrale Bank van Suriname

	<p>ML/TF/PF/C risico's en alle informatie noodzakelijk voor het beoordelen daarvan, bijgehouden worden. Het is eveneens aan te bevelen dat de CBvS jaarlijks een rapport maakt van haar statistieken en de analyse die daaruit voortvloeit. Dit rapport moet dan worden aangeboden aan de relevante AML/CFT autoriteiten om mee te nemen in het nationaal jaarrapport terzake AML/CFT.</p> <p>2. De verplichting om statistieken bij te houden voor financiële instellingen dient in een richtlijn dwingend te worden vervat. Alsook gedetailleerde instructies welke data verzameld moet worden en welke statistische analyses op reguliere basis gemaakt moeten worden en binnen welke termijn die bij de CBvS ingediend moeten worden.</p> <p>3. Opgemerkt dient te worden dat er dagelijks aan- en verkooptransacties op de vreemde valutamarkt door cambio's en banken aan de CBvS wordt doorgegeven, doch de nadere data-analyse ontbreekt ten behoeve van AML voor eigen gebruik of geaggregeerde data voor algemeen gebruik. Voor zover nog niet uitgevoerd, dient het verrichten van verdiepende kwantitatieve analyses verplicht gesteld te worden.</p>		
--	---	--	--

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
Specifiek voor de Financial Intelligence Unit Suriname			
Goudsector			
Preventie	Aanpassing van de Deviezenwet (GB 1947, no. 136), moet zodanig dat de FIU betrokken wordt bij het verlenen van vergunningen met betrekking tot onder andere de goudhandel.	Hoog	Regering, Financial Intelligence Unit, Centrale Bank van Suriname, Deviezencommissie en DNA
Preventie	De FIU dient haar toezichhouderscontrole bij de	Hoog	Financial

	DNFBP's aan te scherpen. Er moeten reguliere on-site en off-site inspecties gedaan worden.		Intelligence Unit
Preventie	Bij wet dient uitdrukkelijk bepaald te worden dat de Deviezencommissie, MOT-meldingen moet doen aan de FIU.	Hoog	Regering, Financial Intelligence Unit, Deviezencommissie en DNA
Preventie	<p>Het volgen van een 'risk based approach' (RBA) door de dienstverleningssector dient verplicht gesteld te worden door de FIU. Zulks moet in een uitdrukkelijke richtlijn worden opgenomen met daarin gedetailleerde instructies hoe de dienstverleners dit zouden moeten doen. Tevens dient het verplicht te worden gesteld dat er trainingen gevolgd worden terzake hoe een risico gebaseerde benadering uitgevoerd moet worden. Ook de FIU moet trainingen hiervoor op reguliere basis volgen zodat zij ook up to date is met de geldende methodieken.</p> <p>Naar aanleiding van de risico analyse zal de FIU strategisch AML/CFT beleidsprogramma moeten schrijven. Voorts zal de FIU eveneens gedetailleerde richtlijn moeten uitbrengen met daarin opgenomen de specifieke voor de onder haar vallende sectoren geldende eisen waaraan een strategisch AML/CFT beleidsprogramma zal moeten voldoen. De drie factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij het ontwikkelen van het programma:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Identificeert, beoordeelt en vermindert redelijkerwijs de risico's die voortvloeien uit illegale financiële activiteiten; b. Bewaakt en monitort de naleving van de administratie- en rapportagevereisten uit hoofde van de AML-wetgeving en dwingende richtlijnen; en c. Verschaft informatie met een hoge mate bruikbaarheid voor overheidsinstantie in overeenstemming met zowel de risicobeoordeling van de instelling als de risico's die door de relevante 	Hoog	Financial Intelligence Unit

	overheidsinstanties worden gecommuniceerd als nationale AML-prioriteiten.		
Preventie	Upgrading van kennis van het personeel die werkzaam is in de kleinschalige goudsector inzake AML/CFT reguleringen. Op reguliere basis moet het personeel bijgeschoold dan wel omgeschoold worden om specialistisch toezicht te kunnen houden op de verschillende sub-sectoren.	Hoog	Regering en de Financial Intelligence Unit
Publieke sector			
Preventie	Capaciteit van de FIU vergroten. Voldoende toezichthouders en analisten aantrekken zodat die de werkzaamheden deugdelijk en effectief kunnen uitvoeren. Meer on-site inspectiecapaciteit en het ontwikkelen en op schrift stellen van een toezichtprogramma welke een op risico's gebaseerde benadering volgt.	Hoog	Regering, Financial Intelligence Unit en ministerie van Justitie en Politie
Preventie	Trainingen en refreshment courses aan 'compliance officers' verzorgen door de FIU en CBvS. Voor zover FIU de kennis niet heeft hiervoor zal eraan gewerkt moeten worden om de FIU die capaciteit te geven zodat zij dit in de nabije toekomst wel zou kunnen doen.	Hoog	Regering en Financial Intelligence Unit en Centrale Bank van Suriname.
Preventie	Alle vereisten voor de FIU om tot de Egmond Group toe te kunnen treden zo snel als mogelijk in orde maken.	Hoog	Regering, Financial Intelligence Unit en ministerie van Justitie en Politie.
Gaming sector			
Preventie	Er moeten samenwerkingsprotocollen tussen de FIU, Gaming Board en de CBvS komen voor het signaleren, doorgeven en daadwerkelijk opsporen van ML/TF/PF/C overtredingen. De samenwerkingen moeten ook verheffend werken voor het nationaal AML/CFT strategisch beleid en actieplan en met het ook op duurzame en deugdelijke samenwerking.	Hoog	Regering, Financial Intelligence Unit, Gaming Board en Centrale Bank van Suriname

Preventie	Gaming Board en de FIU moeten een programma voor het upgraden van het personeel van de Gaming sector invoeren zodat de nodige vaardigheden en up-to-date kennis van AML/CFT situaties verkregen wordt.	Hoog	Regering, Gaming Board en Financial Intelligence Unit
Preventie	<p>De FIU en de Gaming Board dienen de sector 'kansspelen en casino's' te begeleiden en te ondersteunen met het invoeren van een op risico-gebaseerde compliance programma.</p> <p>Naar aanleiding van de risicoanalyse zal de Gaming Board een strategisch AML/CFT beleidsprogramma moeten schrijven. Voorts zal de Gaming Board eveneens gedetailleerde richtlijn moeten uitbrengen met daarin opgenomen de specifieke voor de onder haar vallende sectoren geldende eisen waaraan een strategisch AML/CFT beleidsprogramma zal moeten voldoen.</p> <p>De drie factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij het ontwikkelen van het programma:</p> <ol style="list-style-type: none"> Identificeert, beoordeelt en vermindert redelijkerwijs de risico's die voortvloeien uit illegale financiële activiteiten; Bewaakt en monitort de naleving van de administratie- en rapportagevereisten uit hoofde van de AML-wetgeving en dwingende richtlijnen; en Verschaft informatie met een hoge mate bruikbaarheid voor overheidsinstantie in overeenstemming met zowel de risicobeoordeling van de instelling als de risico's die door de relevante overheidsinstanties worden gecommuniceerd als nationale AML-prioriteiten. 	Hoog	Financial Intelligence Unit en Gaming Board
Preventie	Er moet een permanente opleiding komen dan wel beschikbaar of toegankelijk gesteld worden die ervoor moet zorgen dat de medewerkers van de Gaming sector, goede kennis hebben over binnenlandse en transnationale witwas en terrorisme financieringstypologieën.	Hoog	Regering, Gaming Board en Financial Intelligence Unit
Opsporing	De FIU en Gaming Board dienen trainingen te verzorgen inzake de naleving, rapportage-procedures en verplichtingen van AML/CFT.	Hoog	Gaming Board en Financial Intelligence Unit
Preventief	De FIU en Gaming Board moeten erop toezien dat	Hoog	Gaming Board

	elk bedrijf in de Gaming sector beschikt over een onafhankelijke AML/CFT 'compliance officer'.		en Financial Intelligence Unit
Preventief	Er dient een AML/CFT identificatie-infrastructuur gemaakt te worden waardoor de Gaming sector een betrouwbare informatiedatabank heeft.	Hoog	Gaming Board en Financial Intelligence Unit
Opsporing	De Gaming Board en de FIU moeten acties ondernemen tegen bedrijven die geen verdachte transacties melden. Voor zover de FIU en de Gaming Board niet de kennis hebben hiervoor, zal eraan gewerkt moeten worden om hen die capaciteit te geven zodat zij dit in de nabije toekomst wel zouden kunnen doen.	Hoog	Regering, Gaming Board en Financial Intelligence Unit
DNFBP's			
Preventie	Er moeten sectorspecifieke reglementen worden ontwikkeld die de wettelijke vereisten/verplichtingen van de DNFBP's specificeren en concrete afdwingbare verplichtingen opleggen, onder andere: <ul style="list-style-type: none"> a. Gestandaardiseerde wijze van beheer van informatie, waarbij de minimale vereisten voor de wijze van het bijhouden zijn neergelegd; b. een richtlijn terzake 'third party reliance' te worden opgesteld die duidelijke handvatten en standaardisering biedt (na wijziging WID); c. richtlijn terzake 'tipping off'; d. (E)CDD-richtlijn; e. Aanscherping richtlijn 'high risk countries. 	Hoog	Financial Intelligence Unit
Preventie	Ten behoeve van de sector DNFBP's moeten handleidingen/werkinstructies voor toezicht worden ontwikkeld. Deze dienen leidend te zijn voor het personeel van FIU en de Gaming Board.	Hoog	Financial Intelligence Unit
Preventie	De FIU zal op reguliere (niet later dan tweejaarlijks is aanbevolen), basis risicoanalyses moeten maken van de onder haar toezicht vallende (sub)sectoren. Op basis van de resultaten van de risicoanalyse zal de FIU vervolgens haar toezicht daarop moeten afstemmen en haar beleid steeds moeten	Hoog	Financial Intelligence Unit

	(her)evalueren, ter garantie dat haar toezicht steeds goed afgewogen is tegen de van toepassing zijnde risico's en doelen.		
Preventie	Het registratiesysteem voor opererende DNFBP's moet worden verbeterd en een lijst van onder toezicht staande DNFBP's moet periodiek en openbaar gepubliceerd worden. Er dient een volledige DNFBP register te bestaan waarin alle noodzakelijke data vermeld staan.	Hoog	Financial Intelligence Unit
Opsporing	Er moet deugdelijke begeleiding komen voor DNFBP's o.a. voor het invullen en identificeren van gevallen waar er een MOT-melding gedaan zal moeten worden.	Matig	Financial Intelligence Unit
Preventie	Er moeten reguliere, deugdelijke en effectieve trainingsprogramma's voor alle sectoren worden ontwikkeld, zoals: <ul style="list-style-type: none"> a. Permanente praktijkeducatie terzake AML/CFT; b. Inrichting kantoororganisatie in verband met compliance, CDD, ECDD, KYC, KYCC, interne controle, risicobeheersing en risico mitigeren; c. Weerbaarheidstrainingen; d. Integriteitstrainingen; e. Het herkennen van subjectieve indicatoren en het rapporteren op basis van subjectieve indicatoren; f. De werking en het wegwerken van het spanningsveld wettelijke geheimhoudingsplicht en meldingsplicht, 'tipping off' (het aanreiken van handvatten) en de toepassing van red flags en typologieën. 	Hoog	Financial Intelligence Unit (in samenwerking met alle sectoren).

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteitsniveau	Verantwoordelijke entiteit
Specifiek voor de Gaming Board			
Preventie	Er moet in de Wet Toezicht en Controle Kansspelen (SB 2009, no. 78) en de Wet MOT (SB 2012, no. 133) uitdrukkelijk vermeld worden dat de Gaming Board, ook een toezichthouder is in het kader van	Hoog	Regering en DNA, in samenspraak met de FIU en

	AML/CFT voor de sector 'kansspelen en casino's' en dat de sector zich aan haar toezicht dient te onderwerpen. Ook is het aan te bevelen dat uitdrukkelijk vermeld wordt welke bevoegdheden met gepaste sanctieregelingen de Gaming Board en FIU hebben naar deze sector toe met gepaste sanctieregelingen.		de Gaming Board
Preventie	Er moet een wijziging in de Wet Toezicht en Controle Kansspelen (SB 2009, no.78) komen zodat de Gaming Board, de geattribueerde bevoegdheid krijgt om de gehele sector 'kansspelen en casino's' onder haar toezicht te hebben.	Hoog	Regering en DNA, in samenspraak met de Gaming Board
Opsporing	De Gaming Board moet effectieve en doelmatige bevoegdheden en tools in de wetgeving toebedeeld krijgen zodat zij haar toezicht en controle effectief en doelmatig kan uitoefenen. De Gaming Board dient dan ook haar controle en toezichthoudende taak ijverig en contentieus uit te voeren, zodat mogelijke ML/TF/PF/C overtredingen zichtbaar worden en ook aangepakt kunnen worden.	Hoog	Regering en DNA, in samenspraak met de Gaming Board
Preventie	De sector 'kansspelen en casino's' moeten bij wet verplicht worden om integriteitscriteria te ontwikkelen voor hun personeel. Ook de Gaming Board zal duidelijk omschreven verplichte integriteitscriteria, integriteitsbewakingsvereisten en controlemechanismen daarop moeten ontwikkelen, op schrift moeten vaststellen en uitvaardigen naar de sector toe.	Hoog	Regering, DNA en de Gaming Board
Preventie	Er moeten reguliere, deugdelijke en effectieve op maat gesneden trainingsprogramma's door de Gaming Board voor de onder haar toezicht vallende sectoren worden ontwikkeld. Verder dient de Gaming Board duidelijk en gedetailleerd omschreven op maat gesneden AML/CFT criteria in een op schrift gestelde richtlijn vast te leggen, en aan de sector 'kansspelen en casino's' te distribueren. De Richtlijn zal eveneens op risico gebaseerd moeten zijn. Weshalve de Gaming Board ook regulier (tweejaarlijks) risicoanalyses zal moeten maken van de onder haar toezicht vallende sectoren en haar beleid en richtlijnen dan ook	Hoog	Gaming Board

regulier evalueren en bijstellen.		
-----------------------------------	--	--

8.4 Aanbevolen acties voor de Financiële Instellingen

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoorde-lijke entiteit
Specifiek voor alle Financiële Instellingen: Banken, Verzekeringsmaatschappijen, GVKs, Spaar- en kredietcoöperaties en Pensioenfondsen			
Preventie	<p>Alle financiële instellingen (FI's) moeten passende maatregelen nemen om hun ML/TF/PF/C risico's te identificeren, te beoordelen en te begrijpen conform de vigerende FATF-richtlijnen. Dit houdt onder meer in dat zij zich erop toeleggen om:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Risicobeoordelingen te doen op reguliere basis; 2. Hun risicobeoordelingen te documenteren; 3. Alle relevante risicofactoren in aanmerking te nemen alvorens te bepalen wat het niveau van het totale risico is en het juiste niveau en type mitigatie dat moet worden toegepast; 4. Deze beoordelingen up-to-date te houden; en 5. Beschikken over passende mechanismen om informatie over risicobeoordeling te verstrekken aan de bevoegde autoriteiten. <p>Het is aan te bevelen dat de FI's van hun risicobeoordelingen een rapport opmaken en die verplicht doorsturen naar de CBvS en de FIU.</p>	Hoog	Alle financiële instellingen
Preventie	<p>De FI's dienen te beschikken over een op schrift gesteld beleid dat passend is en het mogelijk maakt dat maatregelen die worden uitgevaardigd in het kader van confiscatie, bevrozing en in beslagname, zonder oponthoud direct na instructie van de Openbaar Ministerie kunnen worden uitgevoerd. Het beleid moet gericht zijn op het elimineren van witwassen, de financiering van terrorisme, proliferatie van wapens van massadestructie en corruptie. Dit beleidsdocument dient op schrift verzonden te worden naar de CBvS en ook naar alle medewerkers binnen de FI's.</p>	Hoog	Alle FI's in samenspraak met de CbvS. Advies inwinnen bij het Openbaar Ministerie

Preventie	<p>De FI's dienen ervoor te zorgen dat ze de bevoegde autoriteiten alle medewerking verlenen bij het treffen/toepassen van maatregelen, met inbegrip van wetgevende maatregelen, die de bevoegde autoriteiten in staat stellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Goederen die in beslag moeten worden genomen te identificeren, traceren en evalueren; b. Passende onderzoeksmaatregelen te nemen. 	Hoog	Alle FI's
Preventie	De FI's moeten voor hun bestaande cliënten, een CDD uitvoeren gebaseerd op de financiële omstandigheden en daarmee gepaard gaande risico, en de CDD blijven doen zo lang de relatie voortduurt.	Hoog	Alle FI's
Opsporing/ Vaststellen	De FI's (met uitzondering van pensioenfondsen) dienen separate uitgebreide regelingen te treffen voor wat betreft het CDD onderzoeksdeel met betrekking tot de UBO's. Nader onderzoek naar belangrijke relaties van de UBO's en aan welke instellingen/organisaties/rechtspersonen de UBO gelinkt is, is ook noodzakelijk. Ook dienen de FI's te worden verplicht voor het bijhouden van een interne UBO-register, welke ter beschikking gesteld moet worden aan de toezichthouders wanneer die het vragen.	Matig	Alle FI's (met uitzondering van pensioenfondsen).
Preventie	Cliënten uit een high risk sector of bestaande klanten met een high risk profiel, moeten onderworpen worden aan een verscherpt cliëntenonderzoek (ECDD). Het verscherpt cliëntenonderzoek zal moeten voortduren net zolang, na gedegen risicoanalyse van de cliënt, de cliënt als high risk is gekwalificeerd.	Hoog	Alle FI's
Preventie	De FI's dienen uitgebreide handleidingen te ontwikkelen, waarin het beleid inzake verscherpt cliëntenonderzoek is vastgelegd. Deze handleidingen behoren minstens de criteria, procedures, onderzoeksmethodieken, geoorloofde derden-informatie bronnen, verplichting tot het opmaken van rapporten van alle ECDD's die gedaan	Hoog	Alle FI's

	<p>worden en interne informatielijnen te bevatten. Alle medewerkers dienen de handleidingen ter beschikking te hebben. De FI's moeten erop toezien dat deze stringent nageleefd worden en dienen sancties vast te stellen tegen overtreding daarvan op elk niveau binnen de instelling. Een afschrift van deze handleidingen en het sanctiestelsel daarvoor dient verplicht te worden verzonden naar de CBvS en de FIU ter informatie.</p>		
Preventie	<p>Alle FI's dienen verplicht te worden om uniforme richtlijnen met betrekking tot het vormen van cliëntendossiers in verband met AML/CFT te implementeren in hun instelling. De CBvS zal hierin een leidende rol moeten vervullen. De richtlijn zal zorgvuldig en helder geformuleerd moeten worden. Het doel is dat de cliëntendossiers te allen tijde alle noodzakelijke en vereiste informatie van de klant en elke transactie, MOT-melding, gepoogde verdachte transactie en diensten die de bank aan die klant verleend heeft en nog verleend, moet bevatten.</p>	Hoog	De CBvS en alle FI's
Preventie	<p>De FI's moeten een up-to-date register bijhouden van alle klanten die als een PEP gekwalificeerd zijn en worden in hun instelling. Deze moet zowel intern bij de FI's beschikbaar zijn, maar ook toegankelijk zijn voor alle nationale bevoegde autoriteiten. FI's dienen ook te bevorderen dat er informatiedeling plaatsvindt binnen de sector inzake PEPs, dit om mogelijke ML/TF/PF/C risico's te minimaliseren en een concreet beeld te hebben van risico's die de PEP voor de instelling meebrengt. De FI's moeten verplicht worden om alle informatie die zij van andere FI's over een klant hebben ontvangen volledig vast te leggen in het cliëntendossier.</p>	Hoog	Alle FI's
Preventie	<p>De FI's moeten worden verplicht programma's ten aanzien van ML/TF/PF/C uit te voeren, die rekening houden met de ML/TF/PF/C risico's en de omvang van het bedrijf, en die de volgende interne beleidsmaatregelen, procedures en controles omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Compliance managementregelingen (met inbegrip van de benoeming van een 'compliance officer' op managementniveau); b. Screeningprocedures om hoge normen te 	Hoog	Alle FI's

	<p>garanderen bij het aannemen van werknemers;</p> <p>c. Een doorlopend opleidingsprogramma voor werknemers; en</p> <p>d. Een onafhankelijke auditfunctie voor het testen van het systeem.</p>		
Vaststellen	<p>De melding van ongebruikelijke transacties moeten voor FI's worden aangescherpt/uitgebreid (ook wettelijk) zodat ook pogingen tot transacties die een ongebruikelijk karakter hebben, moeten worden aangemeld bij de FIU en intern bij de FI's moeten worden geregistreerd. Het begrip 'poging' zal scherp en uniform gedefinieerd moeten worden. Zowel de FIU als de CBvS zullen hier een aparte richtlijn voor moeten ontwikkelen en publiceren.</p>	Hoog	De CBvS, de FIU en alle FI's
Preventie	<p>De FI's dienen te beschikken over een beleid(programma's) met nader op risico gebaseerd uitgewerkte processen en procedures voor het vaststellen van het risiconiveau van alle (sub)sectoren, als ook die van de cliënten van elk van de (sub)sectoren. Op basis van het vastgestelde niveau van risicoprofiel, moet de bank dan de CDD, ECDD en de werkrelatie met de cliënt afstemmen/regelen.</p>	Matig	Alle FI's
Preventie	<p>Alle FI's moeten uitgebreide statistieken bijhouden over aangelegenheden die relevant zijn voor de doeltreffendheid en efficiëntie van hun AML/CFT systemen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dit geldt onder meer voor het bijhouden van statistieken over: <ol style="list-style-type: none"> a. MOT formulieren, intern ontvangen en doorgestuurd; b. ML/TF/PF/C onderzoeken, vervolgingen en veroordelingen bij de bank; c. Bevroren eigendom; in beslag genomen en in beslag genomen van cliënten van de bank; en d. Wederzijdse rechtshulp of andere internationale verzoeken om samenwerking die zijn ingediend en ontvangen inzake cliënten van de bank. 2. De wijze waarop statistieken worden bijgehouden, vastgelegd, gerapporteerd en 	Hoog	Alle FI's

	<p>geanalyseerd dient nader te worden geregeld, en standaard formats moeten worden ontwikkeld.</p> <p>3. Het voeren van meer verdiepende analyses op basis van de verzamelde data, dan alleen frequentie rapportages;</p> <p>4. Aanbevolen wordt samenwerking met andere financiële instituten, toezicht houdende autoriteiten voor het delen van informatie, zij geaggregeerd en/of geanonimiseerd.</p>		
Preventie	Voor alle FI's geldt dat opleidings- en kwalificatie vereisten voor AML/CFT functionarissen concreet geformuleerd dienen te worden. Ook moet een profielschets worden opgesteld waarin minstens moet voorkomen: opleidingsniveau (welke gebaseerd moet zijn op gangbare internationale vereiste niveaus voor deze functionarissen), een integriteitstest en ervaring. De CBvS zal hierin ook een rol moeten vervullen, door de minimaal geaccepteerde profielschetsen te formuleren en die als verplicht uit te vaardigen naar de FI's.	Hoog	De CBvS en alle FI's
Preventie	Voor alle FI's geldt dat er educatiebeleid moet zijn gericht op specifieke opleidingen in verband met AML/CFT en het regulier bijscholen van hun medewerkers.		Alle FI's
Preventie	Het formuleren van criteria ter vaststelling van de optimale voorziening in functionarissen ter uitvoering van AML/CFT werkzaamheden, moet door alle FI's gedaan worden.	Hoog	Alle FI's
Preventie	Het ontwikkelen van financiële producten en diensten die uitsluiting van kwetsbare groepen moet tegengaan.	Hoog	Alle FI's
Preventie	Evaluatie en herziening van het uitsluitingsbeleid (zie bespreking bij toezicht houdende rol van de CBvS).	Hoog	Alle FI's
Preventie	Alle FI's moeten beleid ontwikkelen en op schrift stellen aangaande identificatie van PEPs. Hierbij moet worden uitgegaan van de internationale	Hoog	Alle FI's

	<p>definitie (FATF) van zowel binnenlandse als buitenlandse PEPs.</p> <p>Daarnaast moet ook een up-to-date register van PEPs worden bijgehouden en worden gebruikt in de bedrijfsvoering.</p>		
Preventie	Alle FI's moeten een klokkenluidersregeling instellen, voor zover zulks er nog niet is.	Hoog	Alle FI's
Preventie	<ol style="list-style-type: none"> 1. De FI's moeten procedures ontwikkelen aangaande het verrichten van meldingen aan de FIU, en conform meldingen verrichten. 2. De FI's moeten ook regels ontwikkelen voor het tegengaan en voorkomen van 'tipping off'. 3. De melding van ongebruikelijke transacties moet worden aangescherpt/uitgebreid (ook wettelijk), zodat ook pogingen tot transacties die een ongebruikelijk karakter hebben, moeten worden aangemeld bij de FIU en intern bij de FI's moeten worden geregistreerd. Het begrip 'poging' zal scherp en uniform gedefinieerd moeten worden. 	Hoog	Alle FI's
Preventie	<p>De FI's moeten investeren in gedegen technische instrumenten voor het opsporen, monitoren en onderzoeken van ML/TF/PF/C binnen de organisatie, inclusief:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. het detecteren van de frequentie van transacties; b. de controle uit hoofde van de controle-/sanctielijsten voortvloeiende uit resoluties van de Verenigde Naties. <p>De investeringen dienen in overeenstemming te zijn met de schaal en het risicoprofiel van de instelling.</p>	Matig	Alle FI's
Preventie	Er moeten onafhankelijke systemen of instanties worden ingesteld waar de instellingen efficiënt en effectief, het klantidentificatie- en verificatieproces van de aangeleverde documenten op een betrouwbare en onafhankelijke wijze tegen broninformatie kunnen verifiëren.	Matig	Overheid en alle FI's

Preventie	Het initiëren en/of verder professionaliseren van de verenigingen binnen de sectoren. Het instellen van een werkgroep van 'compliance officers' van de verschillende sectoren ter bevordering van vaktechnische debatten, hetgeen moet leiden tot verbetering van de taakuitoefening in het kader van de bestrijding van ML/TF/PF/C.	Hoog	Sectorvereniging en van alle FI's
------------------	--	------	-----------------------------------

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
Specifiek voor banken			
Preventie	<p>Specifiek voor banken geldt met betrekking tot grensoverschrijdend correspondentbankieren en andere soortgelijke relaties, dat banken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Voldoende informatie over een correspondentinstelling verzamelen om de aard van de activiteiten van deze instelling volledig te begrijpen, en de reputatie van de instelling en de kwaliteit van het toezicht vast te stellen; 2. Beoordelen van de AML/CFT controles van deze correspondentinstelling; 3. Goedkeuring te verkrijgen van het senior management alvorens nieuwe correspondentrelaties op te zetten; en 4. De respectieve AML/CFT verantwoordelijkheden van elke instelling duidelijk te begrijpen; en 5. Een gedegen risicoprofiel maken van de relatie alvorens de relatie aan te gaan, welke meegenomen moet worden in het besluit van senior management over het aangaan van de relatie. 	Matig	Banken
Preventie	Specifiek voor banken geldt dat ze moeten vastleggen hoe en welke verscherpte CDD-controle zij uitvoeren op zakelijke relaties en transacties met natuurlijke en rechtspersonen (met inbegrip van andere financiële instellingen) uit landen waarvoor dit is vereist, waaruit afgeleid kan worden dat de controle evenredig is aan de risico's. Banken dienen in het verlengde hiervan, desbetreffende cliënten te onderwerpen aan dit onderzoek. Banken moeten er	Hoog	Banken

	actief op toezien dat zij deugdelijk geïnformeerd zijn en blijven over de zwakke punten in de AML/CFT systemen van andere landen waar zij cliënten hebben.		
--	--	--	--

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoorde-lijke entiteit
Specifiek voor verzekeringsmaatschappijen			
Preventie	<p>Specifiek voor de verzekeraars geldt dat ze voorafgaand aan de samenwerking met derde partijen, waaronder verzekeringsagenten, specifieke en strengere eisen dienen te stellen, inclusief integriteits- en AML/CFT criteria.</p> <p>Ze moeten ook onderzoek doen naar degene die in het geval van een levensverzekering als begunstigde is opgegeven voor de uitbetaling en op het moment van uitbetaling.</p> <p>Ook dienen er op schrift gestelde interne integriteitsrichtlijnen ontwikkeld te worden die minimaal voldoen aan de eisen die de CBvS in haar richtlijnen geeft.</p>	Hoog	Verzekerings- maatschappijen

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoorde-lijke entiteit
Specifiek voor spaar- en kredietcoöperaties			
Preventie	<p>Specifiek voor de spaar- en kredietcoöperaties geldt dat deze moeten zorgdragen voor digitale opslag van alle relevante documenten van zowel klanten, hun transacties en (interne en externe) rapportages van de instantie.</p> <p>Ter verhoging van de efficiëntie van de bedrijfsvoering en veiligheid van de documenten, moeten spaar- en kredietcoöperaties hun bedrijfsvoering digitaliseren.</p>	Hoog	Spaar- en krediet coöperaties
Preventie	<p>Hoewel de meeste transacties eenvoudige transacties zijn, dienen de spaar- en kredietcoöperaties wel te beschikken over op schrift gestelde procedures en richtlijnen voor complexe en grote binnenlandse overmakingen. Ook interne integriteitsrichtlijnen die voldoen aan de minimale eisen van de CBvS, moeten geïmplementeerd te</p>	Hoog	Spaar- en krediet coöperaties

worden.			
---------	--	--	--

8.5 Aanbevolen acties DNFBP's: advocaten, notarissen, accountants en makelaars, goudhandelaren, autohandelaren en casino's

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
Specifiek voor advocaten, notarissen, accountants en makelaars			
Preventie	Voor zover er geen integriteitscriteria binnen de sectoren aanwezig zijn, moeten deze worden ontwikkeld evenals specifieke profielschetsen, taakomschrijvingen en evaluatietrajecten.	Matig	Relevante sector beroepsorganisaties (SNB, SOVA, SCAI, AMOG)
Preventie	Als integraal onderdeel van de bedrijfsvoering, dient een RBA AML/CFT compliance beleid te worden ingevoerd.	Hoog	De relevante beroepsorganisaties (SNB, SOVA, SCAI, AMOG) en de individuele beroepsbeoefenaren in de sectoren
Preventie	De verplichte registratie van DNFBP's bij de FIU moet dringend aangepakt worden.	Hoog	Relevante sectoren beroepsorganisaties (SNB, SOVA, SCAI, AMOG) in samenwerking met de FIU
Preventie	Er moeten trainingsprogramma's voor notarissen, advocaten, accountants en makelaars worden ontwikkeld: <ul style="list-style-type: none"> a. Permanente educatie terzake van AML/CFT; b. Inrichting kantoororganisatie in verband met compliance (o.a. interne controle); c. Weerbaarheidstrainingen; d. 'Customer Due Diligence' (CDD) en 'Enhanced Customer Due Dilligence' (ECDD); e. Het herkennen van subjectieve indicatoren; 	Matig	De sector relevante beroepsorganisaties (SNB, SOVA, SCAI, AMOG) in samenwerking met de FIU.

	<p>f. De werking van het spanningsveld wettelijke geheimhoudingsplicht en meldingsplicht en 'tipping off' (het aanreiken van handvatten).</p> <p>Ook moet de FIU regulier (jaarlijks of tweejaarlijks) informatiesessies houden met deze groepen DNFBP's.</p>		
Preventie	ICT-systemen moeten conform minimale FATF-aanbevelingen worden geüpgraded/geïmplementeerd.	Matig	Individuele bedrijven binnen de sectoren (in samenwerking met de FIU)
Preventie	<p>Om de coördinatie en uitwisseling van informatie tussen de relevante sectoren van DNFBP's (verder) te verbeteren moeten er mechanismen worden ontwikkeld, waaronder:</p> <p>a. samenwerkingsafspraken van elke beroepsorganisatie met de FIU, waarbij met elke beroepsorganisatie afspraken worden vastgelegd over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gezamenlijk optreden en controle; - ontwikkelen van richtlijnen voor en standaarden in de specifieke sectoren; <p>b. werkgroepen binnen iedere beroepsgroep.</p>	Hoog	De sector relevante beroepsorganisaties: SNB, SOVA, SCAI, AMOG (in samenwerking met de FIU).

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
Goudhandelaren, autohandelaren en kansspelen en casino's			
Preventie	Specifiek voor de goudsector: aanpassing Deviezenwet (GB 1947, no. 136) om het wettelijke kader voor goudhandel te moderniseren en de tekortkoming met betrekking tot het vergunningenbeleid, controle en regulering van de sector.	Hoog	Financial Intelligence Unit, Centrale Bank van Suriname, Deviezencommissie en DNA
Preventie	Specifiek voor de goudsector: herstel van de positie van de Centrale Bank van Suriname als enige opkoper en controller voor de handel in goud. Dit betekent dat de wet/overeenkomst waarin Kaloti de aangewezen opkoper is voor kleine goudmijn-bouwers, dringend herzien moet worden.	Hoog	Regering en DNA

Preventie	Verdere implementatie van de risico gebaseerde benadering binnen de sector op basis van ML/TF/PF/C risico's. De FIU zal sessies met deze sector moeten houden om hun te scholen in hun wettelijke plichten op het gebied van AML/CFT.	Hoog	Goudsector, auto-handelaren, kans-spelen, casino's en de FIU
Preventie	Upgrading van de kennis van het personeel inzake AML/CFT reguleringen die werkzaam is in de goudsector.	Matig	Financial Intelligence Unit, de goudsector, autohandelaren, kansspelen en casino's.
Preventie	Upgrading/implementatie ICT-systemen conform minimale FATF-aanbevelingen.	Hoog	Individuele bedrijven binnen de goudsector, autohandelaren, kansspelen en casino's
Preventie	Het ontwikkelen van integriteitscriteria voor personeel binnen de sector, het ontwikkelen van specifieke profielschetsen, taakomschrijvingen en evaluatietrajecten.	Matig	Goudsector, auto-handelaren, kans-spelen en casino's
Preventie	Invoeren van een RBA AML/CTF compliance beleid als integraal onderdeel van de bedrijfsvoering.	Hoog	Individuele spelers binnen de goudsector, autohandelaren, kansspelen en casino's
Preventie	Upgrading bewustzijn inzake STR.	Hoog	Goudsector, auto-handelaren, kans-spelen en casino's
Preventie	Specifiek voor de goudsector: vanwege het feit dat de goudkoper/handelaar een hoge risico actor is, dient wettelijk vastgesteld te worden dat zij een 100% meldplicht hebben en dat er strengere eisen gelden voor de goudsector. Goud is een instrument voor witwassen in Suriname en dient	Hoog	Regering, DNA en FIU

	<p>daarom ook anders benaderd te worden in bestrijding van ML/TF/PF/C, proliferatie en corruptie.</p> <p>De FIU dient met de meeste spoed een richtlijn uit te brengen waarin zij ten aanzien van deze sector het één en ander nauwkeuring instrueert. Vervolgens dient de wetgever de wet zodanig aan te passen dat dit ook in de wet wordt opgenomen met daaraan gekoppeld afschrikwekkende en proportionele straffen.</p>		
--	--	--	--

8.6 Aanbevolen acties op basis van de dreigingen analyse

Interventie niveau	Aanbevolen acties	Prioriteits niveau	Verantwoordelijke entiteit
AANBEVOLEN ACTIES OP BASIS VAN DE DREIGINGEN ANALYSE			
Preventief	Corruptie, omkoping, smokkel, belastingontduiking en fraude vormen een hoge dreiging. Het is daarom van belang om over te gaan tot implementatie van verfijnde/specialistische systemen en het upgraden, herinrichten, het verwijderen van corrupte betrokken ambtenaren bij alle handhavende autoriteiten (van het ministerie van Justitie en Politie en ministerie van Financiën).	Hoog	Ministerie van Financiën, ministerie van Justitie en Politie, Regering en DNA
Preventief	Er is sprake van een disfunctionele Deviezencommissie. De Deviezencommissie moet daarom als een instituut ingericht worden en al zodanig functioneren. De Deviezencommissie dient bemenst te worden met uitsluitend terzake deskundigen.	Hoog	Ministerie van Financiën, ministerie van Justitie en Politie, Regering en DNA
Preventief	De controlemechanismen zijn onvoldoende en/of niet effectief ter detectie van drugshandel, welke gevoed wordt door institutionele corruptie. Het opvoeren van controle en opsporingsactiviteiten ter bestrijding van de drugshandel kan door: <ol style="list-style-type: none"> 1. Internationale samenwerking met 'drugs 	Hoog	Ministerie van Financiën, ministerie van Justitie en Politie, Regering en DNA

	<p>enforcement agencies' van Europa en de VSA.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Het opvoeren van de samenwerking met de politiekorpsen van het Caraïbisch gebied, Europa en Amerika. 3. Het KPS en de Douane voorzien van gespecialiseerde deskundigen en technologieën op het gebied van de bestrijding van de drugshandel. 4. Een 'drugs enforcement unit' instellen binnen de diverse veiligheidsdiensten en het KPS ter bestrijding van drugs. 		
Opsporend	<p>Er is sprake van een hoge mate van belastingontduiking en een zwak handhavingsmechanisme. De Belastingdienst moet daarom verdeeld worden in specialistische units. De verdeling direct en indirecte belastingen is niet voldoende. Herinrichting van het belastingstelsel moet plaatsvinden. Verder moet de Belastingdienst ook geëvalueerd en heringericht worden. Een aanpak die ondernemers stimuleert om de informele economie te verlaten, is aanbevolen.</p>	Hoog	Ministerie van Financiën, Regering en DNA
Preventief	<p>Er is een slecht imago van leidinggevenden binnen de overheid. Er dient een zodanig beleid geformuleerd te worden met zeer zware sancties tegen corruptie begaan door sleutelfiguren en leidinggevenden.</p>	Hoog	Regering en DNA
Preventie	<p>Verzameling van de misdaadstatistieken geschiedt nog niet conform het gewenste format van de 21-FATF aangewezen gronddelicten. Ook de verwerking van de data geschiedt niet op consistente wijze. Het is aan te bevelen dat misdaadstatistieken conform de voorgestelde FATF-richtlijnen wordt bijgehouden. Uit deze statistieken moet vanaf het moment van opsporing tot berechting afgelezen kunnen worden. Alle elementen die met de zaak te maken hebben dienen ook geregistreerd te worden.</p> <p>Verder dient de nodige specialistische training verzorgd te worden aan handhavings- en opsporingsautoriteiten met betrekking tot het</p>	Hoog	KPS, Ministerie van Justitie en Politie en OM

	herkennen van aan ML/TF/PF/C gerelateerde grond-delicten.		
Opsporing	<p>Het is gebleken uit de statistieken van het KPS dat er nul gevallen zijn in de onderzoeksperiode. In de onderzoeksperiode is minstens één persoon berecht in geval van terrorisme, hetgeen niet te zien is in de statistieken. Het is dus aan te bevelen dat het Korps getraind moet worden in het herkennen bij het opsporen van terrorisme financiering en terrorisme en dit al zodanig ten laste legt.</p> <p>Hetzelfde geldt ook voor milieucriminaliteit, vervalsing en namaak van goederen, handel in illegale en gestolen goederen. Het zou goed zijn om voor deze trainingen een regeling te zoeken of een samenwerking aan te gaan met buurlanden.</p>	Hoog	KPS, ministerie van Justitie en Politie
Opsporing	Door onder ander het ontbreken van een goed uitgeruste kustwacht en beperkte middelen bij het leger en de politie, hebben zowel de preventieve - als repressieve aanpak van smokkel, weinig resultaat. Op de havens is er ook te weinig controle waardoor er een grotere kans bestaat dat er tussen ladingen andere smokkelwaar worden verstopt. Voornoemde autoriteiten dienen zowel institutioneel als materieel versterkt te worden.	Hoog	MP, DNV, KPS, ministerie van Justitie en Politie, ministerie van Defensie en ministerie van Binnenlandse Zaken, Kustwacht
Preventie	Vanwege de ongeorganiseerde situatie bij de kleinschalige goudproductie, is er sprake een hoge dreiging voor ML en TF. Het is aan te bevelen dat de handhavende, toezichhoudende en regulerende actoren het AML/CFT onderzoek in deze sector initiëren/intensiveren. Er moet een actieplan geschreven en uitgevoerd worden om de goudproducenten te stimuleren om naar een meer gestructureerde sector te gaan of om hun sector te structureren zoals wenselijk is. Het koppelen van incentives hieraan kan een positief effect hebben.	Hoog	Centrale Bank van Suriname, ministerie van Justitie en Politie, Regering, DNA, FIU, ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen

PRESIDENT van de REPUBLIEK SURINAME

ADDENDUM NRA RAPPORT SURINAME (PERIODE JULI 2020-OKTOBER 2021)

Inleiding

De resultaten van de algemene verkiezingen van 25 mei 2020, hebben geleid tot een golf van veranderingen in de Republiek Suriname. Er is niet alleen een nieuwe regering, onder leiderschap van President Chandrikapersad Santokhi gekozen. De kiezers hebben tevens, in duidelijke bewoordingen, de vorige regering afgewezen, tijdens welke regeerperiode, corruptie, wanbeheer en misbruik van regels en voorschriften plaatsvond en belangrijke staatsfuncties, zoals een onafhankelijke en sterke rechterlijke macht en controle-instellingen, ernstig werden verzwakt.

De nieuwe regering is gekozen, op een platform van deugdelijk bestuur, bestrijding van corruptie, versterking van belangrijke staatsinstellingen, transparantie en verantwoordingsplicht, terwijl het op dat moment ook werd geconfronteerd met stijgende armoede, de impact van de COVID-19 pandemie en een hoge schuldenlast van bijna USD 4 biljoen, ongeveer 165% van het BBP.

De nieuwe regering heeft een plan uitgestippeld, gericht op herstel, niet alleen van de economie, maar ook van deugdelijk bestuur, evenwichtige begrotingen, prudente en op regels gebaseerde toepassing van de begrotingsruimte en het herwinnen van een positieve reputatie, nationaal en internationaal, waaronder een verbeterd imago en vertrouwen in Suriname en haar burgers.

De door Santokhi geleide regering, is erin geslaagd om, binnen een jaar na overname, evenwicht te brengen in het nationaal budget, een herstelplan te ontwikkelen welke in afwachting is van de goedkeuring van de Raad van Bestuur van IMF, alsmede een herstructureringsprogramma op te stellen, voor schulden met officiële en commerciële crediteuren.

Inmiddels zijn bij de Nationale Assemblée (DNA), het Meerjaren Ontwikkelingsplan 2022 – 2027, de Ontwerpbegroting 2022, het Financieel Jaarverslag 2022, alsmede het Schuldenplan ingediend.

Tot nu toe hebben deze beleidslijnen goed gewerkt, en Suriname heeft het vertrouwen herwonnen van vroegere historische bilaterale partners en internationale organisaties, zowel op het westelijk halfrond als in Europa.

Stappen richting het versterken van het AML/CFT-regime

In de periode juli 2020 – oktober 2021, heeft de nieuwe Regering van Suriname, de volgende stappen genomen voor het tegengaan van grensoverschrijdende criminaliteit, gerelateerd aan drugs- en mensenhandel, waaronder de bestrijding van het witwassen van gelden en de financiering van terrorisme:

- Ter bevordering van de politieke agenda, inzake de Bestrijding van het Witwassen van Gelden en de Bestrijding van de Financiering van Terrorismen (AML/CFT), treedt de President op als persoonlijke voorvechter en biedt hij politiek leiderschap aan de verbetering van het Surinaams AML/CFT-raamwerk. Bij het Presidentieel Besluit van 7 juli 2021, P.B. no. 49/2021, is de Anti-Money Laundering Steering Council (ASC) uitgebreid en deze bestaat nu uit:
 - De President van de Republiek van Suriname (Voorzitter)
 - De Vicepresident van de Republiek van Suriname
 - De Minister van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking

- De Minister van Financiën en Planning
- De Minister van Justitie en Politie
- De Minister van Natuurlijke Hulpbronnen
- De Governor van de Centrale Bank van Suriname
- De Procureur-Generaal

De Voorzitter van de Vaste Commissie van het Ministerie van Financiën en Planning van De Nationale Assemblée (DNA) woont de bijeenkomsten bij als toehoorder.

De ASC, is het nationaal orgaan, belast met AML/CFT beleidsaansturing en coördinatie en alle zaken, die daaraan zijn gerelateerd. Daarnaast heeft de President bij het Besluit van 7 juli 2021, een AML *Project Implementatie Unit* (PIU) geïnstalleerd, geleid door de voormalige Procureur-Generaal. Deze unit is belast met taken die zijn gerelateerd aan de implementatie van besluiten, die zijn genomen door de ASC, waaronder het ondersteunen van initiatieven van de Nationale AML Commissie (NAMLAC).

Vanaf mei 2021 is het aantal leden van NAMLAC vermeerderd en is het belast met meer verantwoordelijkheden.

- De Regering van Suriname heeft de grondwettelijke procedures, met betrekking tot de ratificatie van het "Verdrag van de Verenigde Naties tegen Corruptie", in augustus 2021 afgerond. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking is bezig met de nederlegging van de Akte van Toetreding bij de depositaris van dit Verdrag, de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties. Suriname zal binnenkort partij worden bij dit verdrag.
- Suriname heeft reeds anti-corruptie wetgeving en er is een Presidentiële Commissie aangewezen voor het verder uitwerken van de Anti Corruptie Wet en het adviseren van de President, bij de verdere implementatie van de wetgeving.
- Overeenkomstig haar wettelijke verplichtingen, is de Regering overgegaan tot de herinstallatie van de Raad Internationale Sancties, per oktober 2021. De raad vindt haar wettelijke grondslag in de Wet Internationale Sancties (O.G. 2014, no. 54, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2016 no 31).
- De Regering heeft de Grondwettelijke procedure, met betrekking tot het "OAS Verdrag inzake Samenwerking bij de Bestrijding van Sluikhandel in Verdovende Middelen en Psychotrope Stoffen over Zee en door de Lucht in het Caribisch gebied", in juni 2021 afgerond. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, zal de Akte tot Toetreding neerleggen bij de depositaris van dit Verdrag, de Regering van de Republiek van Costa Rica. Suriname zal binnenkort partij worden bij dit Verdrag.
- De institutionele capaciteit van de rechterlijke macht, is versterkt. In 2020 is het totaal aantal rechters verhoogd naar 29. Er is een trainingsprogramma gaande, waarbij binnen een periode van 5 jaar zal worden voldaan aan de vraag naar 40 rechters. Bij het Openbaar Ministerie heeft een ruim twee jaar durende opleiding, geresulteerd in het vergroten van de vervolgingscapaciteit met nog eens 15 vervolgingsambtenaren.
Er wordt prioriteit gegeven aan het verbeteren van de kennis en vaardigheden van de rechterlijke macht, waarbij de focus is, op anti-corruptie, door middel van (online) trainingen en het bijwonen van conferenties. In dit kader hebben, met de ondersteuning van de Amerikaanse Ambassade en de OAS, Surinaamse rechters en vervolgingsambtenaren, een aantal workshops en seminars bijgewoond in 2021.
- Voor het faciliteren van de samenwerking met betrekking tot AML/CFT- beleid, zijn verschillende Memoranda van Overeenstemming (MOU's) getekend tussen de volgende entiteiten:
 - I. Financial Investigation Unit (FIU) en de Gaming Board
 - II. Gaming Board en het Openbaar Ministerie
 - III. De FIU, de Gaming Board en de Centrale Bank van Suriname.
 - IV. De Dienst der Belastingen en het Openbaar Ministerie

- Ter versterking van de capaciteit, heeft de FIU Technische Assistentie gekregen en hebben medewerkers in de periode 2020-2021 deelgenomen aan verschillende trainingssessies, waarbij een reeks verschillende onderwerpen zijn behandeld, welke gerelateerd zijn aan de kernactiviteiten.
- Het Toezicht en Controle-instituut voor Kansspelen (Gaming Control Board), dat de toezichthouder is voor alle kansspelen (casino's en loterijen) in Suriname, is momenteel bezig om internationale samenwerkingsverbanden aan te gaan met jurisdicties in het Caribisch gebied.

De Gaming Control Board is continue bezig, om haar medewerkers te trainen op specifieke gebieden, aangaande toezicht en controle, uiteindelijke begunstigden, bestrijding van het witwassen van gelden, bestrijding van de financiering van terrorisme en daaraan gerelateerde zaken.

Momenteel is er conceptwetgeving in behandeling bij de Staatsraad, voor de Gaming Control Board. De nieuwe wetten zullen een einde maken aan operationele problemen en de Gaming Control Board toerusten, met meer instrumenten voor toezicht en handhaving.

- Zoals eerder aangegeven, is een Presidentiële Anti-Corruptie Commissie (AC) geïnstalleerd, in november 2020, met de volgende taken:
 - Opstellen van alle ontwerp uitvoeringsbesluiten, in overleg met de andere stakeholders, voor presentatie aan de President van de Republiek Suriname;
 - Ervoor zorgen, dat de uitvoeringsbesluiten werkelijk worden gepubliceerd en van kracht worden en dat de Anti-Corruptie Commissie effectief is bemenst en start met haar activiteiten.

In haar eindrapport heeft de AC-aanbevelingen gedaan, aan de President met betrekking tot:

- Wijziging van de Anti-Corruptie Wet met betrekking tot anonieme melding en de behandelingsprocedure;
- Bemensing van de Anti-Corruptie Commissie, genoemd in de Anti-Corruptie Wet;
- De noodzaak van een Wet Openbaarheid van Bestuur en de Wet Bescherming Klokkenluiders.

Er zijn tevens zes uitvoeringsbesluiten opgesteld:

- Ontwerp Staatsbesluit voor de implementatie van artikel 2 lid 11 van de Anti-Corruptie Wet. In dit uitvoeringsbesluit, zijn regels opgenomen inzake de juridische status en de werkomstandigheden voor de leden van de Anti-Corruptie Commissie. Tevens zijn richtlijnen opgenomen, die dienen als leidraad voor het opstellen van de huisregels.
- Ontwerp Staatsbesluit voor de implementatie van artikel 4 lid 6 van de Anti-Corruptie Wet. Dit Uitvoeringsbesluit regelt de logistiek voor de Anti-Corruptie Commissie, waaronder een kantoor met verschillende afdelingen en het bijbehorend personeel met verschillende taken en bevoegdheden.
- Ontwerp Staatsbesluit voor de implementatie van artikel 5, leden 1 en 6 van de Anti-Corruptie Wet. In dit Uitvoeringsbesluit, wordt de melding van misbruik geregeld met een standaardformulier als bijlage.

- Ontwerpbesluit voor de implementatie van artikel 6 lid 3 van de Anti-Corruptie Wet. Dit Besluit bepaalt de hoorzittingsprocedure van de Anti-Corruptie Commissie.
- Ontwerp-Staatsbesluit voor de implementatie van de artikelen 9, lid 5, 11, lid 3 en 13 lid 3 Anti-Corruptie Wet. Dit Besluit regelt zaken aangaande de opgave van inkomsten, bezittingen en het register, dat moet worden bijgehouden. Daarnaast zijn verschillende standaardformulieren, verklaringen en voorbeelden van ontvangsbewijzen bijgevoegd als bijlage aan dit Besluit.
- Ontwerp Staatsbesluit voor de implementatie van artikel 9 lid 1 onder k van de Anti-Corruptie Wet. In dit wetsbesluit worden zaken met betrekking tot de aangifte van inkomsten en bezittingen van leden van de gewapende machten geregeld, die werkzaam zijn in een specifieke positie of rang.

Alle corruptiezaken worden nu behandeld door een speciale eenheid van het Openbaar Ministerie.

In samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, zijn verschillende bijeenkomsten gehouden met donorlanden en internationale organisaties, voor capaciteitsversterking van de Belastingdienst, de Douanedienst en de Rechterlijke Macht, alsmede capaciteitsversterking van het Politie Korps op het gebied van het verrichten van onderzoek.

- In de context van financiële inclusie, is het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting, een samenwerking aangegaan met de Surinaamse Bankiersvereniging (SBV) en Banking Network Suriname N.V. (BNETS). Financiële inclusie houdt in, het waarborgen van de toegankelijkheid van financiële diensten voor iedereen, met name de kwetsbare groepen. Het verbeteren van toegang tot financiële diensten, draagt bij aan het verhogen van de menselijke waardigheid, het recht tot zelfbeschikking en de ontwikkeling en versterking van personen.

Op 28 juli 2021 is een MOU ondertekend door het Ministerie van Financiën en Planning en het Ministerie van Sociale Zaken en Volkshuisvesting en de SBV, samen met BNETS. De MOU is ondertekend, met als doel de financiële inclusie in Suriname te bevorderen, waarbij betere toegang wordt verstrekt tot financiële diensten. In dit samenwerkingsverband, zorgt de Staat voor girale betalingen van bijvoorbeeld sociale diensten en de medewerking van overheidsinstellingen en ministeries bij het behalen van de doelen.

De SBV is verantwoordelijk voor het bieden van toegang tot financiële diensten (bankrekeningen, pinpassen etc.), aan burgers. BNETS zorgt ervoor dat de intra-bancaire infrastructuur beschikbaar is, en dat de toegankelijkheid zo goed mogelijk is op landelijk niveau en tevens, dat alle banken in Suriname verbonden zijn aan dit netwerk.

Op korte termijn, zal de technische werkgroep Financiële Inclusie worden ingesteld, om dit verder uit te werken, met medewerkers van verschillende ministeries, de SBV en BNETS.

- De volgende activiteiten met betrekking tot de natuurlijke hulpbronnen zijn ondernomen in de periode juli 2020 – oktober 2021.
 1. In september van 2020, heeft de installatie van de Commissie Ordening Kleinschalige Goudsector plaatsgevonden, onder toezicht van de Vicepresident. De belangrijkste taak van de commissie is,

het ontwikkelen van een geïntegreerd beleid, voor het monitoren van de kleinschalige goudmijnbouw, met name op het gebied van illegale goudwinning, illegale buitenlanders en het monitoren van andere veiligheids- en beveiligingsaspecten in deze sector.

2. In februari 2021 hebben het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, het Ministerie van Defensie en het Ministerie van Justitie & Politie, een MOU ondertekend met het goudmijnbedrijf Iamgold, aangaande een samenwerking, op het gebied van veiligheid en beveiliging in de gebieden, die van belang zijn voor Iamgold.
 3. In oktober 2020 is een start gemaakt, met de bestrijding van illegale goudwinning in Marowijne en de Lawa Rivier. In nauwe samenwerking met de Franse autoriteiten, is een plan opgesteld, voor het langzaam afbouwen van de aanwezigheid van skaliërs, op beide rivieren. Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, werkt nauw samen met het Ministerie van Justitie en Politie.
 4. Het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, heeft een staatsbesluit opgesteld, voor het monitoren van de ontwikkelingen in de kleinschalige goudsector. Dit ontwerpbesluit moet worden gepubliceerd door het Kabinet van de President.
 5. Er is een werkgroep geïnstalleerd door het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen en het Ministerie van Financiën en Planning/de Belastingdienst, gericht op het innen van belastinggelden in de kleinschalige goudsector en transparante- en goede bestuurspraktijken.
 6. De herziening van de Mijnbouw Wet uit 1986, is gestart. Het doel is om de technische, milieu-gerelateerde en financiële normen te actualiseren.
 7. De EITI – rapportages voor 2016 en 2017, zijn afgerond, beoordeeld en goedgekeurd. Aanbevelingen voor het verbeteren van aspecten, aangaande de Uiteindeijkte Begunstigde (UBO) van houders van mijnbouwrechten, zijn goedgekeurd. De focus is nu op de rapporten van 2018, 2019 en 2020. De rapportage over de status van de UBO, zal hier een integraal onderdeel van uitmaken.
 8. Er is een Eenheid voor Betrokkenheid en Ontwikkeling van de Gemeenschap opgezet, binnen het Ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen, speciaal voor het bewerkstelligen van betere inclusie, van een communicatie met lokale gemeenschappen. Deze eenheid is belangrijk, voor het betrekken van lokale personen, bij het ontwikkelen van structuren en communicatieschema's, om te helpen bij het omgaan met problemen en beleid, welke een impact zouden kunnen hebben op hun middelen van bestaan.
- De volgende acties zijn ondernomen door het Ministerie van Defensie, voor de aanpak van het Witwassen van Gelden (ML), Financiering van Terrorisme (TF) en Proliferatie van Wapens en Ammunitie in de periode juli 2020 – oktober 2021.

1. Internationale Samenwerking

Na een lange periode van internationale isolatie, heeft het Ministerie van Defensie het initiatief genomen, om de betrokkenheid met alle ambassades hier te lande, te intensiveren. Deze aanpak is erg effectief geweest en heeft geresulteerd in verschillende MOU's en Samenwerkingsovereenkomsten.

Er is een Intentieverklaring getekend met het Koninkrijk der Nederlanden, in maart 2021, voor het versterken van het institutioneel raamwerk van het Ministerie, alsmede een Samenwerkingsovereenkomst met Frans-Guyana in augustus 2021 voor het versterken van de grenscontrole. Bij de grens met Frans-Guyana worden verschillende gezamenlijke grenscontroles bij de rivier uitgevoerd, met de Franse Gendarmerie voor het volgen en identificeren van illegale smokkel van smokkelwaar en andere illegale activiteiten.

2. Lokale Samenwerking en Coördinatie

Er is een overeenkomst aangegaan, met de lokale politie voor hulp en ondersteuning wanneer nodig. De Surinaamse Gewapende Machten hebben een grondwettelijke verplichting, om hulp en ondersteuning te bieden aan eenieder, die verzoekt om assistentie inzake nationale veiligheid (artikel 177 van de Grondwet). Samen met de lokale politie controleren de Surinaamse Gewapende Machten dagelijks de straten van de hoofdstad, ter ondersteuning van de strijd tegen criminele activiteiten, zoals smokkel van drugs en wapens en mensenhandel.

3. Institutionele Versterking

Er is een compleet nieuw leiderschapsteam van de Surinaamse Gewapende Machten benoemd, in mei 2021.

Functionarissen van het Ministerie van Financiën en van het Ministerie van Defensie hebben de Training voor de Bestrijding van het Witwassen van Gelden bijgewoond in december van 2020.

- Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (Min. Van Economische Zaken), heeft de Surinaamse Elektronische Single Window (SESW), geïmplementeerd. Met de SESW kunnen ondernemers, import- en export-gerelateerde data, digitaal invoeren in een online-gebaseerd dienstensysteem, welke uiteindelijk zou moeten leiden tot het verbeteren van de efficiëntie voor beleidsmakers en andere autoriteiten voor toegang tot de benodigde data.

Dit systeem verbindt alle relevante overheidsautoriteiten, op het gebied van import, export en transitgoederen met elkaar. Het systeem is compatibel met andere systemen van gerelateerde autoriteiten, zoals systemen voor het volgen van schepen en systemen voor havenbeheer. SESW wordt strategisch geïmplementeerd en biedt autoriteiten een efficiënter systeem, voor het verkrijgen en gebruiken van data uit handelsactiviteiten waarbij Suriname is betrokken. Data is essentieel voor het tegengaan van ML & TF.

Naast de SESW, wordt het *Automated System for Customs Data (ASYCUDA)*, officieel ook gebruikt voor de verwerking van data over import, export en transit. Momenteel wordt een beoordeling uitgevoerd voor het vaststellen van de mogelijkheden en beperkingen voor het upgraden van ASYCUDA, met de bedoeling om dit volledig te integreren met SESW.

Daarnaast, worden voorbereidende activiteiten verricht, om te komen tot een onlineproces, voor bedrijfsvergunningen welke handelsactiviteiten in en met Suriname efficiënter en transparanter zullen maken.

- Vanaf januari 2021, heeft het Ministerie van Economische Zaken een verbeterde administratieve procedure, voor de export van goud en contante gelden. Deze procedures omvatten bevestigingen tussen de Afdeling Import, Export en Deviezencontrole van het Ministerie van Economische Zaken en de Deviezencommissie.

Een voorbeeld van deze verbeterde procedures is, het beter beveiligd proces voor exportvergunningen voor hout. Deze exportvergunningen worden ook verwerkt via de Suriname Electronic Single Window (SESW) en gehandhaafd door het Ministerie van Economische Zaken en de Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht. Zonder deze vergunningen, kan geen hout worden geëxporteerd uit Suriname.

Figuur 1: Belangrijke kenmerken en processen van ESW

In 2021 is de organisatorische structuur van het ministerie veranderd, met het doel de efficiëntie en effectiviteit te verbeteren. Het Ministerie is gestart met de regelmatige publicatie van ontvangen klachten, ingediende inschrijvingen en financiële informatie.

- In 2021 is het proces gestart, voor het actualiseren en moderniseren van alle wet- en regelgeving, die relevant is voor het Ministerie van Openbare Werken. In 2022 zal het mogelijk zijn, om veel activiteiten online te beheren. Op dit moment zijn er een aantal proefprojecten online, zodat mensen alvast de status van hun aanvraag kunnen bekijken en inzage hebben in de toekenning van opdrachten, met vermelding van namen en begrotingen. Dit kan worden bekeken op de website van het Ministerie van Openbare Werken: <http://publicworks.gov.sr/>. Tegen 2022, zal deze site zijn gemoderniseerd en meer data bevatten. Zeer binnenkort zullen contante betalingen worden vervangen door digitale manieren van betalen.

Rekening er mee houdende dat het Ministerie van Openbare Werken, een groot aantal openbare projecten uitvoert, is het belangrijk om te voldoen aan de bestaande regels, die van toepassing zijn, zowel tijdens het aanbestedingsproces, als in de uitvoeringsfase. Deze processen worden geleid door de wetgeving, inzake de aanbesteding van overheidsprojecten, die zijn opgenomen in de aanbestedingsvoorschriften (bekend als de AWS 1996) en de voorschriften voor de uitvoering van projecten (bekend als de UWS 1996).

Het Ministerie van Openbare Werken volgt deze regels en verplicht zich tot openbare aanbesteding van projecten, voor het behoud van transparantie en openheid van de overheid. Binnen het aanbestedingsproces heeft het ministerie een zelfgekozen evaluatiecommissie, die advies verstrekt over de selectie van een contractor. Naast deze richtlijnen is er ook boekhoudwetgeving (bekend als de Comptabiliteitswet 2019), volgens welke de uitgaven van middelen wordt gerechtvaardigd, door het Parlement.

Het Ministerie van Openbare Werken is nu in samenwerking met het Ministerie van Financiën en Planning, aan het werken aan aanvullende wetgeving, voor deze regelgeving. Ten behoeve van institutionele versterking, zal het ministerie medewerkers trainen voor het verbeteren van de kennis en in het gebruik van regelgeving, om de vaardigheden op het gebied van overheidsopdrachten te verbeteren. Daarnaast wordt overlegd met de private sector, voor het beoordelen en actualiseren van bestaande regelgeving voor aanbestedingen.

Het ministerie werkt ook aan de preventie en bestrijding van corruptie etc., door het actief publiceren/verspreiden en constant actualiseren van richtlijnen en beleidsrapporten en -plannen (voor medewerkers en de gemeenschap) van het ministerie zelf en/of andere organisaties, die een rol spelen bij de preventie en bestrijding van corruptie etc. Dit wordt namelijk ook gezien als een van de

beleidsinstrumenten, die momenteel wordt gebruikt in deze context van de bestrijding van corruptie, financiering van terrorisme, etc.

Door het constant actualiseren van de verschillende registratiebestanden (overeenkomstig nationale richtlijnen van verschillende organisaties, waaronder het KKF en het Ministerie van Economische Zaken) en databestanden, is een uitgebreid databestand beschikbaar, van de juridische entiteiten/cliënten (contractors/dienstverleners/architecten/agentschappen etc.), waarmee het ministerie een samenwerkingsovereenkomst heeft of zal aangaan.

Dit databestand wordt regelmatig gescreend en bijgewerkt, zodat er een zekere mate van inzicht is, in de integriteit van de cliënt/partner en mogelijke risico's, onderlinge relaties en andere zaken als faillissement etc., welke mogelijk kunnen worden gemeld.

Recentelijk is het ministerie gestart met het actualiseren van alle wet- en regelgeving. Een van de meest belangrijke is de Aanbestedingswet. Alle andere regelgevingen, zullen ook worden geactualiseerd. Tegen het einde van 2022, zullen de nieuwe regels worden goedgekeurd. De Citizen Information Unit (CIU), is uitgebreid en gedigitaliseerd, zodat informatie sneller kan worden gedeeld, dan gebruikelijk. In 2020 is online een Meldingspunt voor Fraude en Onregelmatigheden ingesteld, door het Ministerie van Openbare Werken, naast de CIU.

- Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme, heeft nieuwe administratieve procedures geïmplementeerd, voor binnenlandse en internationale vluchten. Voor binnenlandse vluchten is het nu verplicht, om passagiers te identificeren en de vliegplannen te communiceren, voordat de vlucht wordt uitgevoerd. In reactie op de zorgpunten aangaande mensenhandel, is de interministeriële commissie, samen met stakeholders van het Ministerie van Justitie en Politie, het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, belast met het ontwikkelen van nieuw beleid voor luchtvaartmaatschappijen en andere instellingen, die betrokken zijn bij vluchten tussen Suriname en landen van wie het raamwerk toegankelijk is voor mensenhandel.

Het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme heeft een toerisme portaal ontwikkeld, voor de binnenkomst van passagiers op de Internationale Johan Adolf Pengel Luchthaven. Dit systeem is geïmplementeerd in samenwerking met Luchthavenbeheer, de Douanediensdienst en het Ministerie van Buitenlandse Zaken, International Business en Internationale Samenwerking, voor het stroomlijnen van grenscontroles en het verbeteren van de dataverzameling van passagiers.

Slotopmerkingen

De huidige Regering, onder leiding van President Chandrikapersad Santokhi is vastbesloten, om te voldoen aan internationaal geaccepteerde standaarden, met betrekking tot AML en het toepasselijk maken van de beproefde beste werkmethoden. Daarom wordt op het hoogste politieke niveau, leidinggegeven en wordt via diplomatieke kanalen, gestreefd naar wereldwijde samenwerking.

De Regering is voornemens, met alle relevante belanghebbenden samen te werken, om de AML-standaarden in beleid, wetgeving en werkmethoden op alle niveaus te verbeteren. Daartoe zal de Regering nauw samenwerken met alle stakeholders, in het bijzonder in de bankensector, om hen te ondersteunen bij de toepassing en naleving van de standaarden in hun specifieke sectoren en activiteiten.

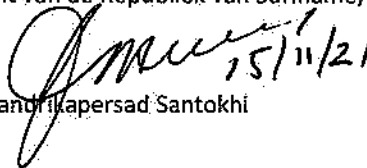
De Regering zal alle mogelijke ondersteuning aan de Rechterlijke Macht bieden, teneinde lopende corruptieonderzoeken gestaag te doen verlopen.

Suriname staat op het punt, wereldwijde aandacht te krijgen van grote bilaterale partners en internationale Financiële Instututen, investeringsbedrijven en verschillende landen tegen de achtergrond van de commercialisering van de olie- en gasector. Het leiderschap is zich ervan bewust, dat zonder de vereiste wetgeving en nalevingscapaciteit, deze voorspoedige toekomst in gevaar kan komen.

Daarom zal de huidige Regering doorgaan met de opbouw van capaciteit in het land, met internationale en regionale ondersteuning, alsmede met het intensiveren van het betrekken van internationale partners, voor het mobiliseren van de benodigde technische en financiële middelen, om deze doelen te bereiken. De investering in capaciteitsopbouw zal ook worden uitgebreid, naar de onderwijssector voor het consolideren van fundamentele waarden, waarop we een samenleving en private sector kunnen bouwen, die vertrouwen genieten, met verantwoordelijke burgers en ondernemers.

Wij zijn ervan overtuigd, dat dit beleid en de uitvoering van de volgende intercollegiale toetsing, de voortgang zullen laten zien op het gebied van de AML-normen, alsmede de naleving van deze normen en investeerders en anderen, een solide en betrouwbare financiële omgeving bieden, om in te investeren.

De President van de Republiek van Suriname,

15/11/21
Chandrikapersad Santokhi